

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **43**

DEN 25 OKT. 1925

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA NYBLÖM

**Vintersporten har redan
börjat.**

Bild från Laduviken invid Stock-
holm där den tidiga vintern
gjort att skridskosporten
redan kommit igång.
Foto Modin.

SAMTALSÄMNET FÖR VECKAN har lämnats av pastor Elis Schröderheim som i olikhet med sin berömda namne tycks ha ett mera koleriskt temperament. Även under prästkappan kan det väl klappa ett något för häftigt hjärta ty vi äro ju dock fattiga, syndiga människor allesammans men så svåra sammanstötningar som nu mellan de två prelaterna har vår tid inte bevittnat. Man får gå långt tillbaka för att hitta ett liknande fall, ja kanske ända till den karska prästen i Mora som påstås på Karl den tolfte tid ha predikat över ämnet »ve det land, vilkets konung ett barn är». Den uppgiften är emellertid ganska tvivelaktig men även utan den skulle Jacob Boethii namn vara ryktbart. Eftersom han kommit på tal nu torde det ej vara ur vägen att sysselsätta sig litet utförligare med denne, en av de märkligaste personligheter som vår svenska kyrka äger, en hetlevrad och påstridig herre visserligen men beundransvärd för den oräddhet varmed han sade sin mening även då den stötte de högst uppsatta för huvudet, en karl för sin hatt som stod för vad han sagt också om han fick lida aldrig så mycket för sina åsikter. Och nog måste Boethius umgälla den kritik han bestod den världsliga makten. Det var 1697 samma år Karl XI dött som Boethius lämnade in på posten i Falun två skrivelser, den ena adresserad till k. m.: t den andra »Samwetsmähl och frågor till Hr. Archibiskopen» och bägge innehållande en skarp vidräkning med den gällande styrelseformen, enväldet såsom stridande emot Guds ord. Detta ville prosten som var en lärd och skriftkunnig man bevisa med en mängd citat ur bibeln.

Naturligtvis hade han klart för sig att det var ett djärvt steg han tog och han hade först överlagt om saken med ett par ämbetsbröder som emellertid avrådde honom. Boethius lät sig dock icke förskräcka och trodde sig t. o. m. ha fått ett himmelskt vittnesbörd som talade för hans sak. Ty samma dag han skickat iväg sitt anatema över enväldets svåra hydra fick han i Bjusåhls prästgård veta att man på kvällshimmeln sett en stor svart krona med många spiror vilka småningom försvunno en efter en. Vad kunde det annat vara än ett järtecken som tydde på en himmelsk motvilja mot kronans alltför stora mäktighet? Den goda prästen för alltså hem till sitt Mora trygg i känslan av att ha en mäktig bundsförvant.

Så kom den 14 december, den unga kung Karls kröningsdag. Fastän B. ogillade enväldets överdrifter var hans vördnad och hängivenhet för kungens personlighet så stor som hos trots någon troskyldig ämbetsman och i herdatjället högtidlighölls dagen både med förböner för den nya monarken och efter slutad aftonmåltid drucko han och hans husfolk sin allernådigaste konungs skål, föga anande att den allernådigstes onåd var hart när. Ty samma kväll klockan 10 när kära far redan gått till sängs kom ett högst oväntat och ovälkommet besök: befallningsman med landsgevaldigern samt en hop soldater »med brinnande lunta», allesammans i avsikt att häkta

den rebelliska prästen. Det blev naturligtvis en förskräcklig uppståndelse i prostgården. Hustru och barn skreko och jämrade sig, men ingenting hjälpte, prosten måste bums ur sängen och ut i släden med vilken han skyndsamligen fördes till Stockholm där han sattes i fängsligt förvar.

Och så började rättegången mot den anklagade som i digra försvarsskrifter utvecklade en rent gammaltestamentlig teokratisk åsikt om den gudomliga maktens herraväld över all mänsklig styrelse vilken senare därför i hans ögon tedde sig som antikrist i sin egenmäktighet. Boethius skrädde inte med orden men ansåg sig ha samma rätt som då Elias tillrättavisade konung Achab med orden »du förvillar Israel». Sin konung ville han vara trogen men, sade han, trohet mot furstar består icke däri att man dem allt till behag talar och gör utan det som deras rike till nytta och salighet länder. Han citerade ordspråksbokens »gäck icke de vägar som konungar fördärva sig på» och de vägarna äro enligt hans mening »eget behag samt förmäthenhet och förtröstan på mänsklig makt och vishet».

Till slut föreslog den anklagade att k. m.: t skulle ju förr dess hellre utlysa ett fritt och allmänt nationalmöte för att folket självt skulle ha något att säga i vården om rikets angelägenheter. Men folkomröstningens tid var ännu icke kommen, Boethii tal ansågs oerhört förmädet och kränkande och slutet blev att han såsom varande »en grov och upprorisk Diffamant» dömdes att mista jord, gods, ära och liv, varjämte hans smådeskrifter skulle av bödeln offentligen uppbrännas. Det senare skedde i Kåkbrinken vid Stortorget i närvaro av den dömde själv, och den som har sinne för dramatiska effekter bör utmåla för sig tavlan då en julidag Boethius efter att först i Storkyrkans sakristia blivit avsatt från prästämbetet fördes till Kåkbrinken där bödeln och hans drängar berett bålet på vilket de förgrifliga skrifterna skulle tillintetgöras. Lågorna ville emellertid först inte ta i papperet. Boethius såg det och sade väl ej utan en viss triumf i tonfallet »Guds sanning förbrinner intet». Men när till slut förstörelsearbetet lyckades lät han sig dock ej stukas utan yttrade de frimodiga orden: »I brännan papper men förbrännan ej Guds ords sanning».

Dödsdomen mildrades till livstids fängelse på Nöteborgs slott och Boethius fördes över till det finska fästet vid Rysslands gräns. Här kom en annan monark och ingrep i hans livsöde. Tsar Peter intog nämligen Nöteborg och bland det sönderskjutna fästets ruiner anträffades den fångna prästen som enligt sägen därvid skulle av tsaren erbjudits att bli patriark i Ryssland men svarat att han hellre ville vara sin konungs fånge än tsarens patriark. Hur som helst Boethius fördes till Viborg och där nådde honom 1704 meddelandet att kung Karl efter nådeansökan av Boethii hustru beviljat hennes bön och befallt att han skulle ställas på fri fot »och till sin hustru avleveras». En annan hade kanske med tacksamhet hälsat befrielsen efter de sex årens

fångenskap. Men Boethius vägrade och skrev till konungen att han icke begärde nåd utan rättvisa samt förklarade sig icke kunna med gott samvete och utan att värvörda Gud taga emot befrielsen om han inte återinsattes i sitt ämbete. Hans övertygelse om enväldets fördärlighet var alljämt lika stark och han räddes inte att inför konungen uttala sin mening om »detta förbannade Frantzöske wäsendet eller Souverennite dhi kalla». »Sådant att wetta och förståå», slutar han sin skrivelse till den segerrike monarken, »är Eders Kongl. Maj: t både nödigare och nyttigare änn att vinna 10 konunga Rijken eller hela världen under sit wäldh.»

Den som så hårdnackat avstod från friheten och till på köpet hade djärvheten att läxa upp kung Karl och förehålla honom att han i årtal höll sig borta från sitt land kunde inte gärna vara vid sina sinnen, ansåg Rådet. Boethius »sällsamma utlåtelser, grillor och optåg» gjorde visserligen att han ansågs böra avhållas från »annat enfaldigt och löst Folks umgänge», men straffet mildrades. Boethius överfördes till Sverige och insattes på hospitalet vid Danviken där han ej bevakades så strängt utan t. o. m. hade frihet att om dagen besöka sina bekanta. Sedermera flyttades han till Barnhuset som då inte tycks ha motsvarat sitt namn, ty han skriver själv att han satt »mitt bland krigsfångarne». Fattigt och eländigt hade både han och hans familj trots behärtade medmänniskors hjälpsamhet. 1707 skriver han till sin hustru att »sedan jag betalt postpengarna denna gången är min cassa så tom, att jag intet weet mig äga dädt ringesta mynt i mit wold äi håller hwadan jag skal få. Män», tillägger han »lefwer nu som alltid wäl förnöjd och oförskräckt.»

Från sin avskildhet följer han noga med familjens därhemma gåranden, har uppsikt över barnens uppfostran och tillhåller strängeligen sin kära fru för hennes flärd att bruka »ett nattyg med spetsar före och en skär netteldukshalsduk». Han kan inte med »fransyskt krus» och våra dagars bobade damer och på amerikanskt sätt slät-rakade herrar skulle inte finna nåd inför hans ögon, ty han återopar Tredje Mosebok 19:27 där det heter: »I skolen icke rundklippa kanten av Edert huvudhår, ej heller skall du avstympa kanten av ditt skägg». Själv bar Boethius ett prydligt patriarkskägg såsom han avbildas efter sin befrielse.

Ty efter tretton års fångenskap blev Boethius äntligen 1710 ställd på fri fot. Nationen hade upplevat tragedien vid Pultava och åsikten om enväldets fördärlighet började för Svenskarna te sig som annat än »griller och optåg». Och när han åtta år efter sin äntliga upprättelse avled — samma år 1718 då enväldet med Karl XII steg i sin grav — bars han till graven av tio präster och under stora högtidligheter.

Pastor Boethius och hans vedermodor äro nu glömda men som ett bidrag till vår kulturhistoria förtjäna de hållas i minne.

CELESTIN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

FLICKORNA VILJA HELST GIFTA SIG!

DEN EVIGT GAMLA EVA REDIVIVA, FASTÄN VIL SKRIVMASKINEN I STÄLLET FÖR SYMASKINEN.

DE TYSKA FAMILJEFLICKORNA ANSE det vara försmädligt om de inte ha plats-er, yttrade den tyska ministerfrun i Stock-holm i en intervju till Iduns förra nummer. Det är den nya tiden som gripit de tyska flickorna.

Sedan man kanske förvånat sig över om denna upptäckt är ny från Tyskland — härhemma äro vi numera så vana vid de »självförsörjande» familjeflickorna att vi knappast reflektera över den saken — frågar man sig osökt vad våra egna svenska flickor anse om sin egen böjelse. I första ögonblicket synes väl frågan så enkel och naturlig, lika enkel och naturlig som det praktiska och tvingande livet formar den, men pejar man djupare i den, går man lite in på teorier, blir den för flickorna ganska komplicerad. En ny tid med dess väl och ve är samlat i flickornas självförsörjan-de problem.

Jag gick till en rad unga flickor och frågade dem. Ett par av dem ha triumferande knogat sig igenom den studentexa-men, som de senaste dagarnas händelser och uttalanden prompt vill ha bort, ett par ha gått ut »åtta» med normalskolekompe-tens och alla ha de platser eller äro genom studier hoppfullt på väg mot dem. Vad säga de nu? Ja, det blev en ganska bro-rik bingé svar, icke utan sina överrask-ningar, som ge åtskilligt att fundera över och ur vilka kanske de konservativa och antifeministiska skola finna många korn till sin uppbyggelse. Med all rätt till bitterhet bruka kvinnosakens veteraner klaga över att det icke finns någon tacksamhet hos de unga, som nu njuta och begagna frukterna av deras arbete. Veteranerna hade kanske heller icke tänkt sig arbetet så.

»För mig är frukterna ingen njut-ning», förklarar en ung dam på kontorstolen med 200 kr. i månaden. »Jag tycker att mitt liv är bakvänt och meningslöst här »mellan chefen och skrivmaskinen». Med bästa vilja i världen kan jag inte finna något intresse för mitt arbete. Jag har fått platsen och jag är tacksam över den, ty jag behöver den för mitt uppehälle och en hygglig tillvaro. Men nog hoppas jag att detta är ett interim, att en dag Han skall enlevera mig härifrån — såvida jag inte då för vårt gemensamma hushålls skull blir tvungen att behålla min plats — eller att jag skall finna något mer kvinnligt passande och givande arbete. Ty i denna miljö pas-sar inte kvinnan i mig. Det kan inte hjäl-pas, jag säger det uppriktigt fastän jag känner det som ett fiasko å kvinnornas vägnar. Och jag säger det därför att jag

»Helst vilja vi gifta oss, men under väntetiden vilja vi ha plats och förtjäna våra egna pengar och oberoende», är familjeflickornas uppriktiga förklaring till sin verk-samhet utanför hemmet. »Men bli vi inte gifta — ja, då skulle vi nog vilja ha något arbete, som passar oss bättre än kontoret och ämbetsverken», säga de som all-varligare prövat på nutidskvinnornas vanligaste själv-försörjning.

vet att de flesta gelikar jag mött säga det-samma. Jag kan absolut inte förstå de flickor med förmögna föräldrar och fullt av möjligheter, som bara för sitt nöjes och fickpengarnas skull ta platser på kon-tor och i verk. För att inte tala om vilket oskick det är att de skola ta upp platser-na och pressa ned lönerna. Ja, vi äro bitt-ra på dessa flickor.»

Oskick — nå, frågan har flera sidor, men kontorsdamens syn på den här är kanske ändå den mest vägande. Det är något osunt på denna de lättare dussinplat-sernas marknad. Man förvånar sig över att de förmögna familjeflickorna inte bättre utnyttja sina möjligheter, att de inte kva-lificera sig till värdefullare poster. Sit-ter arbetsbegäret icke så djupt hos dem? Jag frågar en av dessa förmögna familje-flickor med ämbetsplats på 180 kr.

»Man ska något göra», säger hon. »Inte tänker jag sitta här hela mitt liv, nej, bevare mig. Man skall väl bli gift — jag älskar att tänka mig i ett hem med man och barn. Men till dess vill jag inte gå hemma. Inte finns där tillräckligt med göra för mig och så vill jag vara oberoende, tjäna mina egna pengar. Det är detta som är knuten för oss, förstår ni. Att pröva på att tjäna sina egna pengar, även om det inte är mycket och strängt nödvän-digt — just nu, men man kan aldrig se in i framtiden! Att slippa be pappa och mamma om vartenda öre och redogöra för vad de skola användas till. Och så tycker man nog att det är lite genant nu för tiden att »bara gå hemma» eller på de evin-nerliga kurserna.»

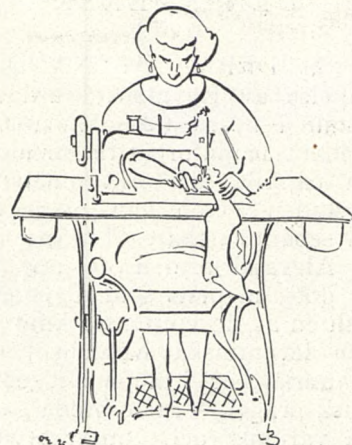
»Men varför inte söka kvalifikationer för en intressantare plats?»

Den unga damen ser lite villrådig ut.

»Intressantare? Inte kan jag det inte. Inte skulle jag duga till något annat. Nej, det här är bra så länge — tills jag gifter mig.»

Om den nya äktenskaps-lagen

Andra programmet för Iduns kvinno-klubb i Stockholm upptar som förut meddelats föredrag av advokaten fri-herrinnan Rut Stjernstedt om den nya äktenskapslagen. Sammanträdet äger rum för första sektionen torsdagen den 22 oktober och för sekt. II torsdagen den 29 oktober kl. 7.30 em. i Central-palatset, Tegelbacken.

Intervjuaren tror knappast sina öron inför alla dessa giftastankar. Man har hört så många onda profetior om nutidens unga flickor, som inte vilja gifta sig. Och här kommer den ena efter den andra, nyck-fullt tagna ur högen, och förklarar förtju-sande uppriktigt att de helst av allt vilja gifta sig och bli mödrar. Till och med hon, som skall bli läkare, är tvehågsen vad gäller giftasproblemet.

»Man blir ju inte läkare utan en brin-nande håg och entusiasm», säger hon. »Det är ju inte en vanlig plats för att ha något att göra. Men jag bävar för den dagen, då jag skall gifta mig och bli mor. Ty jag ska all gifta mig, är redan förlovad för-resten. Alltså intet kvalfullt val. Men det blir ett problem hur jag skall kunna sköta min läkargärning bredvid hemmet. Många säga, att det går utmärkt, men jag är ty-värr skeptisk.»

En ung nybakad lärarinna, som jag stäl-ler frågan till, förklarar att åtminstone hos henne fanns det efter skolans slut ett obe-tvingligt frihetsbegär och önskan att stå på egna ben. Men hon var glad att slippa kontoret och tycker att lärarinnegärningen skall passa hennes kvinnliga psyke väl. Däremot tycker inte en kvinnlig dagsjourna-list, som frågan också går till, att journalis-tiken passar den kvinnliga psyen. Efter år av erfarenhet och även framgångar bör-jar hon mer och mer med vemod inse att kvinnornas plats är i hemmet. »Det är som ett förräderi att erkänna detta, men som kvinna är jag inte jämspelt med mannen i mitt yrke och som kvinna längtar jag även därifrån. Dock, när inte den rätte har kommit, så...»

Detta vad de unga damerna säga själva. Deras bekännelser väcka många visserligen icke nya, men alltjämt olösliga frågor om familjeflickornas ställning. Fastän kvinnans frihetskänsla är slagen kvarstår ännu proble-met vad hon skall göra under väntetiden till det hägrande bröllopet. Ty en väntetid hoppas hon, att det är, men medan hennes mormor satt ut den i fönstersmygen vid sybågen, tillbringar hon den vid skrivma-skinen — det är egentligen hela skillnaden. Men för dem, hos vilka verksamhetsintresset utanför hemmets fyra väggar ligger djupare, blir frågan »vad skall jag bli?» betydelse-fullare. Kontorstolen ger icke tillräckligt näring åt en hungrande själ — och där-med äro vi inne på ett för var dag allt-mer brännande spörsmål med många svåra och ömtåliga detaljer, som det vore idé att närmare skärskåda. EBE.

Kalkbrist i kroppen är ofta orsak till förkalk-ning, engelska sjukan, skrofulos etc.

Kalzan

bekämpar enligt 2,000 skriftliga uttalanden från kända läkare effektivt dylika

sjukdomar och rekommenderas speciellt för svaga barn, samt för blivande och ammande mödrar.

Fås på alla apotek!
A.-B. SANATOGEN
Stockholm, Kungsgat. 59. Tel. 121 95.

Ifyll och insänd bifogade kupong.
1) Kalzanprov.
2) Broschyr om Kalzan.

Namn:

Titel:

Adress:

ETT BAD MED HAREMSDAMER

DEN SVENSKA LÄRARINNANS SKILDNING FRÅN ETT EGYPTISKT DAMBAD.

DET MODERNA ALEXANDRIA ÄR en skapelse av Egyptens kraftigaste härskargestalt i nyare tid: Muhammed Ali, som genom hamnförbättringar och kanalbyggen på alla sätt sökte materiellt förkovra staden. Och hans verk har fortsatt av senare härskare. I nuvarande stund räknar Alexandria c:a 450,000 inv. och hävdar gott sin plats som Egyptens andra stad och en av de viktigaste knutpunkterna för den levantinska handeln.

Alexandria har i allmänhet en nog så europeisk prägel — raka, breda gator, stora franska varuhus, och gatulivet vittnar om tillvaron av talrika främlingskolonier, främst grekiska och italienska. För en nykommen äro naturligtvis arabkvarteren den stora sensationen. Gång på gång känner man sig frestad att utbrista som pigan om elefanten: Så'na djur finns inte.

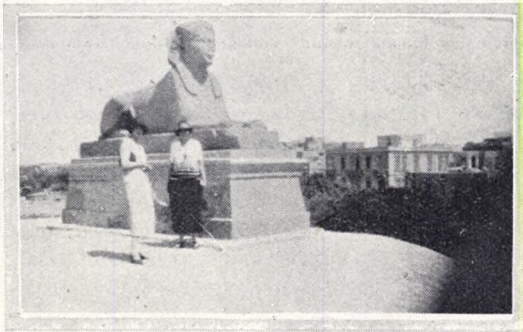
Århundrade efter århundrade har livet pulserat på ungefär samma sätt i dessa vitlöksdoftande gränder, där hygien är ett okänt begrepp, men där det pittoreska, det måleriska kommer en att bortse från smutsen. Bredvid ett förfallet stallruckel finner man en utsökt smäcker minaret. En åsne-drivare råkar i livligt gräl med ett litet busfrö, som kör sin kärra rakt på hans åsna. Piskslagen vina över bytingens rygg, okvädinsord hagla, publiken eggas förtjust båda parterna, och slutligen anländer ordningens upprätthållare, som tydligt anlägger en oväldig hållning, undersöker såväl åsnan som bytingens ben, och si, det hela slutar med att parterna ge varandra en kyss och strålande belättna dra åt var sitt håll. En åtminstone för oss något oväntad upplösning av trätan.

Nästan vid vartannat steg stöta vi på en tiggare, särskilt blinda, ty ögonsjukdomar äro Egyptens gissel. Liksom i alla söderns städer idkas det mest ogenerade familjeliv på gatorna. Man spelar kort, dricker kaffe, ammar småbarn, lagar skor och icke minst sover. Ibland nästan snarvar man över ett bylte i säckväv och upptäcker så att ett par svarta tår sticker fram och att man hållit på att göra slut på den lilla middagsluren.

Vi få inte stanna i arabkvarteren, hur frestande det än är att iakttaga det skiftande färgglödande och bullersamma gatulivet. Efter mörkrets inbrott böra ju europeiska damer ej visa sig på gatorna, varför hotell Regina åter blir vår tillflykt.

Alla intryck ha varit så superlativa, att det verkligen måste vara något riktigt extra, som skall kunna mäta sig med vad dagen har bjudit. Och vår sista upplevelse i Alexandria var också enastående: ett bad bland haremsdamerna! Herr Tawa hade gett oss idén: Far ut i morgon till San Stefano och bada med haremsdamerna — ni får se något som jag aldrig får tillfälle till.

Vi voro ej sena att följa rådet. Och vi ångrade oss ej. Här fingo vi den första, om än ytliga inblicken i Orientens kvinnovärld. Ty på gatorna, på kaféerna, i spår-vagnarna, i bodarna syntes män, män, män. En och annan kvinna av folket, insvept i svart från topp till tå, med slöjan fäst på ett slags träpinne, lagd över näsan, före-

TVÅ SVENSKOR VID SFINXENS FÖTTER.

Vår landsmaninna som av egyptiska staten blivit anställd som lärarinna fortsätter här sina intressanta reseintryck, denna gång från en badinrättning i Alexandria.

kommer ju då och då på gatorna, nästan alltid bärande något, en barnunge vid bröstet, en börda på huvudet. Det enda vi uppfattat av dem har egentligen varit deras raka hållning och graciösa gång. Men av den högre klassens kvinnor ha vi hittills faktiskt ej sett en skynt. Och nu med ens få vi se dem på nära håll en masse och just som Gud har skapat dem!

Men låt oss gå i ordning med frågorna. Vad själva badhuset beträffar, liknade det folkbadet på Lido eller vilket annat enklare badetablissemang som helst på den italienska kusten. Utanför stod en lång rad eleganta privatbilar till vår stora missräkning — ty bil var väl ett bra prosaiskt fortskaffningsmedel för de beslöjade skönheter. Bärstolar burna av svarta slavar hade varit mera stilenligt. Vi lösa emellertid biljett, få en urtvättad baddräkt och en hytt samt få för sista gången på länge känna den oöverträffade njutning, som ett bad i Medelhavet skänker, desto härligare som termometern redan kl. 10 visar 40 gr. i skuggan. Men hur skönt Medelhavet än är, förmår det ej ensamt fångsla vår uppmärksamhet.

Badet i San Stefano tycks vara ett synnerligen uppskattat rendez-vous för Alexandrias damer. Såväl i bassängen som på den breda verandan råder riktig trängsel. Damera trippa in på sina högklackade pariserskor, lyfta genast vid ingången på den lilla eleganta vita florslöjan, som överklassens damer bära och som förresten onekligen är nog så pikant. Apropos slöjan, så var gamle Muhammed sannerligen inte en dum karl. Han befallde aldrig kvinnorna i gemen att bära slöja. Nej, endast de, »vilkas skönhet var sådan att den kan fresta människens begär», ålades att dölja denna för de stackars männen så farliga skönhet. Och följden är att ingen religiös sed väl trognare iakttagits än denna

VÅRA KONSTNÄRLIGA LÄSARINNOR

ha tre pristävlingar i Idun att pröva sina krafter på just nu. Se avd. för Handarbete och Hemflit samt vår teckningstävling.

föreskrift av ung och icke minst gammal bland kvinnokönet. — Utom slöjan är det enda orientaliska i kvinnodräkten ett svart dok, vanligen av siden, vari de hölja sig. Eljest äro de klädda efter sista pariserjournalen, kjolarna räckta ofta ej långt över knäna, och toaletterna förråda god smak. I ett avseende har modet lämnat egyptiskorna fullkomligt oberörda: shingling och bobbning veta de ej av. Den lägre klassens kvinnor bära håret i många små flätor, naturligtvis med alla möjliga prydnader instuckna litet varstans. I badet läto de flesta håret fritt svalla.

Emellertid är sällskapslivet i full gång. Damera hälsa varandra med en lätt kyss, slå sig ned och prata, prata, prata, samt förtära förfriskningar. Den naturliga skönheten är ganska starkt påbättrad med rouge och tusch. Naglarna längre, ju högre upp i samhället man kommer, och alltid rödfärgade. De flesta ansikten verka rätt intetsägande och stereotypa. Endast sällan tycker man sig märka spåren av en själ. Bra gärna skulle vi vilja uppsnappa litet av samtalen för att få en inblick i deras föreställningsvärld, men vi måste nöja oss med ytliga observationer. De förnäma damera åtföljas av sina vanligen helsvarta kammarjungfrur, barnjungfrur och ammor — ofta av de mest vidunderliga dimensioner — vilka promenera stolta med sina skyddslingar. En och annan typ tilldrar sig vår särskilda uppmärksamhet. Där går en negress i ljusblå krepplädning, behängd med glaspärlor — överallt där glaspärlor kan anbringas och med en viss kroppsdelen oerhört kraftigt utvecklad. Där sitter en äldre kvinna, litet böjd och fårad. Hennes ögon äro insjunkna och dunkla, hon ser slocknad, resignerad ut och verkar borta från allt och alla. Ett par korpulenta medelålders damer bredvid låta ej munnen vila ett ögonblick vare sig från prat eller konfektätning: de verka ofantligt belättna, framför allt med sig själva.

Men se nu mot hytten därborta: där kommer Poesien ut livslevande — Poesien i en ung, väl högst sextonårig flickas gestalt. Något så rörande skönt, så omedvetet älskligt får man ej skåda alla dagar. En växt som en gazell, ögon som en hind — nej, jag får ej försätta att fabla. Endast Höga Visans språk skulle kunna skildra denna uppenbarelse. Vår sköna försvinner emellertid ej likt en hägring — hon går helt lugnt ned i bassängen och blandar sig med övriga människodöttrar, vilka plaska där som stora barn. Simkunnigheten tyckes ej vara vidare utbredd i Egypti land, men man har lika roligt för det.

Men titta nu på den där 150-kilos negermamman i skära simdräkten. Hon skulle få jättedamen Viola att blekna av avund. En och annan liten pojke har fått följa med, och de föra naturligtvis allsköns oväsen. Och för alla dessa olika typer och olika färgnyanser, över sagoprinsessor och groteska sudanesiskor, samma oföränderligt blå himmel. En mer lysande omramning kan intet strandbad i världen erbjuda.

AIDA.

PLYSCHKAPPA BLIR ELEGANT
EFTER UPPÅNG-
NING HOS
ÖRGRYTE KEMISKA GÖTEBORG

Vid **Blodbrist** är **Idozan**
erkänt bästa järnmedicin
Snabb verkan. Rådfråga Eder läkare

D E S O M S E G R A D E

DE SVENSKA KVINNORNAS INSATS OCH SEGRAR PÅ PARISUTSTÄLLNINGEN.

DE STORA ANSATSER, SOM gjorts för sommarens världsutställning i Paris, tyckas ha mynnat ut i ett resultat, om man så vill av mera oväsentlig art, men icke dess mindre i ögonen fallande, då det med vissa kommentarer omförmäles i pressen.

Segerns krona har nämligen vid utgången av den stora tävnan överräckts åt oss, närmare bestämt de svenska konstnärerna. Förhållandet tycks för övrigt inte alldeles ligga i öppen dag; vår meddelare från Paris rör sig med tal om procentuella värden. 17 % av de svenska utställarna ha alltså erhållit grand prix o. s. v. Räkna man noga efter, så står verkligen Sverige högst; men kanske det inte konvenerar övriga länder att räkna efter?

En seger är detta i alla händelser, alltså en glansfull och icke vardaglig tilldragelse, och utan tvivel bör man hålla utlänningarna räkning för att denna stora artighet tillmättes vårt land. Ty nog tycker man sig ha på känn, att ett erkännande av vår överlägsenhet inte gärna kan vara en rotfast övertygelse hos utlandet. Vore det så, hade nog vederbörande själva förstått att föra en ädel och fullgod vara in i tävnan.

Hade vi ej vår inre, orubbliga tro på oss själva i detta avseende, så skulle den stora franska artigheten inte göra något mera nämnvärt intryck. Ett omdöme, förestavat av älskvärdhet, blir alltid rätt oväsentligt. Det väsentliga är den tro eller det tvivel på sig själv, som var och en bär djupt inne i sitt hjärta.

Det verkligt storartade är här, att våra konstnärer äro så fullt värda, så fullt förtjänta av den högsta utmärkelse.

Många förtjänta segrar, några icke förtjänta och en del fatala försummelse — se där Elisabeth Thormans sammanfattning av de svenska konstnärinnornas deltagande och den dom de fått vid prisbedömningen på Parisutställningen.

Detta i det stora hela.

Utlandets dom har fallit; några ha fått grand prix och andra guldmedalj o. s. v., o. s. v. Hur lyder vår egen dom? Hur äro vi tillfreds med det älskvärda utlandet? Har det inte här och där rätt fatalt gripit miste?

En stor del av allt detta må ligga oss en smula fjärran, men en del ligger oss kvinnor mycket nära: det är kvinnornas insats i segern. Och låt oss ett ögonblick skärskåda den.

Må våra hjärtan fyllas med stolthet! Inte främst därför att ett kvarts hundratal kvinnor hugnats med betydande pris, utan därför att deras insats verkligen är så berömvärd. Är det inte i själva verket första gången vid en stor allmänuropeisk tävnan, som de visa sig kunna föra andra verktyg än de evigt kvinnliga, nålen och vävspolen. Beundransvärda ting ha alltid kvinnor åstadkommit med dessa anspråkslösa redskap. Men nu visar det sig att de icke mindre skickligt förmå att handhava ritstift och modellerpinne, gravstickel, smältdegel och målarpensel.

Så gott som alla våra kända namn återfinna vi på det textila området (Maja Sjöström är här hors concours). Annie Fryk-

holm har fått grand prix, och man gläder sig av allt hjärta åt denna välförtjänta utmärkelse. Men ännu en annan hade man velat se, fordrat se uppflyttad i samma höga klass: Märtha Måås-Fjetterström.

Det är en brokig skara kvinnonamn man återfinner under rubriken »guldmedaljer», men ett namn spanar man förgäves efter: Ellen Ståhlbrand. Denna duktiga, goda unga konstnär har fatalt nog blivit förbisedd. Väl hade hon varit värd en stor utmärkelse, under det att ett och annat namn i denna avdelning gott hade tålt vid att flyttas längre ner. Estrid Eriksson vill man på det varmaste lyckönska, men Ingeborg Wettergren — om nu hennes säregna, och ojämförliga konststart alls skall sättas i förbindelse med ett pris — hade man önskat en ännu större uppskattning.

Också en rätt brokig skara under rubriken »silvermedaljer». En hel rad duktiga och prisvärda konstnärer, som väl äro värda sin utmärkelse, men en och annan, inför vars prisbedömande man är en smula häpen.

Men på en eller annan dissonans måste man väl i ett fall som detta vara beredd. Det är ju icke svenskor, som fått säga sista ordet i detta, utan utlänningar. Och så pass legert taga de väl det hela, att ett eller annat stänk av berömmelse kommit att falla utanför de verkligt utvaldas krets.

Men hur hedersamt är icke det hela för de tävlande kvinnorna. Av hjärtat lyckönska vi dem, vi andra, som alltid glatts åt och beundrat dessa käcka och goda unga konstnärer.

ELISABETH THORMAN.

B L O M M O R F Ö R D E B L O M L I K A

LEVANDE BLOMMOR SOM TOALETTATTRIBUT — ETT AMERIKANSKT MOD ATT TÄNKA PÅ.

DET ÄR INTE BARA I MUSIKENS värld man, i likhet med en bekant musikkritiker häromdagen, känner sig föranlåten att förtvivlad efterlysa poesien. I hela världen kan man göra det. Följaktligen även i den lilla del därav, som utgöres av damernas garderob. Nu ha visserligen i höst ett blomligt mod — som modekäsöerna älska att kalla det — gjort sin entré. Ljusa, läckra färger, kokett fladdrande linjer. Man tror inte sina ögon efter deras långa inställande på det kavata garconne-modet.

Med det blomlika modet ha också blommorna blivit modernare än någonsin som attribut till de blomlika klädningarna. På teatrar, middagar, baler, på gatan och jazzteer ser man knappast en enda dam, som inte bär en blomma vid sin bara axel, i skärpet, i pälsverket eller på kappkragen. Men stilla, poetiska hjärta, låt icke förleda dig till några triumfsånger! Blomman, som som den moderna kvinnan bär, är konstgjord. En utomordentligt praktisk och användbar tingest, som inte förstör klädningen och som varar från gång till gång. Men inte det spröda liv, som kunde ge stoff åt poeter för fina och sirliga symboliska vers,

Den amerikanska filmstjärnan Corinne Griffith bär gärna levande blommor — har orkidéer och konvaljer — till aftontoalett.

som blommor för en kväll och sedan vissnar i festens glöd, som kunde skänkas som ynnest åt hjälten att gömmas vid hans hjärta. Inte Carmens eldiga röda ros, som gör don José galen eller Marguerite Gautiers bleka kamelia, som viskar till Armand om sjukdom och död. Nu är poesins blyga blomma konstgjord.

Nej — o, ödets ironi! — i den moderna mekanikens och rastlöshetens land par préférence, i Amerika, där hitta vi den poetiska blomman. Den amerikanska filmens hjältar sända alltid med supéinvitationen till sina hjältinnor en bukett från blomsterbutiken att bära på aftontoaletten som ett tecken på kavaljerens beundran och ödmjuka uppvaktning. Antagligen förstör väl buketten, som ofta är mycket stor, hennes klädning, men vad gör det i dollarslandet! Och nog är det vackert med dessa levande blomsterbuketter till den blomlika hjältinnan och hennes blomlika klädning.

När få vi se det levande blomstermodet lanceras i Sverige, på en operapremiär och i balsalen? Man vill gärna rekommendera det till våra damer — förslaget är härmed framfört till benägen åtanke och prompt handling.

CAP
KEJSARNOUGAT

Yppersta kvalitet.
Särdeles delikat.
Bitar à 10 o. 15 öre.

FÅR MAN TALA POLITIK I PREDIKSTOLEN?

REPRESENTANTER FÖR VÅRT PRÄSTERSKAP UTTALA SIG I EN AKTUELL FRÅGA

Ett frimodigt ord behöves nog, anser biskop Billing.

Biskop E. Billing deklarerar sin ståndpunkt i följande ordalag:

Att en predikan är ägnad att väcka sensation i vulgär mening är väl något av det sämsta, som kan sägas om den. Och skulle man av en predikant få det intrycket, att han särskilt lägger en på att väcka sensation, så är det ännu sämre.

Men å andra sidan måste man säga, att det också är ett dåligt betyg, som ges om en predikan, ifall det kan påstås, att den inte vållade åhörarna någon som helst oro. Och en predikant, som gör till sin främsta regel att söka undvika allt, som kan oro, är knappast bättre än den som jagar efter sensation. Predikan skall ju skänka ro och frid, men skall den verkligen kunna det, måste den förut oro. I första hand gäller det då att väcka den rent inre samvetson. Men detta kan ej ske med det fulla allvaret, om inte predikanten har rätt att säga ett frimodigt ord i en eller annan aktuell, konkret fråga. Man får i det fallet inte, såsom nog emellanåt sker, vara alltför ömtålig för ett skarpt ord. Och ett ord, som varit avsett att väcka oro i rätt mening, kan av åhörarna misstydvas, så att det åstadkommer en sensation, som man inte avsett.

Skiljegränsen är här utomordentligt smal. Frågar man i vilken riktning det mest har felats, är svaret svårt att giva. Det har förekommit fel i bägge riktningarna, men kanske allra mest i den, att man varit för rädd att möta motsägelser och därför mer än önskligt insvept sina tankar i alltför allmänna talesätt.

Ingen journalistik från predikstolen!

Kyrkoherde J. Källander i Hedvig Eleonora församling är känd som en av huvudstadens främsta andliga värtalare, som icke tvekat att emellanåt beröra dagsfrågor i sina predikningar. Den ståndpunkt han företräder kan i korthet framställas så: predika aldrig för de frånvarande, ty då nås ju ej predikans praktiska syfte som är att uppbygga själarna och bereda dem för Guds rike, samt att väcka och varna, trösta och fostra i trons och kärlekens liv.

Om aktuella företeelser tages med i predikan böra de religiöst belysas så att de bli till uppbyggelse. Således ingen journalistik på predikstolen bara för att föredraget skall bli aktuellt och pikant! Och naturligtvis ingen sensation! Iakttagers man detta har predikanten förövrigt rätt att i sin predikan ta med allt vad som vara må av tidens företeelser endast han alltid tillser att det han lägger fram blir religiöst bearbetat.

I sista hand en taktfråga menar pastor Ankar.

Komministern i Gustaf Vasa församling Gustaf Ankar svarar:

Naturligtvis finns det intet som hindrar att i predikan beröra aktuella frågor men det bör ej ske i syfte att verka pikant och intressant utan för att belysa de sanningar som sägas. Förutsättningen är emel-

Kontroversen mellan ärkebiskopen och regementspastor Schröderheim har vänt uppmärksamheten på frågan i hur hög grad predikanten bör låta tidens frågor bli föremål för behandling i predikstolen. Idun har förfrågat sig hos en del såväl äldre som yngre prästmän vilka här framlägga sina åsikter — att dessa uttalanden alls icke beröra den nämnda schismen utan endast avhandlar principfrågan behöver ju knappast påpekas.

lertid för det första att man tar noga reda på sina uppgifter och vidare att man ej angriper och klandrar på ett sätt som tydligt och klart måste av det kristna samvetet stämplas som orätt. Omdömet härvidlag är emellertid så pass subjektivt att det i sista hand måste bli en taktfråga hur man skall förfara. Men naturligtvis måste man före ett angrepp ta noga reda på verkliga förhållandet så att man inte kommer med falska uppgifter — över huvud taget bör prästmannen enligt min mening vara ytterst betänksam innan han polemiserar från predikstolen.

Försiktighet och grannlagenhet två prästmännens huvuddygd

skriver komministern i Oscars församling Bengt Aurelius:

I kyrkolagens klassiska kap. 2 om predikan etc. heter det:

»— när en eller annan text giver dem (prästerna) anledning till att tala något om världsliga saker och beställningar, så måste allt sådant ske med beskedlighet och varsamhet utan obetänksamhet och förmätenhet uti tal eller omdöme om de saker, som en del intet förstå och som läroämbetet egentligen intet angå. — De åtvarnas också i lika måtto ingalunda smädeligen att tala om någon främmande nation och landsort, utan efter Guds ord framföra vad kristligt, vad lovligt och uppbyggligt är, straffa, truga och förmana med all saktmodighet och lärdom.»

Något formligt förbud mot politik på predikstolen innehåller alltså ej denna paragraf, men restriktionen är given: »beskedlighet» och »varsamhet», d. v. s. översatt till vår tids språkbruk: försiktighet och grannlagenhet.

Hur har nu denna paragraf blivit åtludd eller tillämpad?

Förr i tiden torde man nog ha talat rätt friskt politik i predikstolen efter mönstret av de gamla profeterna, som höjde sina verop mot Assur och Babel. Alla ha vi hört talas om den myndige Moraposten Jacob Boethius' utfall mot regeringen på hans tid.

Frihetstiden med dess ständiga inre förvecklingar gav också sitt tillskott till »politiska predikningar.»

I vår beskedliga tidsålder händer det ju mera sällan, att justitiekanslern eller domkapitlet får anledning att ge en prästman någon »maning med tillagd förmaning»

för något oförsiktigt politiskt uttalande från predikstolen. Oftast inskränker det sig till, att någon ivrare i en »kungörelse» söker inverka på de politiska valen el. dyl.

Stockholm, vårt politiska centrum, frestar naturligtvis mest sitt prästerskap till utvikningar från rent religiösa och etiska spörsmål. Men högst sällan bjuder det en nyhets hungrig allmänhet på ett »celebert fall.»

Jag har i min ägo en karrikatur, utmärkt gjord förresten, av Elis Daniel Heüman klagande som Hamlet:

Ur led är tiden. Ve, att jag är den, som föddes att den vrida rätt igen.

Han torde nog ha kommit med ett och annat från Adolf Fredriks predikstol, som just ej var synnerligen »beskedligt» i kyrkolagens mening, men han var också ett eldigt ingenium, som brann av nitälskan och — utan att akta på konsekvenserna — oförskräckt sjöng ut sin mening.

En och annan riksdagspredikan ha vi ock hört talas om här uppe i våra nordliga luftstreck. Den senaste hölls i Köpenhamn, där man väl lever under samma betingelser i ifrågavarande fall som vi — och den gjorde de goda riksdagsgubbarna där »forbavsede», men den innehöll så mycken »Lune» och »Vittighed», att man i grunden ej kunde annat än »more sig».

För min del hyser jag på goda grunder den uppfattning, att en prästman i regel ej bör yttra sig i politiska ting på predikstolen och överhuvud endast om han därtill känner sig bestämt manad av någon särskild anledning. Att helt undvika politik på denna helgade plats, när texten, situationen och talarens eget kynne därtill ger osökt anledning, är för en verklig evangelii förkunnare omöjligt, om han skall vara sin kallelse trogen och förkunna rätt och rättfärdighet. Att i sin predikan blott röra sig med »historiska exempel» utan att få beröra den historia som det närvarande ögonblicket skriver, vore att räcka sina åhörare bröd utan salt. Men sker det, bör man givetvis ha säkra fakta bakom sig och endast låta sina uttalanden tjäna evangelium.

En sak vill jag tillägga: Just den nuvarande situationen, som kräver, att vi präster med yttersta varsamhet värna om kyrkorummets helgd, manar oss till stor omsikt och grannlagenhet i våra uttalanden från predikstolen. Men denna försiktighet får ej göra oss klenmodiga. Om någon gång en sprakande eldsjäl slår gnistor omkring sig, få vi ej blott förfasa oss, utan även tänka: O, att vi alla vore eldsjälur brinnande av nitälskan för Hans sak, som sade: »Jag är kommen att sätta eld på jorden. Ack, att den redan vore antänd!»

Politik från predikstolen borde vara förbjudet, anser komministern i Johannes församling Erik Lignell vars yttrande är följande:

Att präster taga upp dagens frågor till behandling från predikstolen är nog fallet nu för tiden mer än förr. Under kriget förekom det ofta att dess problem vidrördes och behandlades. I våra dagar

(Forts. sid. 1131.)

KOBBS specialblandning av Ceylonthéer, märket Zaryana (gul etikett), giver en kraftig, aromatisk, starkt stimulerande dryck. Jämför detta thé med andra i handeln förekommande thé-sorter i samma prisläge och Ni skall genast finna Zaryanathéets överlägsenhet i kvalité.

PULVER ELLER ICKE PULVER?

ALMA SÖDERHJELM ANSER DET ÄR BÄST ATT LÅTA BLI.

DET FINNS VISSA REPLIKER SOM bränna sig in i minnet på en, så tydligt som de där glödrättningsarbetenas deviser, vilka för ett par tiotal år sedan voro moderna och mötte en från klädhängaren i tamburerna, och till kaffekvarnen i köket. En sådan replik bland många minns jag till och med tydligare än så. Jag sade en dag till en läkare, som behandlade mig för någon sinnets eller hjärtats sjukdom — bara för att jag ju någon gång från min sida skulle uppmuntra honom en smula:

— Doktorn kan inte tänka, vilken nytta doktorn gjort mig. Jag har blivit som en annan människa. Det låter inte vidare klyftigt när jag upprepar det, och antagligen låter det inte förmer då heller, för han svarade kort och kärvt som läkare tro att de måste svara:

— Ni kan ha precis samma nytta av ett kritstreck — och det blir dessutom billigare.

En bra replik — inte sant, som många av hans kolleger kunde avundats honom!

Men för mig var det mer än en kvick replik. För mig blev den en tanke och ett fyrlyjus. Alltid när jag ramlade ner i trötthet eller livsmelankoli, och tyckte att jag inte orkade streta längre, alltid när jag längtade efter någon, på vilken jag kunde kasta hela min omsorg och till vilken jag hade lust att förtro mina strider och min möda, då tänkte jag på kritstreck. Jag förstod ju, att läkaren inte hade menat ett kritstreck, att det var endast en symbol för ens egen vilja. Han menade, att om vi draga ett kritstreck, synligt eller osynligt, och tänka: över detta får jag inte träda, så kan vi precis lika gärna vara utan läkare. Och som sagt, det blir billigare.

Jag kom att tänka på »kritstrecket», när jag läste apotekarnas uttalanden angående pulver i Iduns senaste nummer. Om någonsin, så kan just på den moderna människans förhållande till pulvret min princip om kritstreck tillämpas. Hur mycket spelar ej vår vilja, vårt förstånd in i detta! Huru mycket syndas ej i detta avseende av dumhet, håglöshet, slarv, brist på karaktärsfasthet?

Jag har själv varit sjuk i hela mitt liv, och redan kommit till en ålder, då sjukdom och hälsa förhålla sig till varandra som natt och dag, det vill säga, att sjukdom är lika naturlig som hälsa, och att den i högsta grad är till för att lära oss att uppskatta sin motsats. Den känsla, man förnimmer, när man efter lång tids sjukdom börjar tänka på, att det skall bli roligt att igen gå ut på gatorna, när man gläds över solstrålen eller en blommas doft, som under sjukdomen endast alstrat olustförnimmelser, står inte det ringaste efter den man erfar när man utsövd genom naturlig sömn vaknar upp till en ny glad och god arbetsdag. Och för att jag vet detta, så kommer jag aldrig att underskatta värdet av pulvret. Jag vet att

Det är inte endast damer som begagna pulver i onödan, framhåller d:r Alma Söderhjelm i detta inlägg där hon bekänner att hon visserligen själv av sjukdom varit nödsakad till att anlita pulver men ändock anser det allra bäst att stå emot frestelsen att i tid och otid äta pulver.

man behöver det, och att det i många fall är oundgängligt. Och jag har ofta gjort mig löjlig över den där praxisen, som en var läkare har benägenhet för, nämligen att »taga bort» alla de förra pulver man begagnat för att skriva nya i stället. Gäller det till exempel en mage, som liksom vi själva har sina principer, vanor och nycker, så skulle man väl i alla fall kunna lita på, vad andra läkare och framför allt en årslång, kanske decennier lång erfarenhet lärt en själv. Ty hur det nu är, så blir den långvarigt sjuke alltid i en viss grad

Lottorna vid den nyligen hållna Fältskjutningen i Uppland skötte förplånaden av landsstormen som skattade sig lycklig över att ha sådana "mammor". Här ses en glad Lotta, i samspråk med ett landstormsbefäl. (Foto: Norberg.)

Diskningen är ett nödvändigt om också inte fullt så muntert arbete i fält.

sin egen läkare, inte naturligtvis diplomdoktor, men en enkel och sund naturläkare. Jag icke blott tror, men vet, att pulver äro i vissa sjukdomar och vissa fall oundvikliga. Själv har jag i 30 år icke levat en enda dag utan att inmundiga minst ett pulver. Sedan dess jag började, har ransonen aldrig ökats. Jag har ärligt försökt med att vädja till läkarens hjälp. De ha alla börjat med sitt: bort med pulvret! Men de ha alla slutat med att skaka på huvudet och säga: ja, om detta kan hjälpa er, så inte mig emot. Ransonen är så liten att man kan kalla dess verkan psykisk. Men jag tror av de 30 årens erfarenhet att den ej är psykisk. Jag tror, att det finns människor, som behöva äta ett äpple på morgonen eller en kopp risvatten till frukost och en grogg på kvällen. De känna att de må bra därav. Jag mår bra av mitt pulver. Det botar mig inte, det stimulerar mig inte. Det bara hjälper att hålla min matsmältningsapparat i ordning.

Men just därför att jag är tvungen att varje dag taga minst ett pulver, har jag fått en så förskräcklig avsky för sådana. Dessa damväskor, vilkas innehåll annars även verkar som en gammaldags underkjolsficka, en skrub, vilken är till för att »kasta» undan allt som ej skall vara framme, en hemlig gömma för rent och icke alldeles rent, helt och icke alldeles helt, ha icke genom sitt moderna tillskott av pulvret blivit mer sympatiska. Det verkar så osunt, så fullt med biavsikt och baktankar, när man ser pulvret i väskan. Och finns det något otäckare än det ögonblick när en gäst vänder sig till en och säger: kan jag få ett glas vatten. Jag skall bara ta ett pulver! Man känner det som en taktlöshet. Har hon då så tråkigt, har hon kanske lagt band på sig för att komma, för att sitta kvar? Ohemtrevnaden drar som en sky genom ens samvaro, vars märke borde vara sympatiens och sorglöshetens.

Och skall det nu vara nödvändigt med dessa tillfälliga pulver för våra damer och herrar? Det är minsann inte apoteken som kunna kontrollera, om det är herrar eller damer, som använda dem — att damer köpa mer, säger intet alls. Det finns en opålitlig vetenskap som heter statistiken.

Herrar och damer — skulle det inte gå lika bra med kritstrecket? Med att rita upp en linje och säga sig själv: nu skall det vara slut med pulvren. Eller åtminstone: nu skall jag en vecka pröva om jag kan vara utan. Pulvret är också ett rus: det förefaller så ofarligt — isynnerhet förefaller vårt vanliga acetylpulver att vara det i jämförelse med alla de där kokainerna vi nu hör så mycket talas om. Men det är inte ofarligt. Inte kanske mest därför att det gör vår kropp men. Men främst därför att det förslappar vår karaktär, vår tilltro till oss själva och våra sunda krafter till makten av vår viljas frihet och vår själs hälsa.

ALMA SÖDERHJELM.

Häxan putsar så att---

V Å R E N D A F Ä R Ö I S K A

ATT EN FÄRÖARNAS DOTTER KNYter Hymens band med en svensk och blir bofast här är så pass ovanligt att det förtjänar omnämnas. Den färöiska det gäller är fru Ingeborg Mellström född Thomsen och sedan några år gift med den kände djurmålaren Rolf Mellström.

Det var 1915 hr Mellström kom till den fjärran ögruppen där han gjorde bekantskap med fröken Ingeborg Thomsen som är en gammal färöisk köpmansläkt. Vid den tiden hade Färöarna postförbindelse med yttervärlden endast en gång i månaden och när omsider postbåten kom hände det ofta att den på grund av stormigt väder ej kunde komma i förbindelse med land under flera dygn. Emellertid hade fröken Thomsen inte varit alltför avskuren från yttervärlden, hon hade tvärtom fått sin skoluppfostran i Danmark och England alltsedan sitt 15:de år. 1917 ingick hon äktenskap med hr Mellström och nu är familjen bosatt på Torö i yttersta skärgården utanför Stockholm.

Tack vare det från barndomen ensliga livet på de stormiga Atlanterfjällen, har

Fru Ingeborg Mellström.

vistelsen i det svenska havsbandet, fattats av fru M. med bästa förståelse. Hon har lärt sig älska den svenska naturen och stiftat bekantskap med skogen, som full-

ständigt saknas på Färöarna, även om fjällen däruppe sommartid i gengäld bära en rik blomsterprakt. En vacker färöisk sommar är härlig med ljusa nätter, om även efter svenska förhållanden regnig. Men höst, vinter och vår avlöser den ena stormen den andra under regn och rusk, och till dem känner fru M. ingen längtan. Då är kampen mot vådrets makter hårdare än annorstädes. Fru M. har nu i sommar besökt sitt hemland samt fått återuppliva det färöiska språket och tråda den genuina Färödansen som alls inte påminner om förvekligad storstadsjazz.

Familjens 5-årige son, som deltagit i resan och tappert trotsat sjösjukan, lär inom parantes sagt vid hemkomsten tala ett fantasispråk sammansatt av danska, färöiska och isländska — en något bisarr blandning.

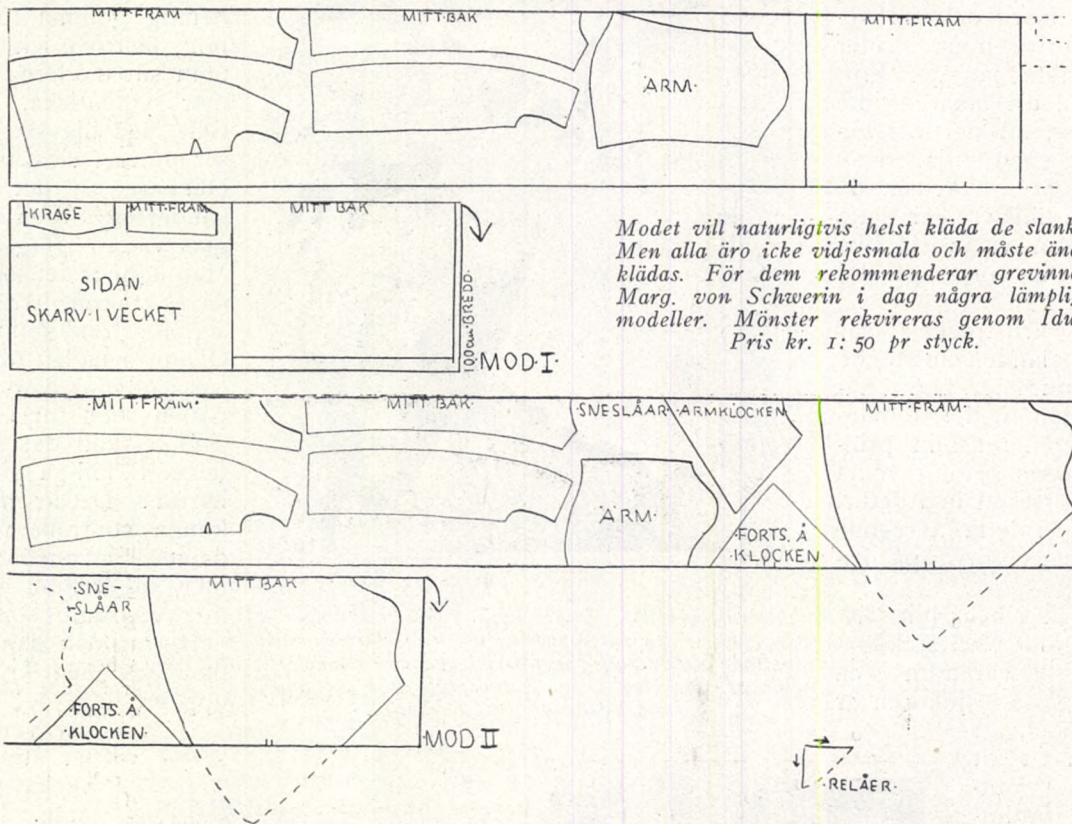
Vid sidan av de husmoderliga bestyren och som förströelse under det avskilda livet i havsbandet har fru M. under de gångna åren utvecklat sig till en intresserad jägare och flitigt deltagit i det friska jägarlivet samman med sin make.

I N T E S O M V I D J A N S M A L

TVÅ MODELLER FÖR KORPULENTA DAMER.

Mod. I.

Modet vill naturligtvis helst kläda de slanka. Men alla äro icke vidjesmala och måste ändå klädas. För dem rekommenderar grevinnan Marg. von Schwerin i dag några lämpliga modeller. Mönster rekvireras genom Idun. Pris kr. 1: 50 pr styck.

Mod. II.

DÅ DET GÄLLER ATT VÄLJA KLÄDNINGSFORM, borde den korpulenta damen tänka på den gyllene regeln att bredden skall avdelas med längdlinjer. Dagens modeller äro ovanligt lämpliga att komma en litet robustare figur att se slankare ut. De för båda gemensamma bröstsommarerna dela inte bara av utan ha också den fördelen, att klädningen tack vare dem kan inprovas efter bysten och få tillräcklig vidd utan att för den skull behöva hänga som en säck.

Båda modellerna äro utförda i mörkt ylle, den första har ljus isättning, ärmen

fodras in med samma materiel. Vecken på kjolen fordra en viss omsorg i utförandet för att bli vackra och falla väl, motveck ha ju alltid en olycksalig benägenhet att »slå ut». Det viktiga är att ytterkanterna göras alldeles trådraka, medan man däremot på insidan lägger in vecken något djupare uppåt och sedan även lyfter litet i överkanten på det inlagda. Pressningen spelar naturligtvis även en stor roll, fina veck kunna fördärvas genom oförständig pressning. Detta sker särskilt lätt, om de ej äro nedträcklade ordentligt.

Den andra modellen har klockskuren kjol.

Även ärmen är klockartad, en ganska lustig nyhet. Vackert är att kanta klädningen med reläer. En klocka kan ändå inte fallas som vanligt och besväret att göra relän blir därför inte någon alltför stor ökning av arbetet. En relä förfärdigas på följande sätt. Man klipper 1 1/2 till 2 cm. bred slå på rak snedd av tyget, d. v. s. i fyrtiofem graders vinkel mot staden, såsom den prickade linjen visar. Snedslån lägges räta mot räta på klädningen, sys första gången på maskin, tråklas och vändes in på avigan.

LIPTON

LIPTONS TE
ÄR OCH FÖRBLIR
DET BASTA

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

E F T E R R I D Å F A L L E T

KOMEDITEATERN HAR SKIFTAT program och ger nu en pjäs av Jerome K. Jerome, som här hemma torde vara mest bekant genom sin odödliga, numera klassiskt vordna bok »Tre män i en båt».

»Lady Fanny» står med komedititeln men har litet svårt att bära upp den. Jerome har nämligen fått tag på ett utmärkt farsuppslag som han sökt höja till ett högre plan utan att egentligen lyckas. Hans mäniskor äro skisserade marionetter med endast svag ansats till karaktärsteckning, silhuetter mot en bakgrund av högförnäm engelsk aristokrati. Men detta är i och för sig inget fel bara man anlägger den riktiga synpunkten på stycket: en lustig bagatell, gjord för att muntra upp en publik som måhända lindrigt anfäktats av spleen efter en ansträngande Londonsäsong. Ty man har ovedersägligen roligt i hans sällskap och något mer tror jag inte författaren åsyftat.

Lord Bantock har råkat gifta sig med sin egen hovmästares styvdotter utan att ha en aning om förhållandet. Hon har varit vid revyn och när hon som en ung och glad lady Fanny stiger över tröskeln till sitt

nya hem möts hon av hela släkten Bennet, vilken under generationer tjänat lorden och småningom blivit mer aristokratisk än husbonden själv. Pjäsen handlar sedan om hur den temperamentsfulla damen undan för undan genombryter den mur av reserverad konservatism, som hennes släkt försöker omgärda henne med, hur hon chockerar några gamla tanter med sitt vulgära sätt, tar emot sin egen f. d. impressario tillsammans med en handfull revyartister samt slutligen bekänner kort inför sin man. Så får hon hans förlåtelse och morbror Bennets välsignelse på köpet, och det hela slutar som sig bör i frid och endrækt.

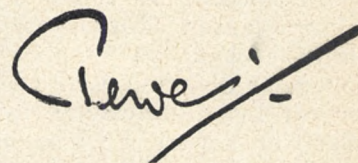
Allting hänger på huvudrollen, som lagts i Alice Eklunds händer. Den passar henne till punkt och pricka om man fransar att typen var mer fransk än engelsk. Hon spelade den med ett smittande humör, en naturlighet i tonfallen, en uppsluppen ledighet, som inte kunde undgå att lägga publiken för sina fötter. Det skrattades hjärtligt på ömse sidor om rampen, inte minst när hon kom in i ett vidunder till klänning från nittioalet. En utmärkt medspelare hade hon i Mathias Taube, som ta-

git sin jovialiske impressario på kornet, samt Sture Baude, vilken i en butlers tillknäppta skepnad representerade traditionen och etiketten på ett förnämt gods, där tédrickningen blivit ritual och den goda tonen trosbekännelse. Även Frans Öberg var bra i en roll. Lady Fannys man hade däremot ännu en del att lära av engelskt familjeliv.

Det är mycket troligt att pjäsen kommer att gå. Det blir i så fall lady Alice's förtjänst.

*

Gästspelet på Vasateatern, där Lugné-Poe och Susanne Desprès visat Stockholmsmarna något av det bästa av fransk teaterkonst med rötterna i förnäm kultur och nedärvd tradition, har på grund av melankommande hinder tyvärr undandragit sig anmälan i denna tidning.

D A M E R N A S D I S K U S S I O N S K L U B B

I SKILSMÄSSOFRÅGAN TYCKAS åsikterna allmänt samla sig mot fru X. i kravet att skilsmässa skall äga rum just för barnens skull. Därmed är det bäst att avblåsa debatten i detta ämne, såvida inte fru X. återkommer med något slutinlägg; vi misstänka nästan det.

Varför fordras ej delning av försörjningsplikten? frågades i ett föregående nummer av en som hört kvinnor klaga över att de som döttrar mera få bidra till sina föräldrars försörjning än sönerna, som ofta fått en grundligare och dyrbarare uppfostran. Syskonen borde göra upp ett kontrakt sinsemellan för dylika fall, föreslår en diskussionsdeltagare här.

Jag hör till dessa döttrar som ensam fick försörja min sjukliga mor på den ganska goda lön jag åtnjuter på en bra plats i en landsortsstad. Men i Stockholm arbetade sig min bror så småningom fram till en inkomstbringande ställning och jag väntade naturligtvis hans bistånd. Förgäves. Han tyckte alldeles ha glömt att mor behövde pengar för sitt uppehälle, han var så van vid tingens föregående ordning. Men som jag förstod att hans uraktlåtenhet mest var tanklöshet och vi egentligen voro goda vänner, tog jag honom en gång i enrum och talade ut. Han ångrade sig då och förklarade sig genast beredd att bidra till mors försörjning, varför vi för att allting skulle vara klart satte upp ett formligt kontrakt. Det var ett utmärkt arrangemang. — — —

Men nu skall min bror gifta sig. Jag bävar för den stunden, ty hur skall han kunna avstå något åt mor, då han skall ha sitt eget hem. Och vad skulle ske om även jag skulle gifta mig?! Men förmodligen får jag låta bli det och bli

Gammal fröken.

»Byggmästareson» kommer också med ett inlägg, som dock går lite utanför centralpunkten. Men sammanhanget finns ju och förresten säger han några förståndiga ord som det inte skadar att begrunda. Det är kvinnorna som göra de »fina» bröderna, menar han.

Får jag såsom varande »bror» säga några ord i den av »En som hört kvinnor klaga» — säkert, jag känner krutet, trots de äro så rörande tysta och medgörliga! Rörande tysta och medgörliga och ändå beklaga sig! — framkastade diskussionen. Jag skulle ej deltagit om ej »Irrbloss» i samma nummer berört en annan lika ömtålig sida av ett s. k. hem. — Vi var två bröder och en syster. System yngst, ej skolbildad, dock genom andras bemedlande i besittning av en ej ansvarsull eller ansträngande, men dock välavlönad plats. Detta, att hon ej kostat far och mor lika mycket som min bror är alltid det stående grälämnet vid matbordet. Min far var en ansedd och duglig yrkesman, ett

hantverk som födde sin man och han önskade inte högre än att vi, hans söner skulle fortsätta där han en gång slutade.

Men vår mor ansåg det inte vara »fint» nog, vi skulle i läroverk trots vi ej hade läshuvud för två styver.

Jag tog då ganska snart min mats ur skolan, och är nu välbeställd min egen mästare, dock till stor missräkning för min högmodiga mor och syster, som aldrig kunde tåla ett par grova stövlar utan tänkt sola sig i Herr Ing. eller Herr Kand. sällskap. — Men min stackars bror var av annat virke och de rörande tysta och medgörliga, dock sig rätt högljutt, i synnerhet vid måltider och mot högtiderna, beklagande kvinnorna där hemma hade så i grund och botten lyckats förstöra honom, att han viljelöst drevs hit och dit, men äntligen efter ett par kuggningar klarade han då den åtrådade — ej så mycket av honom som av kvinnorna — examen. Mor ville han skulle bli präst, det »finaste» hon för ögonblicket visste. Far knogade och slet och betalade hans skulder, men, av anledningar jag helst hoppar över, kunde fortsättande av studierna ej bli tal om. — Efter en orolig, högst orolig tid, lyckades jag skaffa honom plats. Mycket vore att säga men jag kan också fatta mig kort: 1923 fick jag räkna honom till den stora hop »fina» män som ibland får åtnjuta en välbehövlig vila i våra fångelser för försörjningsringar. —

Och nu frågar jag: Har Ni »rörande tysta, medgörliga kvinnor som ändå beklaga Er», och liknar min mor och syster, har ni aldrig tänkt på då ni strävar efter en »fin» son — och bror att ni på samma gång får en »dyr» dito? Ni bör utan knot bära konsekvenserna, Ni har ju fått det som Ni önskade.

Man lägger sig till med vanor som det inte är så lätt komma från sedan. — Far reder sig med en tobaksbuss, Herr sonen röker fina cigarretter, och börjar bli vin- och matkännare o. s. v.

Kanske Ni sluppit sitta hemma ogifta och beklaga Er, Ni tysta medgörliga flickor om Ni lagt Er hand i en grov, valkig arbetsnäve.

Uppfostra redan denna generation i den riktningen.

Har vi inte haft nog av överfyllnaden vid våra skolor och de hundratals sökandena till varje lilla obetydliga plats. Det är inte nödvändigt att ha Med. kand. ex. för att expediera ett kg. kali, eller nedskriiva kärornas antal vid städernas renhållningsverk.

Byggmästareson.

Hur ser svenskan 1925 ut?

En tävlan för damernas ritstift.

Så här tecknar Nelly S. symbolen av svenskan 1925: en jazzflicka med crossword-, film- och radiofluga och med en lång fläta, som gladeligen offras för saxen. Teckningen är insänd till Iduns pristävlan om svenskan 1925, som redan samlat en mängd bidrag från teckningskunniga damer — i nästa veckas nummer fundera vi nästan på att visa en stor skörd av de insända bidragen. På grund av det stora intresset för tävlan låta vi den också stå öppen ännu två veckor efter denna tidnings datum. Tävlan gäller att i bild visa hur svenskan av 1925 ser ut; endast kvinnliga tecknare får delta. Första pris 50 kr., andra 25 kr. och tredje 15 kr. Svaren skola adresseras »Teckningstävlan», Idun.

POSTGIRO

är den moderna tidens **billigaste** och **bekvämast**e betalningssätt

Öppna ett postgirokonto

genom hänvändelse till Eder postanstalt eller till postgirokontoret i Stockholm. **Det kostar Eder intet.**

MED SVEN HEDIN PÅ MIDDAG I LEKSTUGAN

OSCAR BÆCKSTRÖMS MAKÅ, FRU MARIA BÆCKSTRÖM, BERÄTTAR NÅGRA GLADA FLICKMINNEN.

»FRÅN MIN TIDIGASTE BARN-
dom har jag trivts utmärkt på lan-
det», säger fru Maria Bäckström, den
kände skådespelarens änka, »och det
berodde väl på, att jag fick växa upp
på en så vacker och gammaldags herr-
gård som Skrubba utanför Stockholm.
Där förde min syster och jag en lyck-
lig och sorglös tillvaro, deltog gär-
na i lantliga bestyr och voro isynner-
het ivriga djurvänner. På vintrarna
ordnades det slädpartier med grann-
familjerna på Trångsund och Skarp-
neck m. fl. egendomar, ibland im-
proviserade vi slädparti på själva jul-
dagen, och efter att först ha varit i
julottan dansade man hela natten ef-
teråt. Men vad orkade man inte, när
det gällde dans?»

Fru Bäckströms föräldrar, byggmästare
och fru Janson, utövade också en storartad
gästfrihet både på Skrubba och i Stock-
holm, där de också hade ett hem. Hennes
far var livligt intresserad av teatern, i 18
jular var Gustav Fredriksson självskrivnen
gäst i familjen och ofta fingo flickorna fara
in till staden för att gå på teatern. »Mitt
första teaterminne», säger fru Bäckström,
»är när jag vid 11 år såg min blivande make
i »Jeppe på Bjerget», där den norske skåde-
spelaren Johannes Brun då hade en huvud-
roll, som sedan blev en av Oscars allra
bästa.

Det var i telefonväsendets barndom och
linjen mellan Skrubba och Stockholm var
en av de första, som sattes upp. Det var
underbart, tyckte vi, att kunna ringa upp
Stockholm — vi hade nämligen direkt lin-
je till våningen i staden — och prata med

Maria Bäckström som barn och nu.

pappa och mamma, när de voro i staden.
Ibland, när posten var sen och följetongen
riktigt spännande, kunde vi också ringa till
jungfrun och be henne läsa upp hela följe-
tongen för oss. Vi måste ju veta om »dom
fick varandra.»

På udden nere vid sjön hade jag min
lekstuga, där jag en gång hade nöjet att
se Sven Hedin på middag. Han var då en
ung student, som tillsammans med några
officerare deltog i en kartritningskurs, som
Generalstaben anordnat därute, och mina
föräldrar hade erbjudit alla kursdeltagar-
na att få bo hos oss. Han var en glad och
älskvard sällskapsmänniska, läste gärna
högt och skrev till födelsedagar och namns-
dagar små dikter, prydda med graciösa vig-
netter — han ritade också utmärkt. Till min
lilla middagsbjudning, där ingenting fatta-
des men allt var gjort i miniatyr, hade Sven

Hedin ritat menyer med eleganta vig-
netter, som voro uppsatta på väggarna.
En annan gång förärade han vid åter-
komsten från ett Stockholmsbesök min
syster och mig femtioöringar att göra
armband av. Vi hade redan fått så-
dana med 10-öringar, försedda med
givarnas initialer, av officerarna, men
femtioöringar, det var något nytt! Det
var en glad sommar och samma höst
fick jag följa min lärarinna till Neu-
chatel, där jag tillbragte ett år i en
schweizisk ingenjörsfamilj, där frun var
svenska. Ärkehertiginnan Therése var
just där då, och kanske var det där-
för Sverige var så populärt där. Prin-
sessans schweiziske läkare hade en
son, som lärt sig tala svenska och
svärmade för allt svenskt — ett svär-
meri, som tycktes ha smittat hans student-
kamrater. De svenska ord de lättast lär-
de sig, voro — »fan anamma» och dem an-
vände de med förtjusning vid alla tänkbara
tillfällen. Dansade man — och det gjorde
vi ofta — och de ville vara artiga, sade de:
Oh, mademoiselle, vous dansez comme —
fan anamma! Vid en av de stora student-
festerna tågade de olika fakulteterna med
sina olika färger och standar genom ga-
torna på kvällen, och i varje fönster hade
man en bengalisk eld i den fakultets fär-
ger, man mest höll på. Ja, det är idel
glada och leende minnen, jag har från
Neuchatel och när jag betraktar den gamla
studentmössan med mina studentvänners
namn inskrivna, tänker jag med glädje och
tacksamhet på det år, jag tillbragte där.»

—n.

G U V E R N A N T E R N A S F Ö R E N I N G

IDUNS INITIATIV FÅR RESULTAT — EN GUVERNANTFÖRENING BILDAD.

DET VAR UNGEFÄR VID DENNA
tid förra året som Idun sände ut en upp-
maning till landets guvernanter och privat-
lärarinnor att till Idun sända in sina adres-
ser i och för bildandet av en sammanslut-
ning för guvernanternas intressen. Fastän
mången tror, att guvernanterna är en kår
på utdöende, är den dock ännu tillräck-
ligt stor — och väntas alls icke bli minskad
— för att en förening dem emellan vore
påkallad. I dessa tider, då de flesta yrkes-
kårer stödjå sig på starka organisationer,
stå guvernanterna alldeles fågelfria, en kvar-
leva från en svunnen tid, då deras tjänst
var mera aktad än nu och familjerna mera
beroende av dem än nu. De mest nyckfulla
förhållanden råda inom guvernanternas ar-
betsområde. Alltså en förening att stödjå
oss på och lita till, blev guvernanternas
stora önskemål, en idé, vilken en av de-
ras egna, fröken Annie Lindén, med
outtröttlig energi tog sin an.

Ett stort antal guvernanter anmälde sig
till Idun. På grund av dessa anmälningar
utlystes ett sammanträde mellan några lä-
rarinnor, representanter för Fredrika Bre-
merförbundet m. fl., varvid man kom till
den uppfattningen att bäst vore söka sam-

Fröken Annie Lindén,
guvernantföreningens initiativtagarinna.

*Iduns upprop förra året för bildandet av
en guvernantsammanslutning har krönts
med resultat. Föreningen har bildats
och anbefalles i alla intresserades åtanke.*

arbete med Flick- och samsko'eföreningen.
Detta lät sig dock icke göra och så fick

frågan vila. Men nu har den förts fram
till resultat.

Den 15 dennes sammanträdde intresse-
rade i Fredrika Bremerförbundets lokal un-
der fröken Axianne Thorstensons egid och
därvid beslöts bildandet av en förening
för guvernanter och privatlärarinnor med
syfte att upprätta en platsförmedling för
guvernanter och åstadkomma en fond för
studielån, stipendier o. s. v.

Därmed är man framme vid den första
stora etappen. Men nu först börjar den
verkliga striden mot målet att föreningen
skall lyckas, att den skall bliva känd och
vinna stöd. Detta är icke endast guver-
nanternas sak, utan framförallt familjernas
och utomstående. Av deras intresse och
välvilja beror mycket. Man vill därför in-
nerligt uppmana föräldrar, som anställa gu-
vernanter, och andra intresserade att vända
sig till den nya föreningen. Genom denna
guvernanternas egen organisation fås den
bästa borgen för den bäst kvalificerade ar-
betskraften. Vidare vill man också upp-
mana alla guvernanter att ofördröjligen in-
gå i föreningen. Upplysninger ges av Fre-
drika-Bremerförbundet, Stockholm.

Palace Hotel
GÖTEBORG

med dess kontinentala *matsal*, inbju-
dande *thesalong* och populära *lunch-
rum* rekommenderas till ärade gäster
och resande. Inneh. Judith Karlander

Carl Jeter

PÅHLLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéer

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålhlsson
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

"KVÄLLSOL" — ETT LÄRARINNORNAS STÖD

BEHJÄRTANSVÄRT FÖRETAG TILL GAMLA LÄRARINNORS HJÄLP.

»VI HA ALDRIG UPPFATTAT VÅR gärning som ett yrke utan som ett kall» yttrade en gång en av den svenska flickskolans entusiastiska stöttepelare, fröken Lilly Engström, »och vem tänkte på att sörja för sin ålderdom — alla trodde vi ju, att vi skulle dö unga mitt i vårt härliga arbete.»

Just så resonerade många lärarinnor av den gamla stammen, besjälade som de voro av en strålande idealitet.

Men vintern kom med silver i håret, och de som mest slösat med sig själva och helt gått upp i sitt arbete, de sutto nu med tomma händer och fingor bittert erfarat, hur njuggt livet självt ofta är mot de givmildaste.

Lönerna hade inte medgivit dem av äldre årgångar att göra några större besparingar, och pensionskassor existerade inte. Svenska lärarinnornas pensionsförening stiftades visserligen 1855 men på enskilt initiativ och det var först i början av 1900-talet den erhöll statsunderstöd. Först 1910 stiftades den obligatoriska pensionskassan.

För många av de äldre var det då för sent att ansluta sig till pensionsföreningen, dessa stå — om de ej äga enskild förmögenhet — utan pension, för andra har pensionen, då de ej tillräckligt många år varit med i pensionskassa, blivit ytterst liten.

Hur minimala deras materiella fordringar på livet äro, blir en sådan fattigdom en tung och tryckande börda, en bitter lön för troget och gott arbete. Men deras förmåga att bära den är ofta storartad. Den påminner inte sällan om Lidmans be-

Till förmån för fonden "Kvällsol", som på enskilt initiativ bildats till hjälp för äldre lärarinnor, och som förvaltas av Svenska lärarinnornas pensionsförenings styrelse, sändes i dagarna ut en serie konstnärliga vykort till försäljning.

skrivning på fröknarna i »Det gamla huset»: Ensamma, fina, fattiga kvinnor — som tysta små ängsliga burfåglar äro de — skrämde av världens buller sitta de hopkrupna i sin fångenskaps och fattigdoms bur.»

Att leva på 800 kr. om året i kristidens Stockholm var ingen lätt sak, men det fanns mer än en lärarinna, som löste problemet. En av dem sökte öka inkomsterna med privatlektioner men var hänvisad till ett litet rum 4 trappor upp, där hon inte ens hade utrymme för de enda dyrbarheter hon ägde — sina böcker. Dem fick hon ha nedpackade i en lås hos bekanta och gå bort och plocka ut en och annan, som hon behövde. Andra, som före uppnådd pensionsålder drabbats av sjukdom, ha om möjligt haft det ändå svårare. I ett sådant fall betalade skolan några år framåt full lön, men då detta ej i längden lät sig göra, bröts den stackars lärarinnan fullständigt ned vid tanken på en ålderdom, för vilken hon inte såg någon utväg att reda sig.

Dessa och liknande tragiska fall var det, som gav några behjärtade lärarinnor idén

att bilda en grundplåt till understödsfond för lärarinnor med liten eller ingen pension men också att om möjligt bringa dem ögonblicklig hjälp. För att få pengar, gav man julen 1917 ut publikationen »Kvällsol», med frivilliga bidrag av bl. a. Carl Laurin, Selma Lagerlöf, Carl Larsson, Anna Sandström och Jeanna Otterdahl. Konstnären med det goda hjärtat hade — varmt intresserad som han var av företaget — först lovat ett skriftligt bidrag, men då nan på grund av sjukdom och trötthet inte kunde lämna något sådant, skickade han porträttet av modern med underskriften: »Hon var för fattig, för stukad för att på något vis hinna eller orka vara »stilig». Men att hon nu är en skön och härlig ängel, det är då säkert.»

Man hade varit ängslig att inte kunna betala tryckerikostnaderna — oaktat dessa välvilligt ställts så låga som möjligt — men redan några månader efter utgivandet hade man fått in medel därtill och efter ytterligare någon tid kunde man konstatera en nettovinst på 7,000 kronor. Det var en glad och välförtjänt framgång för dem, som på det vackraste och mest osjälviska sätt hävdade lärarinnekårens kamratkänsla. Grundplåten har sedan ökat med gåvor av enskilda personer. Lärarinnor av alla kategorier ha allt efter behov fått hjälp därifrån, men behovet är större än tillgångarna. Man har alla skäl att söka öka fonden.

För detta ändamål ha Thorsten och Carl Laurin — båda »Kvällsols» trofasta vänner (Forts. sid. 1132.)

BOKEN OM EN TAHITI-FLICKA

AV BIRGER MÖRNER.

GAUGINS NOA-NOA BILDAR INOM den franska litteraturen ett motstycke till Pierre Lotis »Rarahu» (»Mariage de Loti»). Det ligger mer än ett tiotal år mellan de bägge böckernas utgivningsår, och det torde inte vara något tvivel underkastat att icke den yngre Gaugin med förtjusning läst Lotis Tahiti-skildring och att han senare, just av Lotis skildring drivits till Tahiti, för att där själv genomleva och skildra en egen Rarahu-roman.

Ämnet är i båda böckerna detsamma. Båda skildra huru den franska författaren (i den ena boken är han sjöofficer, i den andra målare) kommer till Tahiti och där ingår en fri förbindelse med en infödd flicka. Båda äro hänförda av flickans skönhet och naiva charm, bägge äro de entusiastmerade av infödingarnes mystiska naturtrot och det exotiska landskapets prakt. Båda söka de intränga i den unga flickans själ, och båda nödgas de halvt motvilligt erkänna sin oförmåga. Och båda lämna de inom kort den unga flickan för att gå andra öden tillmötes.

Gaugins Tehura är endast en ny inkarnation av Rarahu.

Skillnaden mellan de båda böckerna ligger huvudsakligen i tonen. Loti kan aldrig frigöra sig från en sentimental melankoli.

Ingen av våra svenska författare känner så som Birger Mörner Polynesiens sköna nejder och det är alltså en mycket sakkunnig kritiker som yttrar sig i denna lilla studie över en på svenska nyutkommen roman från Tahiti.

Gaugin är mera manlig. Båda äro de dock framförallt fullblodiga konstnärnaturer.

Noa-Noa har i dagarna utkommit på svenska. Den franske målarens bok har nämligen översatts av en svensk kollega, J. Wrangel, och Anders Österling har författat den svenska editionen med ett företal, däri man får en inblick i den olycklige Gaugins splittrade liv. Men varken översättaren eller företalets författare synes äga något intresse för eller kunskap om bokens miljö. Jag har icke originalet till hands, men jag undrar om Gaugin verkligen levde i den tron att Tahiti-öarne voro bebodda av maori! Han visste säkert att det vida kraftigare maori-folket bebor det fjärran liggande Nya Zeeland, låt vara att även maori äro polynesier. Och då Anders Österling (som också talar om Tahitis maori) nämner huru Gaugin började »sitt stora reseliv bland Polynesiens öar, först till Mar-

tinique, sedan till Tahiti och slutligen till Dominique», kan man inte undgå att undra över huru de Österlingska kartbladen egentligen se ut. Kanske frestades man att säga om dem som shahen av Persien i fråga om drottning Victorias hovfruntimmer: »Il faut renouveler tout ça!»

Gaugins bok äger utsökt vackra partier, som ensamt de skulle tillräckligt motivera bokens införlivande med vår litteratur. Men dess vackraste blad äro de som purpras av författarens kärlek till Tahiti och dess folk. De äro så mycket mera glädjande, som de komma från en fransman. Ty intet annat folk har behandlat tahitifolket så hårt som amiral Dupetit Thonars Frankrike. Från den dag, då det första av en vit man förda skeppet under engelsk flagga styrde in mot viken av »La nouvelle Cythère» och unga flickor med blommor kring haren summo det till mötes, och till den dag i dag ha icke tvåhundra år förflutit. Och dock rymmer denna historia så mycket blod och så många tårar. Nu är Tahiti-folket endast askan av ett rykande bål. De vita männen tände det.

Birger Mörner

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Begär våra kataloger.

Birger Jarlag. 29
STOCKHOLM

Bästa garnkvaliteter, äkta färger, omsorgsfullt arbete, konstnärlig känsla karaktäriserar våra vävnader.

KONSTFLITEN, G:la Högskolan, Göteborg.

Riks 115 66
Norr 160 55

EN BESYNNERLIG HISTORIA

FRÅN ENGELSKAN

FÖR INTE SÅ LÄNGE SEDAN, UNDER en vistelse i en del av västra England, som jag aldrig besökt förr, gick jag en vacker, men rätt kall marsdag ut på en lång fotvandring. Jag befann mig i en av dessa besvikna stämningar typiska för författare, som äro tomma på idéer, tomma på självförtroende och offer för denna periodiska förtvivlan, vars bekämpande gör pennans yrke — som en vän en gång sade till mig — till ett manligt yrke. »Ja», tänkte jag just, trots att luften var så frisk och solen så klar, »ingenting kommer till mig nu för tiden, inga glimtar av ljus, inga av dessa plötsligt formade visioner, som ge munterhet och värme åt en stackars sates hjärta och sätta hans hjärna och penna i rörelse. Det är dåligt ställt, mycket dåligt.» Och mina ögon, som strövade över höjder och sänkor, skogarna, mossarna, klipporna i denna vackra trakt, insöpo naturens ljuvhet med den djupa missbelåtenheten hos en människa, som ser skönhet men känner att hon inte kan återge den. De höga, trädbevuxna vallarna på sidorna om vägen hade just blivit toppklippta, man kunde se rätt över fälten och de nakna skogsdungarna, som voro färgade med bok- och björkkvistarnas rosiga bruna och lärkträdens dammiga saffran. Och plötsligt fångades min blick av något livfullt, en slags svart och vit rörelse i luften. Aha! tänkte jag. En skata! Två! Tre! Bra! Det är ett omen! Fåglarna hade höjt sig från ett fält, deras slingrande, fladdrande färd — den dekorativaste av all fågelflykt — var snart utom synhåll i skogen därbortom, men någonting hade den lämnat efter sig i mitt hjärta. Jag kände mig mer hoppfull, mindre böjd att tänka på min själs fiasko, bättre i stånd att hänge mig åt detta nya landskap jag gick igenom. Över nästa stigning av den mycket slingrande vägen hörde jag ljudet av käck kyrkklockor, och inte trehundra alnar längre bort kom jag till en grön byplan, där klungor av män, klädda i byfestligheternas mörka kläder, ljusa halsdukar och hårda hattar och otroligt utstydda kvinnor voro samlade under ivrigt prat kring en gammal grå kyrka med fyrkantigt torn.

»Vad står på? tänkte jag. Det är inte söndag, inte någon potentats födelsedag, och säkert fira de inte helgons dagar på det här sättet. Det måste vara ett bröllop. Ja, det var tur. Låt oss gå in och se!» Och jag gick förbi de väntande grupperna in i kyrkan och uppför gången. Där satt redan en anseelig mängd folk, alla vända mot dörren, och det var det vanliga lovliga sorlet och viskandet i en bröllopsförsamling. Kyrkan hade, såsom det tycks vara vanligt i dessa avlägsna församlingar, byggts för sekler tillbaka för att rymma en folkmängd i enlighet med lärosatsens förväntningar: »Varer fruktsamma och förökna eder.» Men hela befolkningen kunde ha fått plats på en fjärdedel av utrymmet. Kyrkan var hög i tak och icke uppvärmd utom av spänning och doften av pomada. Där var säkert mer liv än jag någonsin sett eller njutit i en verkligt lantlig trakt.

Klockorna, som hade ringt med en slags

Med författarens vanliga mästerskap ger han här skildringen av en mor som bevistar sin dotters bröllop, okänd och utan att röja sig för barnet som icke får veta om hennes existens.

trög godmodighet, föllo nu in i det brådskande bing-bång, som bebådar brudens ankomst, och folket jag hade gått förbi utanför, trängde sig nu in. Jag lade märke till en ung man — knappt mer än en gosse — som att döma av sin halvsoleing, de fumlande, behandskade händerna och det fåraktiga leendet på det vackra, öppna ansiktet tydligen var brudgummen. Jag tyckte om hans utseende, — en grad över den vanlige bytölpen — något fritt och vänligt i hans ansikte. Men ingen fäste den ringaste vikt vid honom. Det var bruden de väntade på, och jag började själv bli spänd. Hur skulle denna unga flicka se ut? Bara den vanliga byflickan med stadiga kinder och dräkt, grov slöja, hög färg och ögon som på en kanin, eller något — något i stil med den lilla flickan från Wales kullar, som jag gick förbi en gång och vars make jag aldrig sett? Jag lutade mig fram och tilltalade en kvinna med äppleansikte i nästa bänk. »Kan ni säga mig vem bruden är?»

Hon betraktade mig med den gråa, runda, försiktiga blick, som man består främlingar och svarade:

»Kors, vet han inte de? De' ä' Gwenny Mara, den vackraste, trevligaste flickan här i trakten.» Och hon gjorde en knyck med tummen mot den försummade brudgummen och tillade: »Han är en ung pojke me' tur. Hon är en solskenstös, de' ä' säkert, och e' bra tös te' på köpet!»

Vad det nu berodde på, så lugnade mig icke beskrivningen, och jag beredde mig på det värsta.

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.

Jesus sade till dem: Kommen och sen.
Joh. Ev. 1: 39.

Då du var under fikonsträdet såg Jag dig.
Joh. Ev. 1: 48.

Jesus såg på honom och fattade kärlek till honom och sade till honom: Ett fattas dig.
Markus Ev. 10: 21.

Herrens ögon överfara hela jorden, att Han med sin kraft må bistå dem, som med sina hjärtan hängiva sig åt Honom.

II Kröniker bok 16: 9.

Frukta icke, ty Jag har förlöstat dig. Jag har kallat dig vid namn, du är Min.

Jesaja 43: 1.

Han åkallar Mig och Jag skall svara honom. Jag är med honom i nöden. Jag skall rädda honom.

Psalm 91: 15.

Jag har min glädje i att hålla mig intill Gud; jag söker min tillflykt hos Herren.

Psalm 73: 28.

Ett sorl, ett stim, ett prassel!

Liksom alla andra vände jag mig frimodigt om. Hon kom uppför gången bredvid en man med hårt ansikte, nästan zigenarlik, klädd i en bondes allra bästa kläder.

Jag kan bara säga, att när man såg henne komma ned i mittgången i denna gråa kyrka var det som att se en solstråles dans. Aldrig har jag sett ett ansikte så lyckligt, ljuvt och strålande. Leende, ivrig, lagom borta från omgivningen, med håret okuvligt gyllene genom den grova slöjan, de dansande ögonen, klara och mörka som en skogstjärn, var hon den vackraste syn man kunde se. Man kunde bara tänka på ett ungt äppelträd med vårsolen över blommorna. Hon hade detta slags smittande glädje, som kommer av mycket naiv godhet. Det kändes riktigt som en lättnad att ha fattat tycke för den unge mannens ansikte och veta, att hon kom i goda händer.

De enda blommorna i kyrkan voro tidiga påskliljor, men dessa solens första barn voro på något sätt ovanligt lämpliga vid denna flickas bröllop. Då hon kom ut, var hon översållad med dem och med dessa eländiga confetti, utan vilka icke ens de enklaste själar kunna nå lycksalighet, tycks det. Det finns saker och ting i livet, som komma en att känna sig god — solsken, musik i allmänhet, alla blommor, många barn, en del djur, moln, berg, fågelsång, blå himmel, dans och då och då en ung flickas ansikte. Och jag hade den känslan att vi alla kände oss goda, bara därför att vi sågo henne.

Då hon hade kört bort, fann jag mig stå bredvid en gammal halt man med polisonger och vackra ögon, som fortforo att le, sedan vagnen helt och hållet försvunnit. Då han kanske märkte, att även jag log, sade han: »Det är lustigt att när en sån där flicka gifter sig, så blir en alldeles så en skälver, det blir en». Och vid min nickning tillade han: »Det var ett riktigt solsken — vi kommer att sakna henne häromkring, det är visst och sant. Vi har inte maken till'n här.»

— Var det hennes far? frågade jag för att någonting säga. Med en skarp blick på mitt ansikte skakade han på huvudet.

— Nä, ho' har inga föräldrar. Mr Mara är hennes morbror så att säga. Nä, ho' har inga föräldrar, upprepade han, och det låg något besvärat, syrligt i hans röst, liksom om han visste saker, som han icke ville berätta.

Eftersom det icke var något mer att vänta på, gick jag fram till det lil'a värds huset och beställde bröd och ost. Den manliga delen av församlingen tog sig en tår på tand därinne, men såsom främling hade jag verandan för mig själv, och när jag slutat min enkla lunch i solskenet, betalade jag och gick vidare. Jag tog på måfå en av de tre vägar, som gingo ut från den gröna planen, och strövade fram mellan höga vallar, lycklig över att icke veta vart den skulle föra mig — detta som är det väsentliga behaget i en fotvandring ute på landet. Med undantag av en stuga i en dal och en bondgård på höjden gick jag icke

Hotel Göta Källare

Telegramadress: "GÖTA KÄLLARE", Göteborg
Telefon: Namnanrop

Millidin-salva

är överläkare Gösta Lindströms berömda hud- och sårsalva, vilken bör brukas vid all vård av sår och ömtålig hud. Ingen salva överträffar Millidin. Prova i dag, och döml!

AV JOHN GALSWORTHY

AV ELLEN RYDELIUS.

förbi något eller någon. Våren var sen i dessa trakter, knopparna hade knappast bildats ännu på träden, och då och då kom några fina snökorn drivande förbi mig på vinden mellan solglimtar. Tätt invid en grupp tallar vid en hög krökning stupade vägen tvärt ned mot en långsmal bondstuga, som låg baktill på sin gård, där tre kärror stodo framför ingången jämte en tom vurst med skacklarna i vädret. Och plötsligt tack vare några krossade påskliljor på bänkarna och confetti på marken förstod jag, att jag hade råkat på brudens hem, där bröllopfesten nu säkert var i full gång.

Sedan jag förnjöt men på intet vis tillfredsställt min nyfikenhet genom att betrakta den gamla stugans mossbelupna stenvägar och halmtak, duvorna, grisarna och hönsen, som löpte fritt omkring mellan huset och ladorna, gick jag nedåt vägen, som krökte brant till höger bredvid en liten fors. Till vänster låg en stor dunge av lärkträd, till höger oländiga fält med många träd. Vägen slutade vid en grind nedanför den branta myren, som kröntes av ett stenrös. Jag stod där lutad mot översta grindstolpen. Buskarna hade till största delen skurits av på hösten och knappast hundra alnar längre bort höll man på att sveda gultörnet: de små, blodröda lågorna och den blå röken, hästhovsörtens gula blommor och några fläckar drivsnö blandades till ett förvånande virrvarr av färg.

Jag hade beslutat mig att stiga upp för stenröset och öppnade just grinden, då jag plötsligt fick syn på en kvinna, som satt på en sten under muren, som avgränsade lärkträdsskogen. Hon höll huvudet i händerna och vaggade fram och tillbaka med kroppen, och ögonen voro tydligen slutna, ty hon hade icke observerat mig. Hon var klädd i blå sergedräkt, hatten låg bredvid henne, och det mörka håret hängde kring ansiktet. Detta ansikte, som var alldeles rödbrusigt och upphettat, var på en gång vilt och förslöat. Ett ansikte, som har varit vackert men blivit förgrovat och uppsvällt av livet och starka sinnesrörelser, är en rätt pinsam syn. Hennes dräkt, hatt och sättet, varpå håret var uppsatt, luktade stad och detta obeskrivliga något, som klibbar fast vid kvinnor, vilkas yrke är att locka män. Och ändå fanns det nå-

got zigenaraktigt hos henne, liksom om hon icke alltid tillhört staden.

Åsynen av en kvinnas obehärskade sorg mitt i hjärtat av den fridfulla naturen är så sällsynt, att man måste vara besynnerlig för att förbli oberörd. Och där stod jag och visste icke vad i all världen jag skulle göra. Hon fortfor att vagga fram och åter, hennes korsett knakade, ett svagt, jämrande ljud kom över hennes läppar, och plötsligt föll hon framåt över sitt sköte med händerna nedåt sidorna, liksom om hon fallit i dvala. Hur kunde jag gå vidare och lämna henne så? Och likväl, hur kunde man tränga sig på något, som icke tycktes vara enbart kroppsligt lidande?

I denna dilemma stod jag och betraktade henne. Denna vrå var skyddad för vinden, solen var nästan het, och doften från svedjelandet nådde en i flyktiga ögonblick av stiltje. Under hela tre minuter hade hon icke rört ett finger, tills jag, som trodde, att hon verkligen svimmat, gick fram till henne. Från den hopfallna kroppen kom en doft av hetta och unket violpuder, och jag kunde se spår av rött smink på hennes kinder, fastän ostvinden hade utplånat dem. Deras yta hade ett slags svullet trots men undertill var utseendet liksom härjat. Andedräkten lät svag och flämtande.

Jag fattade mod och rörde vid hennes arm. Hon lyfte på huvudet och såg upp. Ögonen voro det bästa, hon hade kvar: de måste en gång ha varit mycket vackra. Nu voro de blodsprängda av vinden och deras vilda, häpna blick övergick efter ett ögonblick till det besynnerliga, halvt djärva, halvt förstulna stirrandet hos kvinnor av ett visst slag. Hon sade icke något

och i min förvirring tog jag fram en plunta med portvin, jag alltid har med mig på mina fotvandringar, och stammade:

— Jag ber om ursäkt... håller ni på att svimma? Vill ni kanske ha... Och jag skruvade av proppen och räckte fram flaskan. Hon stirrade slött på mig ett ögonblick, sedan tog hon emot den och sade:

— Det var vänligt av er. Jag tror nog, jag behöver det. Och hon satte flaskan till läpparna och drack med huvudet bakåtlutat. Kanske var det hennes dialekt, kanske de naturligt kraftiga linjerna i hennes sålunda tillbakaböjda figur, men på något sätt tycktes stadsfågeln fjäderskrud plötsligt falla av henne.

Hon räckte tillbaka pluntan så tom som den någonsin varit och sade med ett hårt leende:

— Jag antar ni tyckte jag var lustig, som satt här så här.

— Jag trodde ni var sjuk.

Hon skrattade utan den ringaste glädje och muttrade:

— Jag lipade riktigt, tror jag. Så tillade hon nästan bistert:

— Jag hade litet skäl till det också. När jag såg det här gamla stället efter alla dessa år. De mörka ögonen, som vinet tycktes ha gjort klara och djärva, gled upp och ned över mig, granskade mig och avgjorde säkert vad för sorts odjur jag kunde vara. Så sade hon: — Jag är född här. Är ni från den här trakten? Jag skakade på huvudet. — Nej, från andra sidan av grevskapet.

Hon skrattade. Så sade hon häftigt efter ett ögonblicks tystnad.

— Jag har varit på bröllop, det första sedan jag var flicka.

En instinkt bjöd mig att vara tyst.

— Min egen dotters bröllop, men ingen kände igen mig, det är inte troligt.

Jag hade satt mig under skydd av muren på en sten mitt emot henne, och vid dessa ord betraktade jag henne verkligen med intresse. Hon, denna grova, härjade, misstänkt doftande kvinna från staden, mor till detta ljuva, soliga barn, jag nyss sett vigas? Och återigen förteg jag instinktivt min egen närvaro vid bröllopet och mumlade:

— Jag tyckte jag såg litet confetti på bondgården här, när jag gick upp för backen. (Forts. sid. 1134.)

Förlovning har ingåtts mellan löjtnanten i Andra livgrenadjärregementet, greve *Oscar Douglas*, son till framlidne riksmarskalken, greve *L. W. A. Douglas* och hans efterlevande maka, född grevinna Ehrensvärd, och fröken *Dagmar Skarstedt*, dotter till justitierådet *Sigfrid Skarstedt* och hans maka f. *Rignell*.

I Oscarskyrkan i Stockholm sammanvigdes måndagen den 12 oktober löjtnanten vid Vendes artilleriregemente, friherre *Eugen Beck-Friis*, son till häradshövdingen, friherre *Lave Beck-Friis* och hans maka f. *Ekmark*, med fröken *Karin Pauli*, dotter till ryttmästaren *Åke Pauli* och hans maka f. *Raven-Lindblom*.

Bröllop har firats i Arboga mellan intendenten vid Nationalmuseum *Erik Wettergren*, och operasångerskan, fröken *Gertrud Pålson*.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

GÖTA BERG von LINDE.
F. Widestrand, Haga, Tjör-
narp. Änka efter ryttmästa-
ren J. H. Berg von Linde.
85 år den 17 oktober.

CAROLINA STÅRCK.
F. Hammarstrand, Ulrice-
hamn. Änka efter kommis-
sionslantmätaren Agathon
Stårck.
80 år den 23 oktober.

HELENE WAHLQVIST.
F. Swedmark, Falun. Maka
till kamreraren Iwan Wahl-
qvist, Falun.
80 år den 24 oktober.

ALICE LENNMAN.
F. von Heidenstam, Stafsü-
ter, Bjärka Säby. Änka ef-
ter konteramiralen F. W.
Lennman.
75 år den 24 oktober.

ELISABETH SEDER-
HOLM.
F. grev. Wachtmeister, Äl-
berga. Maka till godsägaren
Gustaf Sederholm.
60 år den 21 oktober.

NANNA BRUZELIUS.
F. Seitz, Göteborg. Maka till
apotekaren Edw. L. Bruze-
lius.
60 år den 23 oktober.

SIGNE FREDHOLM.
F. Håkansson, Djursholm.
Maka till generalkonsuln
John Fredholm.
50 år den 25 oktober.

ANNA LISA BORGGREN.
F. Waldenström, Västerås.
Maka till civilingenjören Lud-
vig Borggren.
50 år den 27 oktober.

ASTA KIHLBOM.
Fröken, Fil. lic. Utnämnd
till lektor i svenska språket
vid Londons Universitet.

STINA SCHREIBER †.
F. Fagergren, Linköping. Än-
ka efter rådmannen, v. hä-
radshörding Emil Schreiber.
* 1837, † den 24 september.

JENNY COLLIJN †.
F. Agrell, Stockholm. Änka
efter grosshandlaren P. A.
Collijn.
* 1845, † den 12 oktober.

WILLY EKENGREN †.
F. Adler, Stockholm. Änka
efter tullkontrollören P. Z.
Ekengren, Sundsvall.
* 1849, † den 7 oktober.

EUGENIE CASPARS-
SON †.
F. grev. Klingspor, Utters-
berg, Krokek. Änka efter
godsägaren C. A. Casparsson.
* 1852, † den 29 september.

LEONTINE DAHLGREN †.
F. Cabré, Stockholm. Maka
till f. d. riksbibliotekarien
E. W. Dahlgren.
* 1856, † den 5 oktober.

INA ROGBERG †.
Fröken, Stockholm. Lärarin-
na, Led. av Vita Bandets
Centralstyr., m. m. Dotter
till hovpred. J. G. Rogberg.
* 1862, † den 8 oktober.

LISA MONTELIN †.
F. Rundqvist, Hörby. Änka
efter provinsialläkaren, d:r
G. W. Montelin.
* 1866, † den 11 september.

ELIN LUNDBERG †.
F. Kosslow, Uppsala. Änka
efter grosshandlaren Alexan-
der Lundberg.
* 1866, † den 3 oktober.

BERTHA WESTLING †.
F. Boström, Västervik. Maka
till rektorn Fredrik Westling.
* 1867, † den 1 oktober.

ANNA MARIA AHL-
STRÖM †.
F. Bökman, Stockholm. Ma-
ka till grosshandlaren
Arvid Ahlström.
* 1869, † den 28 september.

EDIT ALMROTH †.
F. Holmström, Älvsjö. Maka
till distriktsläkaren, d:r Fre-
drik Almroth.
* 1887, † den 24 september.

Bon Ami

det bästa fönsterputsmedlet

gör fönstren osynliga

Pris
40 öre.

HOS HOVSTALLMÄSTAREN CARL BONDE OCH HANS GREVINNA PÅ HÖRNINGSHOLMS SLOTT.

MAKTLIGT OCH MED TALAMODSPRÖVANDE långa uppehåll skakar tåget fram genom den solbestydda Sörmlandsbygden, prunkande i höstens grannaste färgprakt. Från Järna station går min färd vidare i bil på smala slingrande vägar förbi Ytterjärnas pittoreska kyrka och egendomen Wigwam, där förr om åren Bruno Liljefors' pensel fångat så många av djurlivets hemligheter på duken. Min resas mål är Hörningsholms slott, beläget i Mörkö socken. Men vägen dit går inte bara över »berg och backar» utan ett tu tre ställer sig själva Östersjön hindrande framför resenären. Man måste över en av dess långa armar, den s. k. Rul'sjön, som med sitt stundom nog så kraftiga »vågspel» åstadkommer ett litet gungande intermezzo i bilfärden. En gammaldags färja ombesörjer här trafiken men...

när befinner sig ej färjkarlen på andra stranden? Medan jag väntar på hans återkomst roar jag mig med att utfråga en av ortsbefolkningen om traktens jakt och fiske och om landhöjningar på ön i historisk tid. Naturligtvis glömmar jag heller inte att interpellera vederbörande om spökerier på slottet.

På grund av vikens obetydliga bredd och färjans återkomst hann jag emellertid aldrig slutdiskutera sistnämnda synnerligen frestande ämne. Efter överfärjningen och blott några minuters fortsatt bilfärd dyka konturerna av den ståtliga Sörmlandsborgen upp på en dominerande höjd. Hörningsholms slott, inbäddat i hundraårig lummig grönska har förvisso ett enastående vackert läge, med en havsvik som kringgärdar borgens nedersta del och omgiven av en frodig naturpark, där även idyll markeras av betande fårahjordar.

Genom en praktfull allé av ärevärdiga lönnar susar bilen fram till slottstrappan, som leder upp till den nedersta av slottets tre hallar, den s. k. hillebard-hallen. På tröskeln hajar jag till vid anblicken av en stor varg, men återvinner dock strax min sinnesro, ty besten har för länge sedan upphört att vara farlig. Lätta springande steg höras från övre våningen och ett förtjusande yrväder i vitt och gult stormar glatt emot mig: ett kraftigt handslag, ett hjärtligt välkommen och så bär det av genom en glasörr ut på slottets gräsbevuxna terrass. Bekväma fåtöljer fresta till vila, men inte förrän husesynen är över, slå vi oss här till ro.

Denna terrass i det nutida Hörningsholm befinner sig på samma ställe som fordom den inre borggården. Med fordom menas här före år 1719 då Hörningsholms slott genom brand föll offer för ryssarnas förstörelselusta, varefter det dock likt en ny fågel Fenix uppstod i sin nuvarande gestalt, vilken emellertid har föga gemensamt med den ursprungliga medeltidsbor-

Grevinnan Ebba Bonde, f. Wallenberg, och hennes son.

Läsaren får här i Iduns serie från svenska slott och herrgårdar göra besök på Hörningsholms praktfulla medeltidsborg, där hovstallmästaren Carl Bonde och hans hurtiga, temperamentsfulla gemål, grevinnan Ebba, f. Wallenberg, residerar och öva gammaldags gästfrihet.

gen. 1700-talets arkitekter och byggmästare gingo ju som bekant gärna sina egna vägar och respekten för det fäderneärvda satt ej djupare än att man utan vidare underkastade sig arbetet att riva ned de efter branden återstående partierna av den genuina slottsbyggnaden blott för att genomgående kunna sätta den nya tidens och den nya smakens stämpel på verket. Att byggmästarn här var ingen mindre än hovintendenten Härleman betydde i praktiken visserligen en hel del.

Vid den senaste av greve Carl Bonde under vintern 1919—20 under Ivar Tengboms överinseende företagna restaureringen av slottet har ej minst själva borganläggningen varit föremål för grundliga undersökningar.

På en vandring genom det nuvarande Hörningsholms olika våningar skrider man faktiskt från medeltiden över 1700-talet upp till ny, ja allra senaste tid. Litet här och var i slottet ha nämligen några av våra unga konstnärer, närmare bestämt Filip Månsson och hans skola på ett synnerligen originellt och diskret sätt förstått att föra sina idéer in i den givna antika ramen. Så kan svårligen ett lyckligare val tänkas än Filip Månssons blå väggar i slottets s. k. blå salong, där möblemanget utgöres av en gustaviansk möbel vilken på sin tid som bröllopsgåva presenterats hovstallmästaren Rålamb av hans konungslige herre och vän, Carl XIII. I denna miljö påträffas även en liten exklusiv samling Bondeska familjereliker. Intressantast ur släkt-synpunkt är Karl Knutsson Bondes sigill-

ring, vilken samtidigt prydes av både Riks- och Bondeska vapnen. Sammaledes är förhållandet med några mynt från den tiden. En kinesisk tumlare av guld påminner om Tsar Peters vänskap för landshövdingen greve Nils Bonde. När denne slottsbygggherre, återvände till fädernejorden hade han förresten en även för den tiden ganska imponerande odyssé bakom sig. Tillfångatagen under slaget vid Pultawa fick han tillbringa 12 långa år i fästningen Tobolsk, tills det slutligen lyckades hans vän hertigen av Hollstein-Gottorp, hos självhärskaren över alla ryssar, utverka hans frigivande.

Hörningsholm har som redan nämnts nyligen genomgått en grundlig restaurering, ej blott vad den fasta inredningen beträffar, utan minst lika mycket med hänsyn till interiörerna, där man lite varstans mö-

ter bevis på Ebba Bondes självständiga och originella smak, som med säker beräkning eller kanske oftast rent intuitivt (som exempelvis i slottets praktgemak det s. k. Gyllenläderrummet) framgångsrikt sammanfört medeltida Cordova'äder med italiensk sammet från renässans-tiden, kinesiska siddraperier från Kejsarliga sommarpalatset i Peking, och gammal svensk gobelängmöbel.

I våningen en trappa upp ligger utom Gyllenläderrummet och blåa salongen även den ståtliga matsalen med fem släktporträtt målade av Breda och en oöverskådlig samling silverpokaler och hederspris, utgörande hovstallmästaren Carl Bondes synliga bevis på framstående ryttarsegrar. Närmast intill matsalen följer grevinnans skrivrum, ett oregelbundet litet krypin, med glada kretongväggar och ljuvliga fåtöljer. Här är liv, här är solsken och solskenshumör ligger i luften — skalken sitter liksom på lur i alla vrår!

I första våningen finna vi även husets kanske allra gemytligaste hörn, som greven kallar »vårt sitting-room». En mild lila färgton dominerar i detta gemak, där brasan sprakar i den öppna spiseln och höstens hela blomprakt lyser ur skålar och krus. Väggarna prydas av några utsökta prov från den just nu under flyttning till Hörningsholm stående Wibyholms-samlingen, omfattande 350 porträtt av mer eller mindre historiskt berömda personligheter. Härinne hänga nu porträtten av de bäge österrikiska ärkehertigarna Ferdinand II och hans broder Leopold, på sin tid hitförda från Prag av de Thorstensonska trupperna. I Sverige gingo de länge under beteckningen: porträtt av två grevar Bielke, tills en vacker dag tavelexperthen Olof Granberg lyckades röja deras verkliga härkomst.

I slottets andra våning ligger biblioteket, dit den nuvarande ägaren greve Carl Bonde nyligen flyttat fideikommissbiblioteket från

(Forts. sid. 1131.)

**Hur de vrida
och hur de vända**

äro

**K. F:s Smörblandning
K. F:s Växt och
K. F:s Grädd**

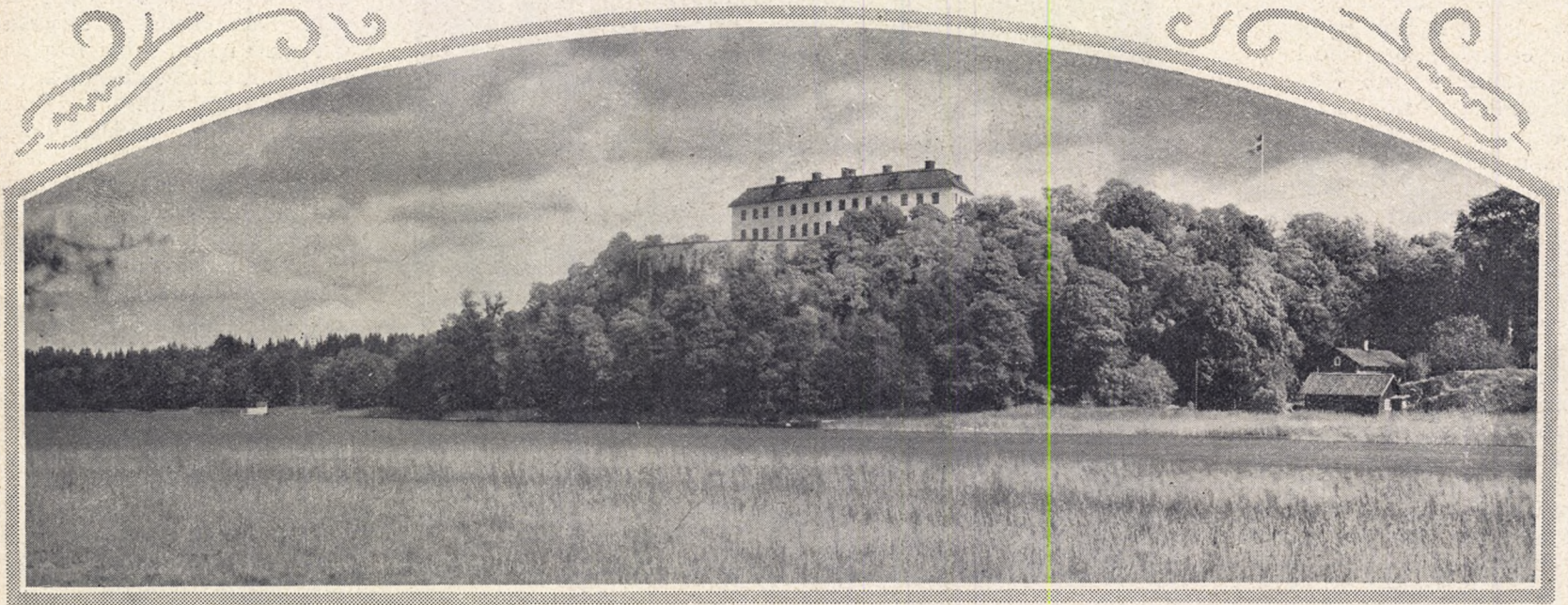
de förnämsta margarinfabrikaten.

Flera hundratusen konsumenter ha funnit att så är fallet och den ständigt ökade tillverknings visar, att allt fler efter noggrann prövning kommit till samma resultat.

K. F:s margarin säljes endast i de kooperativa butikerna.

DET PRAKTFULLA HÖRNINGSHOLM

MODERN STÅT OCH GAMMAL I DET BONDESKA HEMMET.

På en höjd mot sjön omgivet av lummig grönska ligger Hörningsholms slott.

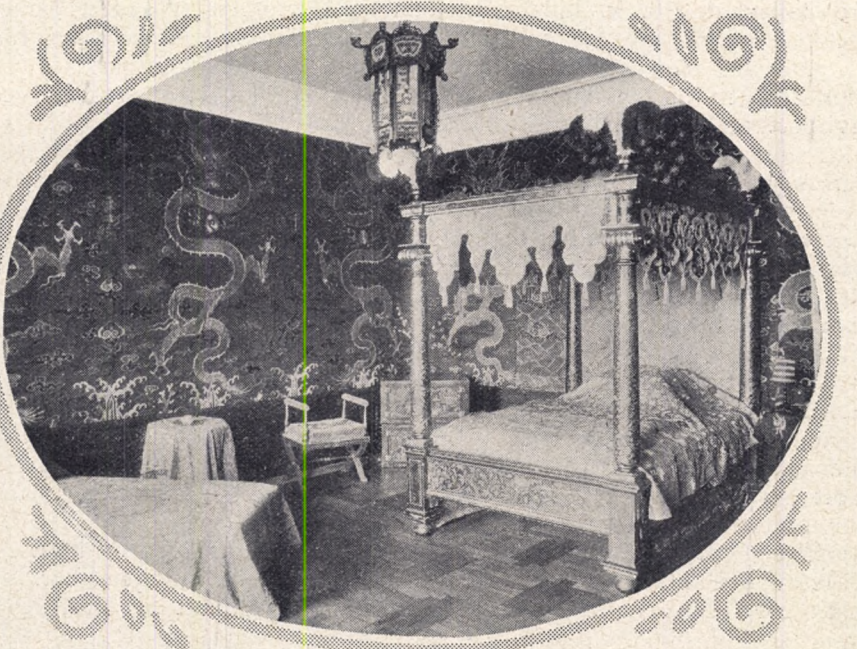
Biblioteket med dess många bokskatter.

Det praktfulla gyllenlädersrummet.

Ett inbjudande hörn i en av hallarna.

Drakrummet med de broderade tapeterna och den ståtliga sängen, inköpt från Holland av Karl IX.

(Foto: Holmén.)

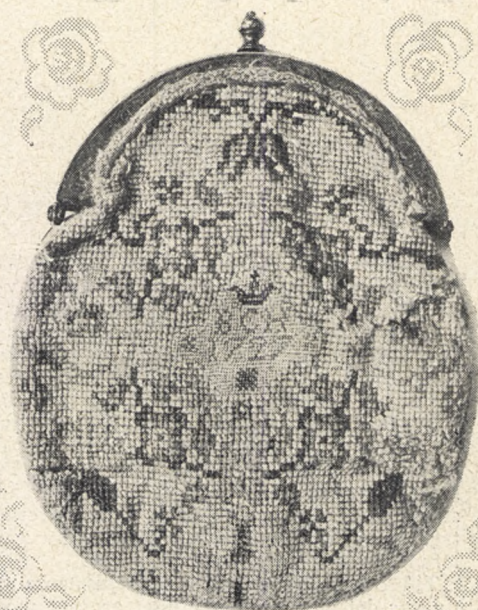
H A N D V Ä S K A N S A N O R

DUKATPUNGEN OCH RIDICULEN, KONSTRIKT ARBETADE, FÖREGINGO DEN MODERNA HANDVÄSKAN.

En ståtlig 1600-talsväska i reliefbroderi.

Handväskan är inte en modeartikel som uppstått i våra dagar, även om den aldrig använts så mycket som nu. Den kan spåras tillbaka ända till medeltiden, då både dukatpungar och handarbetsväskor brukades.

En vacker och gedigen dukatpung från 1700-talet.

Väska i gobelinteknik med ägarinnans vapen.

Graciös och utsökt i färg är den lilla empireväskan från 1800-talets början.

Med sitt lilasfärgade siden och sin lackskiva är detta en lustig exponent för 70-talets smak.

Handbroderad väska i vitt siden.

HANDVÄSKORNA ÄRO INGALUNDA några diaboliska uppfinningar av vår egen tid.

Redan under medeltiden använde man små dukatpungar, som fästes i bältet, ofta broderade av konstförfarna händer. Det var en prydnad värdig högborna borgfruar och stolta jungfrur, men vad som användes så väl av dem som av idoga och ärbära borgarhustrur var arbetsväskan eller »sidobäskan», vilken som en samtida säger innehöll alla de små redskap, som fruntimren behövde för att synas flitiga: saxar, pryglar, nåldosor, knivar m. m.

»Vem vet», säger en tidsskildrare från slutet av 1300-talet, »vad våra aldrig och ingenstädes sysslolöse Damer i dessa dagar hava liggande i sin sacs d'ouvrage: luktdosor och paternosterband — de senare icke alltid för att läsa men för att fylla en tom konversation.»

Under renässansen och 1600-talet blevo dukatpungarna allt vanligare — måhända en följd av kvinnornas växande självstän-

dighet — och tidens skönhetsglädje och praktbegär visar sig också i det arbete man nedlade på dem. Utförda i reliefbroderi eller gobelinteknik ha de till motiiv än konstfullt utarbetade fåglar eller blommor, än ägarinnans vapen: mödernets på ena sidan, fädernets på andra.

Under 1700-talet svälldes de ut till stora poches, som placerades vid bältet, en på var sida om dess mitt — alldeles som allmogedräkternas väskor, vilka sannolikt uppstått efter mönster från stora världens toaletter. Men snart förflyttas de åter från bältet och bäras över armen. Vidd och storlek äro alltjämt imposanta under gustavianska tiden och vad skulle de icke allt rymma: puder och smink, moucher, luktfaskor och därtill ofta ett handarbete.

Efter revolutionen 1789 avtog visserligen bruket av puder märkbart, och med empirens klassiskt enkla linjer följde dessa betydligt mindre skrymmande väskor, graciösa till formen och fint broderade. Inte så sällan fick den väl nu rymma en liten

duodesvolym av Rousseau, Goethe eller Ossians sånger.

Hur boigerligt rejäla te sig inte jämfört med empirens 30- och 40-talets tunga pärlbroderade väskor med stora metallspännen och ordentliga lås, husmoderns digra och innehållsrika attribut i helg och söcken. Från dem är steget inte långt till 60- och 70-talets stora ridiculer med spännen och tofsar, ibland apterade till handarbetspåsar, ibland stora nog att rymma några godsaker att ta hem till barnen som kompensation, då de ej fingo följa med bort. Och så äro vi snart inne på våra egna mammors handväskor utförda i läder, makramé, eller i siden med en platta i svart lack till prydnad. Hur många av ägarinnorna till en sådan där liten anspråkslös och föga estetisk tingest anade vilken renässans handväskan i våra dagar skulle uppleva, oumbärlig i alla situationer och ofta framställd med en lyx, som kunde tävla med 1600-talets — om de inte ginge i massproduktion.

FLEUR.

N A T T E N S Ö G A

AV

KARL WIEDEMANN

DEN SOM FOTOGRAFERAR, FÅR STÄDSE på nytt beklaga att han är beroende av ljusförhållandena. Han vet att gränserna för plåttagningen äro snävt tilltagna, och även om hans öga ser tillräckligt eller han tror att han kan fotografera vid konstljus, märker han snart, vilka långa belysningstider, som äro nödvändiga. Visst kan man även taga plåtar vid konstljus om natten eller vid mycket ogynnsamma ljusförhållanden. Men det erfordras minst —, ja, kvartslånga belysningar, att taga momentplåtar är utslutet, många plåtar kan man därför överhuvudtaget icke taga och stämning och liv gå förlorade.

Till och med de bästa ljusstarka objektivet var det hittills lika omöjligt att taga momentplåtar 1—2 timmar före soluppgång resp. efter solnedgång som att göra det i mörka rum på dagen för att icke tala om aftonen. Blixtljuset avhjälpste saken, men på ett oangenämt sätt, ty det utgör på grund av därvid förekommande explosion och krutrök husmoderns skräck och kunde endast efter vissa förberedelser användas vid vissa tillfällen. Orsaken till detta missförhållande, som varje amatör har en sorglig erfarenhet av, låg i den hittills brukliga fotooptiken, vars ljusstyrka för amatören begränsades till 1:4,5, max. 1:3,5. Den begränsade även fotograferingen mycket och på många områden måste amatören med en axelryckning resignerat förklara: "detta kan jag tyvärr ej fotografera, min optik räcker ej till!"

Såväl på många tekniska som på den fotografiska optikens områden ha de gångna månaderna medfört en stor omvälvning; vi stå just vid en vändpunkt. Alla hitintills kända begrepp om ljusstyrka och kapacitet hos fotografiska objektivet och därmed möjligheten att taga plåtar kastas över ända genom det faktum att det genom rastlöst arbete har lyckats den tyska tekniken att framställa ett objektivet med en utomordentlig ljusstyrka av 1:2,0 med fullständig feluteslutning: "Ernemannverken, A. G., Dresden, Ernemann-Ernostar." Till och med den amatör, som hittills varit van att arbeta med ljusstark optik, står inför en gåta och inför fakta, som tycks osannolika. För Ernostar erfordras nämligen endast 1/10 av den belysningstid, som ett objektivet 1:6,8 kräver, resp. 1/5 vid 1:4,5 optik, sålunda 1 sekund mot förut använda 10 sekunder 1:6,8, resp. 1 sekund mot 5 sekunder 1:4,5. Likaså besitter detta objektivet icke endast extra stor ljusstyrka utan även uppseendeväckande feluteslutning, så att t. o. m. vid arbete med fullt öppen kamera inga förvecklingar uppstå, och plåttagningar i naturliga färger med momentbelysning äro numera möjliga att utföra.

Lika överraskande som de optiska möjligheterna äro, lika förbluffande är den med

Ernostar 1:1,8 utrustade kameran "Ermanox" från Ernemannverken, A. G., Dresden, som med sitt ovanliga utseende, liknande ett "objektiv med kamera", är mycket tilltalande. Intet under, ty den ovanligt stora ljusstyrkan förutsätter en linsdiam. av i ögonnen fallande storlek, som bilden visar. Kamerans mekanism är fullt säker, enär apparaten är försedd med ridåslutare för plåttagning till 1/1000 sekund och motsvarar härigenom fullt objektivet kapacitet.

Vilken mångsidighet i användningen har icke detta jättestora skarpt glimmande öga! Erma-

Ett under av tysk optik och mekanik. "Ernemann-Ermanox-kameran med Ernostar 1:1,8; universalkameran för natt-, inomhus- och scenplåttagningar.

nox-kameran är en universalapparat. Först och främst kan den under normala förhållanden användas för de kortaste momentplåttagningar, t. ex. sportplåtar, eller vetenskapliga undersökningar, överallt där det gäller att med kortaste belysningstid erhålla väl tecknade, skarpa bilder. Ernostar arbetar vid avbländning med minst lika stor skärpa som de flesta bekanta astigmat. Ermanox-kameran är tillfölje därav liksom varje annan optik även användbar vid normala ljusförhållanden. Landskaps-, porträtt och genbilder, hela skalan av fotografisk konstutövning står öppen för Ermanox-kameran med dess Ernostar liksom för vanliga astigmat. Men det egentliga utbytet begynner när den hittills använda optiken icke räcker till. Numera låter t. o. m. mörkret reglera sig. Amatörfotografen har fått nya möjligheter till plåttagningar, vilka nu erfordra lika lång belysningstid i sekunder, som man förut fick använda lika många minuter, ja, längre tid till.

Var och en som fotograferar vet att momentplåtar med 1/5 sekund på fri hand äro svåra att

framställa och förutsätta att kameran står säkert (på stativ). Med Ernostar behöver plåten endast belysas 1/20 sekund, plåttagningen kan företagas på fri hand utan någon som helst förberedelse. Numera kan man i stängda rum, samlingssalar med tämligen gott dagsljus eller god konstbelysning taga momentplåtar eller plåtar på helt kort tid och detta faktum öppnar nya möjligheter för fotografering. Huru trevligt är det ej när man vid hemtrevliga aftonstunder i hem eller i kafé och restaurant till minne av trevliga timmar kan fotografera gästerna utan att behöva använda sig av det eljest oundvikliga blixtljuset. Kan man tänka sig en naturligare plåttagning än de båda med sina såpbubblor sysselsatta barnen, vilka tagits med en Ermanox-kamera vid vanlig rumsbelysning. Just denna plåttagning är så mycket mer förvånansvärd, som den, som själv vid dagsljus försökt fotografera barn vet, vilka utomordentliga svårigheter ett barn med dess ständiga rörelser kan erbjuda. Här hjälper endast kortaste momentbelysning och en överraskande, icke en förberedande plåttagning, så att icke de naturliga barnliga dragen förvandlas i stelhet.

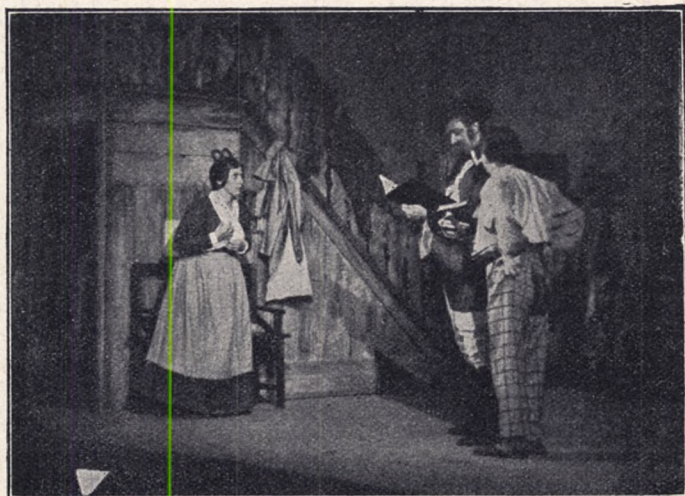
Ett ytterligare av amatören ännu icke beträtt område öppnar sig här: Plåttagning å teatrar och varietéer under pågående föreställning. Det är nu en lätt sak att från parkett- eller avantscenlogeplats fasthålla skådespelarnas spel och mimik. Beväpna sig kriminalpolis och detektiv med en Ermanox, så är det möjligt för dem att t. o. m. i folkträngsel, å teatrar eller restaurant skaffa sig bevismaterial genom plåttagning.

Vad som är rätt och billigt för amatören blir i fullaste måtto till nytta för yrkesfotografen och vetenskapen. Naturvetenskapsmannen kan ännu vid inträdande mörker göra studier och fasthålla å bilden djurens nattliga liv. Industrivetenskapsmannen får en inblick i hur en maskin arbetar. Arkitekten kan numera taga de besvärligaste interiörplåtar vid korta belysningstider utan blixtljus. Den medicinska vetenskapen kan taga plåtar vid komplicerade operationer eller över andningsorganens rörelser, och Ermanoxkameran leder in röntgenfotograferingen på helt nya banor.

Kan man överhuvudtaget tänka sig en mer idealisk kamera, genom vilken alla möjligheter på fotograferingens område kunna utföras och därutöver öppnar nya fält för densamma? I varje fall: Ett högeligen glädjande framsteg! Optik och mekanik hava här skapat ett verk, som icke finner sin like i hela världen. Ermanox-kameran med Ernostar är en triumf för den tyska optiken i allmänhet och synnerligast för Ernemannoptiken. För ägaren av en Ermanox-kamera finnes det intet: "Sesam öppna dig." Han utropar hänförd: "Hurra, jag har det."

Inomhusplåttagning vid 100-kw. glödlampa. Belysn.-tid c:a 1/20 sek.

Scenplåttagning under föreställning ur "Skräddare Wibbel", Statsteatern i Dresden. Belysn.-tid c:a 1/20 sek.

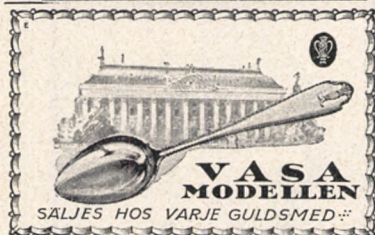

Måltidsvatten som hälsokur

erhåller man av Fruksalt-Samarin; det ger en läskande och härlig kolsyretryck, som piggar upp aptiten och befordrar ämnesomsättningen, renar och uppriskar blodet, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, utdrivar den skadliga urinsyran, gifter som måste rensas bort, varmed undandröjdes grundorsaken till dålig hälsa; hela organismen sättes i god form.

Drick därför dagligen Fruksalt-Samarin. Pris pr fl. kr. 2.50; motsvarar 25 fl. mineralvatten. Erhålls å apotek, hos drog-, färg-handl. m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

VASA MODELLEN

SALJES HOS VARJE GULDSEMED

SINGER HEMMETS SYTTASKIN

NISSENS BRÖSTKARAMELLER

osvikligt medel mot

hosta och heshet.

Färga Bomullsgarn med HEMFÄRGEN HÄRVAN

Garnet blir smetfritt, färgtonerna livliga och djupa.

A. W. Herdins Färgverk Falun.

GLORY TANDCRÈME

Får man tala politik i predikstolen.

(Forts. fr. sid. 1118.)

dyka de brännande sociala frågorna då och då fram.

Men om det är så lämpligt att giva de sociala och litterära spörsmålen en mera ingående behandling kan med skäl sättas i fråga. Att diskutera de politiska frågorna från predikstolen torde enligt svensk lag vara förbjudet. Alla dessa angelägenheter ha rikliga tillfällen att komma till sin rätt på andra och vida lämpligare plotser. Predikstolen och gudstjänstlokalen böra enligt min mening hållas fjärran från stridigheterna på här berörda områden, så att människor, som behöva tröst, vila, näring för sitt andliga liv, frid eller glädje, verkligen också må finna detta, och att de som vilja söka och tillbedja Gud ej må störas i detta av tidens oro och larm.

Detta hindrar icke att prästen, så gott sig göra låter, tager kännedom om vad som rör sig i tiden och ej står främmande för dess stora frågor. Äger han sedan förstånd och vishet nog att i sin förkunelse belysa dem med Guds ord, som är rättfärdighetens och kärlekens, så är det nog ej annat än gott att säga därom — det centrala får dock aldrig skjutas åt sidan. Men rör man vid de sociala eller politiska frågorna, så må man akta sig för frestelsen att tala ett eller annat parti till behag, och man må icke frukta att säga sanningen om vad man anser vara ett ont eller ett missförhållande i tiden.

En medeltidsborg.

(Forts. fr. sid. 1127.)

Säfstaholm av vars 22,000 band här dock endast omkring 3,000 volymer kunnat beredas plats. Bland bibliotekets värdefullaste skatter äro en del gamla familjebiblar och andra släktminnen, såsom det Bondeska, av Carl XII undertecknade grevebrevet och den s. k. Säfstaholmshatten, enligt sägnen en liten reminiscens från hin ondes besök på Säfstaholm och en talisman garanterande säker framgång åt dess ägare.

I våningen två trappor upp äro förutom familjens sovrum även en del gästrum belägna, bland vilka det s. k. Drakrummet (med sina broderade 1700-tals sidentapeter) härbergerar en av Carl IX från Holland inköpt säng, avsedd att begagnas av hans höga gemål. Apropos förnämliga sängar bör nämnas att slottsfrun på Hörningsholm varje afton går till vila i den praktfulla mattgröna brokadsäng, där enligt sägnen Kristina Gyllenstierna andats ut sitt liv och där Karin Månsdotter skänkt Erik XIV ett barn.

Medan jag ännu står försjunken i anblicken av denna ärevärdiga vilobädd, omsvept av minnen från svunna sekler, öppnas sakta dörren till det angränsande högmo-

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonkontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Lediga platser 25 öre
å textsida. Bestämd plats Platssökande 35 öre
20 % förhöjning. Pensionat-, Skol- & Diverseannonser ...

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år 15:— Helt år 17: 50
Halvt år 8:— Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 Kvartal 4: 75

Förtjust över resultatet blir var och en, som vårdar sin hy med

FARENA CRÈME

Den förekommer och botar hudrodnad, finnar och hudsprickor samt håller huden sammetslen och mjuk och utgör dessutom ett utmärkt underlag för puder.

NAMNET GAHNS ÄR EN GARANTI FÖR FÖRSTKLASSIGT FABRIKAT

EVIG UNGDOM

beskäres ingen, men önskar Ni erhålla en frisk kropp bör Ni som daglig morgondryck använda det välsmakande

Radiolit-Fruksalt

som ersätter fruktdiet och ökar ämnesomsättningen samt motverkar fetma. På grund av sin sammansättning ett utmärkt medel mot förstoppning, olust och huvudvärk, reumatism ischias och gikt.

Glöm ej heller att övriga RADIOLIT-preparat HUDCRÈME, TANDCRÈME, HÄR- och MUNVATTEN m. fl. äro hjälpmedel vid en rationell

Skönhetsvård.

Apotekare R. Conradson F. T. L., Nordmalings.

Benger's

Ribana

Underkläder

äro eleganta och praktiska samt synnerligen elastiska, varigenom de alltid bibehålla sin ursprungliga form även efter tvätt.

*En tesked av Kanolds
Vasa Cacao giver Eder
en sund och billig morgondryck*

BRÖDERNA KANOLD A.-B. GÖTEBORG
CHOKLAD-, CACAO-, KONFEKT- & WAFERS-
FABRIKER

LEVERANTÖRER TILL SVENSKA HOVEN

GYNNA SVENSK INDUSTRI! - KÖP SVENSK CACAO!

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från
ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE

Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under
insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt
uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbe-
loppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer så-
ledes f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

**Den yttre skönheten
talar före den inre!**

*Kan Edert ansikte
bli vackrare?*

Ansiktets skönhet bestämes
mera av hudens friskhet och
färg än av regelbundenheten
i dess linjer. Det förra är
mer tilldragande än det se-
nare. En skönhet med osund,
oklar hy kan inte konkurrera
med en mindre vacker kvin-
na, som har en frisk hy.

Den strålande friska hyn erhåller envar genom att använda
POND's 2 (två) hudcreamer: POND's VANISHING CREAM
(om dagen) och POND's COLD CREAM (om natten).

Om dagen:

POND's VANISHING CREAM skyddar huden
och gör den frisk, smidig och klar med ett
underbart friskt utseende. Denna cream för-
svinner utan massage och efterlämnar en fin
doft av Jacqueminot Rose.

Om natten:

POND's COLD CREAM kompletterar (under söm-
nen) dagcreamen genom att rensa och nära hu-
den och hålla den fri från rynkor. Denna cream
när genom massage ned till den vävnad under
överhuden, som säpa och vatten aldrig riktigt
kunna tränga ned till.

RESULTATET:

Det dagliga bruket av POND's två CREAMER
håller Er hy mjuk, smidig och frisk. Ni får
just de där "rosenkinderna", som äro alla kvin-
nors ideal, emedan männen föredra den charm,
som stöder sig på ungdom eller ungdomligt
utseende.

POND's VANISHING CREAM och POND's COLD CREAM fås
överallt i burkar å Kr. 2: 50 o. 5:—, i tuber å Kr. 1:— o. 2:—.

**Gratis-
prov.**

Mot insändande av 20 öre i frimärken till porto och
emballage sända vi Eder gratis provtuber av såväl
Cold Cream som Vanishing Cream. Gäller en vecka
från den 25/10—2/11 25.

POND's Generalagentur: Pilestræde 19-25, Köpenhamn K. Tel. 8171.

Pond's Cold Cream and Vanishing Cream

derna badrummet. »Där nutid sig med
fortid enar»...

Bland gästrummen fäster man sig sär-
skilt vid den s. k. Röda Sängkammaren,
helt och hållet klädd i purpurfärgad bro-
kad och prydd med ett betagande porträtt
av slottsherrens mor och mormor, vars hög-
adliga engelsk-franska härstamning tydligt
talar ur sällsamt förfinade drag. Utrymmet
Hörningsholm medger utövandet av en gäst-
frihet i den gamla goda stilen och ända
till 30 vänner ha emellanåt samtidigt be-
folkat den trevna och välförsedda gästvä-
ningen, där var och en finner just den sor-
tens gemak som bäst motsvarar hans in-
dividuela smak. Här finns en fil av raf-
finerat luxuösa slottsrum, medan högst upp
under taket putslustiga futuristiska krypin
skapats, där dadaister och kubister skulle
känna sig som på sin mammas gata! Ett
närmare ingående på detaljer vore fres-
tande nog men utrymmet tillåter det ej.

Den 4-åriga Jan och den 2-åriga Peder
Bonde äro moderna småttingar vilka na-
turligtvis alldeles storartat trivas i sin barn-
kammare med humoristiska väggmålningar
ur sagans värld, hållna i delikata och still-
samma färgnyanser. Att somna och vakna
i denna alltid uppslagna, roande bilder-
bok, vilken näring skall ej detta kunna
ge åt en livlig barnfantasi!

Om parken kan jag ej underlåta att för-
tälja, att där än i denna dag frodas en jätte-
bok som Gustaf II Adolf i egen hög per-
son planterat vid ett tillfälle då han år
1617 från Hörningsholm ledde kustförsva-
ret. Numera har genom Carl Bondes pie-
tetsfulla sätt att vårda gamla minnen även
själva trädgården återställts i det skick, som
den ursprungligen planlagts och ordnats
av dess egentliga grundläggare Resare
Bengt. Grevinnans initiativ spåras även det
litet varstans i parken: vare sig det gäller
fåtöljerna kring tennisplanen, vilka hon själv
målade i stil med maître Poiret, den väl-
skötta hönsgården eller rökeriet, varifrån
en stor del av Stockholms gourmeter rek-
virera de redan berömda Hörningsholms-
skinkorna. Överallt samma energiska tag
och frejdiga företagsamhetslust!

När gästerna på Hörningsholm efter mid-
dagen i gemytlig stämning samlas kring
sitt älskvärda värdfolk och brasan tändes
i den öppna spiseln, dröjer det ej länge
förrän den ena spökhistorien avlöser den
andra. Varje gammalt slott med självakt-
ning skall nu en gång ha sitt speciella hus-
spöke. Det är också värdfolkets åsikt på
Hörningsholm och därför pläga de själva
överta »gråa fruns» roll, då denna någon
gång glömmat att göra sin plikt, hoc est,
att låta obefintliga silver rassla i det s.
k. silverrummet eller på annat sätt skräm-
ma en aningslöst sovande gäst.

Den imponanta bok där slottets gäster
ombedjas att inskriva sina namn, vore för-
visso värt ett kapitel för sig. Här pränt-
tade på första sidan i nådens år 1841 drott-
ning Désiré sin eleganta namnteckning och
exmplet följdes av hela kungafamiljen.
Även Snoilskys välkända stil skymtar här
bland många fler av dem som ha sin
hemvist på konstens el'er vetenskapens hög-
sta tinnar. Alla prisa de Hörningsholms
skönhet och värdfolkets gästvänlighet vil-
ken synbarligen oförändrat bevarats genom
tider och generationer.

ANNIE QUENSEL.

«Kvällsol».

(Forts. fr. sid. 1123.)

ner — låtit fotografera ett 10-tal tavlor ur
den förres konstsamling, avsedda att säl-
jas i serier å 2 kr. vardera, innehållande
10 st. Att fotografierna äro förstklassiga,

PUB

Vår modeavdelning har
fått in ett synnerligen stort
urval av

Filthattar

för damer

Ovanstående två modeller
framhållas:

Den översta hatten, av filt,
finnes i svart, brunt, rött,
rost, lila samt
grått Kr. **11.50**

Den nedre, av svart, grön
eller rostfärgad filt,
kostar Kr. **7.50**

Paul U. Bergström's

74 Drottninggatan 74
STOCKHOLM

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET"

(Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest prak-
tiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt
och kan icke glida av armen

Sydda remmar av bästa engelska kvalitet
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta
HÄRMEDEL
och överträffas icke av
något annat liknande
preparat.

Pris pr fl. **3:25.**

Erhålles hos alla 1:sta
klass Parfymeri, Damfri-
sering och Drogaffärer.

Ensamförsäljare:

MADSEN & WIVEL,
Köpenhamn.

ASPIRIN
TABLETTER
Bayer
äro och förbliva
oöverträffade som
smärtstillande medel.
Endast dessa garantera
bästa verkan och fullständig
oskadlighet.

CITY. Gratis katalog
Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg.
Flemmingg. 13, mitt för Separator.
Till landsorten mot postförskott.

när det är Norstedtska förlaget, som haft saken om hand, säger sig självt. 2,000 serier föreligga och det är meningen att de skola säljas under hand, landet runt. Försäljningen går dels genom skolorna, dels genom direkt rekvisition hos fröken Louise Zegolson, Östermalmsgatan 11, Stockholm. För 2 kr. får man god valuta i de vackra korten och därtill medvetandet att i någon mån ha lättat bördan för gamla och ensamma kvinnor, som själva aldrig vådjat till allmänhetens barmhärtighet.

Det är därför att hoppas, att försäljningen skall gå fort, så att alla serierna gå åt.
E. M.

Malmöklubbens första afton för säsongen.

IDUNS KVINNOKLUBB I MALMÖ hade sitt första samkväm för säsongen måndagen den 12 oktober å Stadt Hamburg. Anslutningen var synnerligen livlig. Klubbens nya ordf. fru Hanna Stuhre hälsade de närvarande hjärtligt välkomna och blev själv hjärtligt välkomnad. Fru Ina Lange var kvällens föredragshållerska. På sitt spirituella och sakkunniga sätt föreläste hon om äldre och nyare italiens musik och lät även höra sig vid pianot till klubbmedlemmarnas stora förtjusning. Konsertsångerskan fröken Ellen Palle-Andersen sjöng med praktfull och väl skolad stämma några nummer av Pergolesi och ett par arior av Puccini.

En vacker handarbetsutställning från fröken Wastenssons broderifirma utfyllde programmet.

Från idrottsfältet.

Karin Lindroth (t. v.) och Linnéa Svensson.

Nationella simtävlingar anordnades söndagen den 4 okt. av Norrköpings Kappsimmingsklubb. Till dessa hade inbjudan hörsammats av bl. a. tre I. F. K.-damer, Stockholm, som för övrigt hemförde ett första, ett andra och ett tredje pris.

Damernas tävlingsgrenar omfattade 100 m. fritt simsätt och 200 m. bröstsim. I den förra grenen belade Stockholmsflickorna som väntat de båda första platserna genom Maj Eliasson och Brita Sperling, den senare en halv sek. före 16-åriga Linnéa Svensson. Tiderna ge en god föreställning om hallens tungsimmade vatten. Bröstsimtiderna blevo avsevärt bättre. Ellen Holmin, Stockholm, blev här oväntat förvisad till tredje plats på ett för henne mycket blygsamt resultat. Norrköpingsflickorna uppnådde sina bästa tider, men i synnerhet Karin Lindroth är mogen för långt bättre. Resultaten blevo:

100 m. fritt simsätt. 1. Maj. Eliasson, I. F. K., Stockholm, 1.33; 2. Brita Sperling, I. F. K., Stockholm, 1.35.6; 3. Linnéa Svensson, N. K. K., 1.36.1.
200 m. bröstsim. 1. Karin Lindroth, N. K. K., 3.44.7; 2. Linnéa Svensson, N. K. K., 3.48.6; 3. Ellen Holmin, I. F. K., Stockholm, 3.51.8; 4. Valborg Jansson, N. K. K., 3.53.8; 5. Brita Broberg, N. K. K., 3.57.6.

Ellen Holmin törstar förklarligt nog efter revansch och torde nog få tillfälle härtill vid någon av vinterns tävlingar i Stockholm.

IR.

När stormarna gny...

och höstkylan kommer, skydda er hy med den enda med hänsyn till vårt kalla klimat sammansatta rena och behagliga hudtvålen:

F. PAULI'S

Ovicula

Skönhetstvålen.

FÖRSTA VARDAGEN i varje månad BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12—4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs! Intet som helst köptvång är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN
Fack 517, Stockholm 1 Tel. K. 4000

Köp

Gislaveds GALOSCHER!

I parti hos

Akt.-Bol. Nordisk Skoindustri, Stockholm.

SVENSKA AMERIKA LINJEN

Det nya, magnifika "GRIPSHOLM" C:a 17,000 reg.-tons.
motorfartyget 574 $\frac{1}{2}$ fot långt.
74 fot brett.

insättes i traden GÖTEBORG DIREKT NEW YORK med avgång från Göteborg lörd. 21 nov. 1925, från New York onsd. 9 dec. 1925

1. M/S "GRIPSHOLM".
2. I klass matsal.

3. III klass hytt för två.
4. I klass simhall.
5. II klass musik- och sällskapsrum.
6. II klass hytt.

Nordens största och elegantaste fartyg. Första motordrivna passagerarfartyg på Atlanten.

Överträffat i modernaste anordningar för passagerares trevnad och komfort.

Luxuösa salonger, Matsalar, Bibliotek, Lyxvåningar och komfortabla hytter med Badrum.

Magnifik Simhall och elektriska bad etc. både för 1:sta och 2:dra klass passagerare.

Storartade öppna och täckta Däckspromenader m. m.

För fullständiga upplysningar om priser, turer m. m. tillskriv:

GÖTEBORG:
Passagerareavdelningen, Hotellplatsen.
STOCKHOLM:
Passagerareavdelningen, Gust. Adolfs Torg. 16.

Biljettpreiser för Gripsholm: I klass från Kr. 725 och uppåt, II klass från Kr. 565 och uppåt, III klass Kr. 445.

Utmärkt tillfälle att göra en härlig rundresa till New York och åter på mindre än 4 veckor med c:a 10 dagars uppehåll i Amerika och återkomst till Sverige i god tid före jul.

Billiga turistresor till olika delar av Amerika ordnas genom Linien. Detaljerade förslag erhållas på begäran.

MALMÖ:
W. Pehrsson, Skeppsbron 11.
HELSINGBORG:
Kapten F. Killman, Kungsgatan 2.

Livförsäkra EDER

i

SVEA

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG V. HAMNGATAN 3

AVDELNINGSKONTOR: STOCKHOLM DROTTNINGGATAN 19

OMBUD PÅ ALLA STÖRRE PLATSER

En besynnerlig historia.

(Forts. fr. sid. 1125.)

Hon skrattade åter.

— Confetti — det är de små skära och vita och blå sakerna, — det var massor av sådana, och hon tillade bister. — Min egen bror kände inte igen mig, för att inte tala om min flicka. Hur skulle hon det kunna? — Jag har inte sett henne sedan hon var barn, hon var en liten skrattande tös, — och hon såg förbi mig med det uttryck i ögonen, som folk får, då de stirra tillbaka på sitt förflutna liv. — Jag tänker vi skrattade, då vi fick henne. Det var just här, en sommar. Jag hade månen i blodet, det är då säkert. — Så vände hon ögonen mot mitt ansikte och tillade: Det får en flicka ibland, förstår ni, och då är det farligt nog för henne. Jag är bara trettiofem nu, och det är på utförsbacken med mig. Och man kunde inte vänta annat. Jag är en munter fyr. Och har levat livet. Hennes far är död, han.

— Menar ni, sade jag, att det var för barnets skull?

Hon nickade. — Jag tror man kan säga det. De hade mig att stämma honom. Han ville inte betala, och så gick han och tog värvning, och två år efteråt var han död i boerkriget, så att det tog livet av honom verkligen. Men där är hon, den sötaste blomman som någonsin funnits. Är det inte en besynnerlig historia? — Och hon stirrade rätt framför sig plötsligt helt tyst. Inte heller jag kunde hitta på något att säga, medan jag långsamt insöp det besynnerliga i denna historia. Den där flickan, så lik en solstråle och om vilken folk talade som om hon varit en välsignelse i deras liv, hennes tillblivelse hade störtat de båda, som givit henne livet, i fördärvet.

Kvinnan fortfor slött: — Det var lustigt, att jag fick veta, att hon skulle gifta sig: det var en bonde, som sade mig det, han kommer regelbundet till mig, då han far till marknaden i Exeter. Jag visste hela tiden, att han kom från ett ställe nära mitt gamla hem. Det blir ett bröllop på tisdag, sa' han, där jag skulle vilja vara brudgummen. Ho' är den vackraste, gladaste flicka en kan se, och han sa mig varifrån hon var, så att jag visste det. Han tyckte nog jag var litet konstig den där eftermiddagen. Men han vet inte vem jag är, fast han varit skolkamrat med mig. Jag säger det aldrig, inte för allt i världen. — Hon skakade våldsamt på huvudet. — Jag vet inte, varför jag berättat det här för er. Jag är inte mig själv i dag, det är säkert. — Vid hennes halvt misstänksamma, halvt vädjande blick sade jag hastigt:

— Jag känner inte en själ här. Det gör ingenting.

Hon suckade. — Det var vänligt av er, och jag känner, att jag vill tala ibland. Näja, sedan han gått, tänkte jag: Jag skall ta mig ledigt och fara och se på när min dotter viges. — Hon skrattade. — Jag fick aldrig själv några skära och vita och blå papperslappar. Det var slut för mig allsammans den där natten, då jag hade månen i blodet. Ja, min far var en riktigt hård man. Det var svårt nog, innan jag fått barnet, men efteråt, då de inte kunde få fadern att gifta sig med mig och han tog och kilade sin väg, det var ett trevligt liv de beredde mig, far och styvmor. Gråta. Tror ni inte jag grät? — Jag var vekhjärtad den tiden — jag gick aldrig i säng torrögd, aldrig någonsin. Det är grymt att få en ung flicka att gråta...

Jag sade lugnt: Rymde ni er väg då?
Hon nickade. — Det är det tappreste jag

gjort. Det nästan krossade mitt hjärta att lämna min flickunge, men jag hade att välja på det eller att dränka mig. Jag var vek den tiden. Så rymde jag med en ung man, en bookmaker, som brukade komma till oss vid kapplöpningarna, han var tokig i mig, men han gifte sig aldrig med mig — återigen gav hon till sitt hårda skratt — han visste bättre än så. Hon lyfte handen mot det brinnande gultörnet och tillade: — Jag brukade gå upp hit och hjälpa dem tända på det, då jag var liten flicka. — Och plötsligt började hon att gråta. Det var inte så pinsamt och uppskakande som hennes första sorg, ty det föreföll naturligt nu.

Bredvid hjulspåret vid grinden låg en gammal bortkastad sko, och den hjälpte mig att hålla ögonen sysselsatta. Det förfallna svarta föremålet bland stenarna och de vilda växterna på denna dag av egenomlig, blandad skönhet hörde lika litet hemma här som denna olyckliga kvinna, som åter besökte sin ungdom. Och så gled genom mina tankar en vision av denna fläck, sådan den måste ha sett ut den sommarmatten, då hon haft »månen i blodet» — ett besynnerligt uttryck — och då dessa båda unga varelser i de höga, mjuka ormbunkarna, i värmen och den mörka ensligheten, hade givit efter för impulsen i sitt blod. Ett käckt fladder av snöflingor började falla från himlen, som alltjämt var blå, den drev bort över våra huvuden mot de blodröda lågorna och röken. De pudrade kvinnans hår och skuldror, och med en snyftning och ett skratt höll hon upp handen och började fånga dem liksom ett barn skulle ha gjort.

— Det är en konstig bröllopsdag min dotter har, — sade hon. Så tillade hon med en slags bisterhet: — Hon skall aldrig lära känna sin mor, det är tur för henne. Och hon tog upp plymhatten från marken och reste sig. Jag måste gå tillbaka till tåget, annars kommer jag för sent till ett möte.

När hon hade satt på sig hatten, gnidit sitt ansikte, dammat av och slätat till dräkten stod hon och såg på det brinnande gultörnet. Aterställd till sin stadsfjäderskrud, till sin vanliga djärvhet, liknade hon mer än någonsin den gamla bortslängda skon, som inte hörde hit.

— Det var dumt av mig att komma hit, sade hon, det bara skakade upp mig, och man vill inte ha mer sinnesrörelser än man får, det är säkert. Adjö och tack för vinet, det lossade riktigt min tungas band. — Hon gav mig en blick, icke en yrkesmässig, utan en mänsklig, förbryllad blick. — Jag sade er, att min flicka var en liten skrattande tös. Jag är glad att hon är sådan ännu. Jag är glad, att jag sett henne. — Hennes läppar skälvde ett ögonblick, sedan nickade hon med låtsad vårdslöshet. Adjö då och gick igenom grinden nedåt vägen.

Jag satt där i snön och solskenet några minuter sedan hon gått. Så steg jag upp och gick fram och stod bredvid det brinnande gultörnet. De blåsande lågorna och den blå röken voro levande och vackra, men bakom sig lämnade de svartnade skellet av grenar.

— Ja, tänkte jag, men om en vecka eller två skjuta de små grässkotten upp i solen under dem. Så är världens gång. Ut ur förstörelsen! Det är en besynnerlig historia!

KHASANA

Parfym

det oförgängliga

Parfym från 3.— till 16.—
Puder från 0.75 till 6.—
Huderème 0.75, 1.25, 3.—
Tvål 2.—, 2.25
Härvatten 3.50, 6.50
Badsalt från 3.—
Brillantine fr. 0.75 till 3.—

Härliga dofter ha underbar makt.

Överallt, där kultur, personlighet, smak och elegans finnas, härskar den oskrivna men likväl alltid gällande lagen att begagna värlukter. Milda, bedårande dofter äro ett behov för kulturmänniskans känsliga nervsystem. Khasana med sin egenartade och hemlighetsfulla sammansättning fyller detta behov. Khasanas oförgängliga doft, som utstrålar från Eder person, mottages av känsliga människor som en njutning.

Erhålles överallt.

Nyheter: Khasana-läppsmink, Khasana champoneringspulver.

DR. M. ALBFRSHEIM
FRANKFURT A. M.

Representant för Sverige: John Lindholm, Stockholm, Regeringsgatan 27-29 Tel Riks 5556, N. 5584

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

CHINALACK

lämnar en jämn och vacker, porslinsård yta, som står sig i alla väder. Finnes hos alla färghandlare. Fabrikanten

Dorch, Bäcksin & Co:s A-B

Göteborg
Avd.-kontor i Stockholm

天

ARI-MAN

Elektrisk
Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas
"Pukez" ugnsglas
Western Electric's
radiomaterial &
damm sugare

BÖHLMARKS
STOCKHOLM SÖ.

Högbergsg. 19—25, Norrmalmst. 4

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-,
Illustrations- och
Accidenstryck

Astra-Maltos

välsmakande, lättsmält näringsmedel för barn, digivande mödrar och konvalescenter.

Förordas av läkare.

1/1 burk Kr. 3:25

1/2 " " 2:—

Hushållsförpackningar kr. 5:—

Försäljes å apotek, tekn. och speceriaffärer.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 104. Är det ett effektivt medel mot fetma, att plocka tändstickor morgon och kväll? Tack-sam för svar är 48-årig fru.

Om det medlet kan man säga, bättre något än intet, men nog finns det bättre och mera praktiska medel än att plocka upp tändstickor varje dag, ty varje dag måste det ske, om det alls skall vara någon idé med det.

Om man verkligen vill motarbeta sin korpulens, måste man ålägga sig en del försakelser i mat och dryck: undvika allt som är fettbildande och framför allt aldrig njuta av ett mellanmål i form av kaffe eller té med söta och goda kakor, de senare äro ett fördärv för den som vill hålla undan ett alltför rikligt hull. Bättre än den tråkiga tändsticks-plockningen är att varje morgon efter bad eller tvättning göra några gymnastiska rörelser för att bortarbeta anhopning av fett. Alla kroppsrörelser och icke minst husligt arbete, såsom bäddning, golvtorkning etc. äro att rekommendera. — Se till att avföringen fungerar ordentligt, men vänj er ej vid laxermedel, låt i stället kokt frukt ingå i dieten.

N:r 105. Vill Fru Skönhets-doktorn lära mig någon aroma-tiskt tillsats till bad? Jag har till-

Strumpstoppning med maskin.

En nyuppfunnen billig och praktisk hastighetsstoppare som envar bör förskaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen utsläppt i marknaden en liten praktisk apparat, benämnd "Stickstrumpan", för stoppning av strumpor, triåkarvar, linne och vävnader av alla slag.

"Stickstrumpan" är genom sitt kvalitetsarbete en för varje hushåll oumbärlig, praktisk o. oöverträfflig artikel.

Under det att förr stoppning av strumpor och uppbyggnad av linne ofta för husmodern var ett mödosamt och besvärligt arbete, blir det numera med hjälp av hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ett rent nöje. Det arbete, som förr tog timtal i anspråk, utträttas med hjälp av "Stickstrumpan" på några få minuter. Handhavandet av apparaten är så lekande lätt att var och en genast kan påbörja att arbeta med densamma. Varje litet barn, ja, t. o. m. personer med svaga ögon äro i stånd att med hjälp av "Stickstrumpan" utföra det finaste arbete. Apparaten fördelar och den tidsbesparing som upp-nås genom användandet av densamma kan icke nog framhållas. Den med apparaten utförda, regelbundna vävningen kan omöjligt jämföras med ett för hand utfört arbete. Det besvärliga och tidsödande handarbetet bortfaller om Ni använder Eder av "Stickstrumpan". Hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ägnar sig för alla slags stoppning, från finaste linne till de grövsta yllestrumpor. Gammalt upprepsgarn kan användas lika gott som nytt.

"Stickstrumpan" inbesparar tid, arbete och pengar och bör ej saknas i något hem.

Apparaten, väl emballerad och försedd med påbörjat provarbete samt utförlig bruksanvisning, erhålles för det billiga priset av kronor 3:90 plus frakt, och råda vi envar som ännu ej förskaffat sig densamma att genast till-skriva fabrikanter. Adressen är endast Sydsvenska Maskinimporten, Avd. 12, Malmö.

Firman antager även agenter å alla platser mot hög provision och fast lön. (Annons.)

gång till badrum och ville gärna ha något, som är väluktande och på samma gång gör huden mjuk och fin.

Aroma. Ett uppriskande bad får ni om ni slår litet i badvattnet av den lavendelättika, varpå nyligen givits recept i sv. på fr. 94 i n:r 38.

Just det ni önskar kanske ännu bättre motsvaras av följande: Gör små påsar av smörduk omkring 12 cm. i fyrkant och fyll dem med följande blandning: 1 kg. 120 gr. havremjöl, 224 gr. pulveriserad violrot, 224 gr. mandelkli, 112 gr. uppskavd silkestvä. — Påsarna tillbindas noga och nedläggas i badet, så få eller så många man vill bestå. Detta bad gör huden vit och mjuk och väldoftande. — Påsarna kunna upphängas till torkning och användas mer än en gång, så länge det finns något i dem.

N:r 106. Hur kan man råda bot på en slapp byst? Kan slappheten bero av att jag, som tidigare varit i besittning av en fast och fyllig barm, haft för hårt om bröstet eller kanske på de nys fyllda 30-åren. Har inga barn. Finnes något effektivt botemedel eller om ej annat, möjlighet till förbättring. Synnerligen tacksam för svar är Ledsen 30-åring.

Beror nog inte alls på åldern utan mera på bristande motion för bröstmusklerna. I dessa spalter har flera gånger givits anvisning på gymnastiska rörelser för att få slappa bröst fastare. Ni

kan t. ex. se sv. på fr. i n:r 85 i n:r 35. — Här lämnas beskrivning på ännu ett par rörelser för samma ändamål: Armbågarna hållas tätt intill midjan och ni rör skuldrorna kraftigt och under djupandning bakåt och framåt upprepade gånger. När skuldrorna föras bakåt sker inandningen. — En annan: Sträck ut armarna rätt framför er, för dem sedan bakåt så långt det går, i det ni försöker närma baksidorna av händerna till varandra, medan ni håller armarna så högt som möjligt. — Glöm inte att andas djupt!

N:r 107. Vore mer än tack-sam för råd ang. mitt hår.

1) Det är mycket fett, fastän torrt intill själva hårbotten, faller också av. Det är mörkt och mycket mjukt. I flera år har jag endast tvättat det med såpsprit var 10 dag men redan efter 3-4 dagar har det sett fett och glansigt ut.

2) Vad skall man göra för att få bort ett par ganska stora hål av pormask, placerade mitt i pannan?

Fru Anna 40.

1) Det är nog riktigt att tvätta håret med såpsprit, men det beror mycket på hur det göres. Såpspriten måste inguggas i det förut fuktade håret, så att den lödrar sig kraftigt. Hårbotten skall sedan gnuggas och bearbetas med fingrarna, så att all smuts och ev. mjäll bli uppskrapade. Sedan gnuggas det långa håret noga mellan händerna. För

att intet lödder skall stanna kvar i håret, håller man ungefär 1/2 kaffekopp ättika i första sköljvattnet och sköljer sedan ytterligare med ett par ljumma sköljvatten, innan man övergår till torkningen. — För er, som har fett hår, är det ej nödvändigt att efter torkningen gnida in pomada eller annat fett i hårbotten, vilket är oundgängligt för mera torrt hår.

Här upprepas än en gång ett recept på tinktur för fett hår: 25 gr. kantarid tinktur, 37 gr. glycerin, 37 gr. aromatisk ättika, 75 gr. rosenvatten. Drypes med droppkork över håret ett par gånger i veckan och ingnides i hårbotten.

2) Såvida ni ej av en hudspecialist vill låta operera bort hålen, har ni ingenting annat att göra än att hålla dem omsorgsfullt rena och kaschera dem så mycket som möjligt. Hålen ingnides med vaselin — vilket håller dem rena —, det mesta torkas bort och hålen fyllas med puder. Pudret skadar ej, då det ju tvätts bort varje dag.

Fru Skönhetsdoktorn.

FRÅGOR OCH SVAR

Vilka utsikter för en mönster-riterska?

Jag önskar plats som mönster-riterska (handarbeten), men som jag ej vet vart jag skall vända

mig för att erhålla en dylik, vore jag tacksam för upplysningar här-om. 1900.

Svar: Om Ni genomgått Tekniska skolans högre konstindu-striella avdelning är det bäst att vända sig till rektor där. I annat fall bör Ni annonsera i Idun eller annan lämplig tidning samt naturligtvis själv ge akt på annonser. Om Ni kan skaffa er förbindelse med någon handar-betsaffär, vore det nog inte omöjligt att få arbete nu den bråda tiden före jul.

Vad kostar tvätten?

1) Hur mycket bör man betala pr kg. för tvätt då man tillsläpper tvättmedel och ved samt håller kärl och tvättstuga?

2) Hur mycket tvättmedel (solidar och såpa) till 100 kg. tvätt (ej lakningen inber.)?

Husmor på landet.

Svar: 1) I ert fall betalas tvättbiträdet ej efter kilo utan pr timme och beräknas 90 öre pr timme utan mat och 65 pr timme med mat. Detta i Stockholm. — Eller 7 kr. pr hel dag i förra fallet och 5 kr. pr hel dag i senare.

2) Varje paket tvättpulver är beräknat till vissa liter vatten, vilket står angivet i bruksanvisningen, och sedan får man själv räkna ut hur många paket och hur mycket vatten, som fordras till de kläder man har att tvätta.

Hur blir man tandsköterska?

Har hört att tandläkarinstitutet numera anordnar tandsköterskekurser. Hur dyra ställa sig dessa allt som allt? Finns det bra möjligheter för erhållande av plats sedan och hur avlönas en dyl. tandsköterska? Vad fordras i inträde där? Visdomstanden.

Svar: Inträdesfordringarna till tandsköterskekursen vid Tandläkarinstitutet äro: högre flickskola, realskoleexamen eller folkskola med påbyggnad. Föregående utbildning i sjuk- och tandvård ger företräde. Alder 20 år. Utbildningstid 6 månader. Kurs-

Influensa kan förebyggas

Har Ni feber

häftig huvudvärk, muskelsmärter, värk i korsryggen, känner mattighet och allmänt illamående, är detta symptom på en annalkande influensa.

Ingrip då i tid mot det onda, tag genast ett par Globoid-tabletter och hindra sjukdomen att bryta ut.

Globoid har en otroligt kraftig verkan, utan att medlet på minsta sätt menligt inverkar på mage eller hjärta. Däri ligger dess företräde framför andra smärtstillande medel. Globoid är helt enkelt en vetenskapens triumf!

Utän smak äro Globoid-tabletterna dessutom genom sin ovala form synnerligen lätta att intaga. De kunna längs en skära i varje tablett lätt brytas i halvtabletter, t. ex. vid dosering för barn.

Globoid säljes (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å 1/2 gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

GLOBOID

SIDENMÅLARE!

Ett stort antal vackra, originella SJÄLVTRYCKSMÖNSTER till kuddar, dukar, klädningar m. m.

Studio N. Sundman,
Nybrogatan 29, STOCKHOLM.
Tel. 71277.

Katalog sändes mot 25 öres porto. MÖNSTREN även lämpliga för brodering.

Etabl. 1803.

Om Ni vill hushålla

köp då

CARNEGIE PORTER

å kvartbuteljer. En kvartbutelj är precis ett glas.

Stärkande för svaga och blodfattiga.

H. M. Kon. Hovlev.

Ett trevliat hem

erhålles med en vacker tapet från

Norrköpings Tapetfabrik

Järnhälsa

får envar,
som dagligen
använder

Ferrin

Bästa Järnmedel.
Skadar ej tänderna.

A.-D. FÖRENADE
**PIANO &
ORGEL**
FABRIKER
GÖTEBORGS

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast
MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGQVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Det bästa vetemjålet

KEJSAR BORAX

Tillsatt dagligen till tvätt-
vattnet skänker den un-
domsfrisk, ren hy.

Begär alltid „Kejsar-Borax“,
som aldrig säljes lös utan endast i
de bekanta röda askarna till
25, 50 öre och Kr. 1.—.

Heinrich Mack Nachf., Ulm a. D.

Flyglar - Pianinon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Laubberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel,
Norrköping.

Bekvämast
vilar man å

STÄRESÄRMADRÄSSEN IDEAL

Patenterad.
Hygienisk — Billig — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESÅR
Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

avgift 300 kr. 10 elever mottagas
i varje kurs. Utsikterna att få
anställning är ungefär som på an-
dra liknande områden, konkuren-
sen är stor. Lön beror av veder-
börandes duktighet och av den
chef hon får. Kan ej fastställas
på förhand.

Hur komma in i drottningens
vilohem?

Vem har utsikter att söka kom-
ma in som s. k. pensionär i
Drottning Victorias vilohem på
Öland. Till vem hänvänder man
sig för erhållande av prospekt?
Är det endast för stadsbor? Hur
lång tid i förväg behöver man
skicka in ev. ansökan? Hur må-
nga mottagas i varje grupp?

Allvar.

Svar: Hemmet är avsett för
klena personer med begränsade
tillgångar från hela landet. Det
är ej öppet under vintermånader-
na. Ansökan ställes till Drottningens
Centralkommitté K. Slottet,
Stockholm och bör inlämnas i
god tid.

Vistelsen i hemmet får utsträ-
kas till högst 6 veckor.

Hur sköta tegelstensgolv?

Finnes det någon bland Iduns
många läsare, som vet på vad sätt
man skall behandla ett tegelstens-
golv, för att få det, att ej smeta
ifrån sig.

Humor.

Svar: Sedan golvet är väl ren-
gjort och väl torrt, ingnides det
med kokt linolja.

En visittfråga.

Jag och min man skola avlägga
visit hos en överordnad. Vad ha
vi att iakttaga? Skall min man
lämna våra kort eller säga våra
namn till den, som öppnar dör-
ren, skall jag behålla hatt och
kappa på, skall jag ha vita hand-
skar, skola dessa behållas på hela
tiden; min man skall naturligt-
vis avtaga hatt och ytterrock?

Etikett-okunnig.

Svar: När ni kommer på visit
kan ni antingen lämna era kort,
om det är en tjänare som öpp-
nar dörren, och be henne anmäla
er. Det duger också att endast
säga namnen till anmälan.

Damen behåller ytterkläderna
på, såvida det inte är en päls el-
ler ovanligt tjock kappa, även
handskar, men dessa behöva inte

absolut vara vita. Skulle något
slags traktering förekomma böra
handskarna avtagas men sedan ej
sättas på förrän i tamburen. —
Mannen lämnar överrock, hatt
och käpp i tamburen och avtager
ev. handskar innan han går in.

Kurorter i Böhmen.

Det lär finnas kurorter i Tjec-
ko-Slovakien jämförbara med

Bad-Nauheim i Tyskland. Då
det helt säkert skulle ställa sig
betydligt billigare att vistas i
Tjecko-Slovakien, vore jag myc-
ket tacksam om Idun kunde ge
mig uppgift på någon kurort
där och om möjligt var jag skall
vända mig för att få närmare
upplysningar om inackorderings-
pris m. m.

Det lär även finnas en läkare i

Prag, som är specialist på hjärt-
sjukdomar och har han, enligt
vad som blivit mig sagt, uppfun-
nit ett verkligt effektivt medel
för denna sjukdom. Namnet på
denne läkare kunde jag emeller-
tid ej få veta, men är det tro-
ligt att det är känt inom läkare-
kretsar och vore jag tacksam om
Idun även i detta fall kunde ge
mig någon upplysning. A. P.—n.

Ett sedan mer än 10 år provat

och allt mer använt preparat framställt ur
frisk hjärn- och nervsubstans.

PHOSPHO-ENERGON

har visat sig vara av mycket god verkan vid
samtliga svaghetstillstånd, vid

Nervositet

Överansträngning

Neurasteni

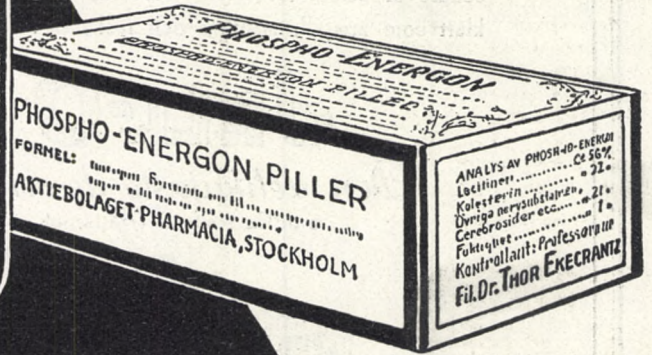
Melankoli

Phospho-Energion höjer snabbt energin och
arbetsförmågan, ökar aptiten och bidrager
även till en god sömn.

För en överansträngd och försvagad orga-
nism är en Phospho-Energion-kur synnerligen
välgörande.

Phospho-Energion är ovärderligt för perso-
ner med intellektuellt arbete.

Förekommer i form av Phospho-Energion-
piller — såväl med som utan järn — i burkar
om 100 och 300 piller på varje apotek.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische
Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för vär-
delösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

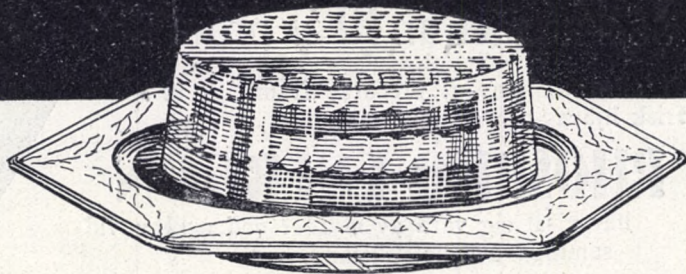
Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt av-
föring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar.
Lätt att använda. Fås på alla apotek.

MAIZENA

till Gröt, Pudding, Dessert,

Frukcreme, Bakverk etc.

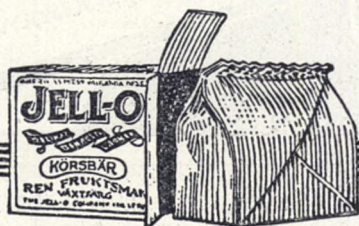
Oväntade gäster —

Några timmar före middagen anmäla sig helt oväntat ett par gäster. Nu komma Jell-O-paketen i skafferiet väl till pass. Över innehållet i 1 paket Apelsin Jell-O hålles $\frac{1}{2}$ liter kokande vatten. När pulvret är löst, slås litet av den klara vätskan i en form och ett varv inkokad frukt lägges. Formen ställes kallt och när geléet börjar stelna, lägges ett nytt lager frukt, varefter resten av gelévätskan försiktigt hålles över. Halvannan timme senare är geléet färdigt att serveras — friskt i färgen, klart som kristall, aptitligt och läskande!

JELL-O

Den delikataste desserten

6 olika sorters fruktsmak

Av Värmlandsvälling och Värmlandsgröt Blir gossen stark och flickan söt

Barn äro förtjusta i den goda och friska smak, som välling och gröt få av Mårbacka Havremjöl. Mårbacka Havremjöl säljes i alla speceriaffärer i hel- och halv-paket à Kr. 1:50 och 85 öre samt i parti från A.-B. Mårbacka Havremjöl, Stockholm.

Mårbacka

SKRÄDDA HAVREMJÖL

Svar: Adresser kunna lämnas på följande badorter i Tjecko-Slovakien: Terecin Teplice, som nyligen stått omtalad i Idun n:r 39. — En liten badort norr om Prag, Teplitz-Schönau; en dito, Bilin samt Schreiwaldau i Tatra-bergen.

Huruvida vid någon av dessa finnas samma slags bad och behandling som vid Bad-Nauheim, får ni ta reda på hos Tjeckoslovakiska informationsbyrån, Flemminggatan 20, Stockholm, som beredvilligt står till tjänst med upplysningar om läkare, hotell, pensionat, priser m. m.

Hur bli servitris?

Finns det en platsanskaffningsbyrå för servitriser i Stockholm och vilka äro fordringarna för att kunna erhålla en sådan plats. Jag har hittills studerat musik i utlandet men plötsligt blivit urständsat att fortsätta studierna på grund av pekuniära svårigheter. Då jag inte kan finna någon annan utväg för att skaffa medel till fortsättandet av studierna, har jag kommit på denna idé att söka plats. Men som jag är nybörjare och inga rekommendationer har, blir det väl svårt nog. Vore ytterst tacksam om Idun kunde giva mig lite råd och upplysningar. T. W.

Svar: Om ni vill ha plats som servitris, bör ni vända er till Mellersta Sveriges Restauratörförenings Placeringsbyrå, Jakobsgatan 9, Stockholm, eller till Restauratörförenings Placeringsbyrå där sammastädes.

Forringarna äro naturligtvis anlag för yrket samt ett städad uppträdande i allmänhet. Men något slags intyg eller rekommendation bör ni skaffa, som ni kan förete vid sökande av plats.

Hur komplettera studentbetyget?

1) Erfordras Skolöverstyrelsens tillstånd till komplettering för högre betyg efter avlagd studentexamen och hänvisar sagda myndighet till viss av dem utsedd lärare i och för detta?

2) Om så icke är förhållandet, vilka lärare äga rätt att tentera och avge dylikt betyg?

Tenterande.

Svar: 1) Något tillstånd av nämnda myndighet behövs ej. Ni skall endast anmäla er hos rektor vid ett allmänt läroverk, naturligtvis försedd med ert studentbetyg samt sådana papper, som annars kunna anses nödvändiga. —

2) Alla lektorer eller andra lärare, som bruka examinera i studentexamen, äga rätt att tentera er för komplettering av studentbetyget och utfärda intyg därom.

En fråga om tandvård.

Var god och upplys mig om det finnes någon tandläkare i in- eller utlandet som gör tandgarnityr utan den tråkiga gomplåten. Kunna ej tänderna tänkas fastsatta med t. ex. stift i själva käkbenet. Då inga tandrötter finnas låter det sig då ej göra på ovannämnda sätt? Löständer med gomplåt äro allt annat än behagliga. Jag har 2 st. garnityr till 60 kr. stycket men inget av dem kan användas eller har kunnat användas och att äta med dem är platt omöjligt. Att t. ex. tänka på bryggbeten går ej då inga eller få tänder finnas i överkäken då däremot alla finnas i underkäken. Vore tacksam att i Eder ärade tidning få råd för denna för mig viktiga sak. Finnes något medel mot lossnande tänder, de gå ut alldeles hela och friska? Är själv 60 år men fullkomligt frisk.

Mångårig prenumerant.

Svar: Som bekant kunna ej stiftänder sättas fast annat än om tandroten är så pass frisk, att den kan fyllas och bilda stöd. Är detta ej fallet och endast få tänder finnas kvar, måste man finna sig i att ha lösgom. — Det be-

SOM MAN BÄDDAR
FÅR MAN LIGGA

SÄNGKLÄDERNA

äro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt

Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjädrrenseri.
GÖTEBORG.
Grundad 1881.

Erhållas i varje välsorterad sängklädersaffär.

Dennison Crepe
har
blommornas färgprakt

Med sax, klister och
Dennison Crepe
kan Ni själv förfärdiga
de mest förtjusande
konstgjorda blommor

Dennison Manufacturing Co. %
Vesterbrogade 4A Afd. 17
Köbenhavn. B.

Sänd mig gratis Dennisons blomsterbok, som giver anvisning om hur man förfärdigar konstgjorda blommor

Namn:

Bostad:

Postadress:

„Cochlea“

pat. reg.-n:r 28579. Världens bästa och finaste elektriska hörapparat. 1925 års modell försedd med reglering för 10—50 styrkegrader.

Begär prospekt och intyg.

Malmö Bandage Etablissement,
Per Vejersgatan 9.
Försäljare för Stockholm: Majorskan
J. Petersohn, Rådmanngatan 9.

FLORODOL-TVÅL
För Rationell Hudvård
Parfymeri
FLORA GEFLE

ror mycket på hur löständerna och lösgommen äro gjorda om man trivs med dem.

Angående tänder, som lossna och falla ur friska, bör ni vända er till en *skicklig* tandläkare, som kan hejda bortfallandet, vilket är ett icke ovanligt fenomen med tilltagande ålder. D:r Elander i Göteborg rekommenderas i detta fall samt dessutom flera av våra framstående tandläkare i huvudstaden.

LÄSARINNORNAS SPALT

Vad man läser på landsbygden.

Ullavi som kritiserade den ringa läslusten på landsbygden i artikkel "ortfarande gensagor". Här är den senaste:

Kära Ullavi! Är det inte löjligt att ni från edert postkontor kan ha en sådan uppsikt över landsbygdens litterära intressen, att ni helt tvärsäkert kan skriva en hel artikel därom? Men, ack, det är så typiskt!

Tror inte Ullavi, att en sådan där liten "läshungrig gumma" ni beskrivit finns annorstades än på landsbygden? Jo då, sådana finnes nog ganska många i staden också. Kanske olika till det yttre men ändå så lika i detta fall.

Ullavi påstår att befolkningen på landsbygden anser det som en lyx att köpa böcker. Jag vet, att det är osant. Där man ej har råd att köpa böcker själv, lånar man från biblioteket. Ett sådant har man i varje socken, (utom Ullavis förstås) och där kunna lånas utmärkta böcker. Jag vet, att det vid lampans sken under långa vinterkvällar äro tusentals ungdomar som sitta fördjupade i läsningen av en god bok. Det finnes ungdomar på landsbygden, som äro lika hemmastadda inom litteraturen som någonsin Ullavi, kanske mera. Jag undrar också, kära Ullavi, var det passar bättre att "hänga över böcker", än just på landet, där man ej har tillgång på så mycket nöjen.

Men när taga många av de unga i staden sig tid till att läsa en god bok? Efter slutat arbete går man på bio eller ränner gata upp och gata ned hela kvällen. Möjligen inskränker sig läslusten till någon film- eller sportstidning. Vad dessa ungdomar veta om våra stora författares arbeten har läraren pluggat i dem, det ha de inte själva sökt reda på. Till sist skär aldrig alla över en bank, det blir sällan rättvist!

Ebba.

Svar till Axels tant som inte vet var hon skall göra av pengarna. Dela edra hävor. Det anser jag åtminstone vara klokast och vackrast. Och förresten, har ni så gott om money, så giv med varm hand här och där, när ni ser händer sträckas i bön om hjälp. Tänk på alla Iduns "bedjare", som jag kallar dem. Vi ha nu nyss haft böner från O. O. i Vilhelmina och litet förut från märket "Förtvivlad". Bådas adresser finnas å redaktionen. Gör vad ni kan för dem, om ni inte gjort det förut. Och till jul blir det nog flera. Och glöm så inte "Födelsedagen". Och när så Idun ber för sina små fadderbarn, så giv dem litet därjämte. Ebon.

Svar till Karpatos som gärna vill röka. Nej, inte är det förkastligt inte, det där med cigarretrökningen. Men vill ni lyda mitt råd, så gör som er fästman önskar. Avvakta bara en tid. När ni varit gifta någon tid och ni vill sitta vid ett fint middagsbord hos en eller annan av edra bekanta i umgänget och alla de andra damerna röka sin lilla cigarett, så skall Ni få se att er man säger: "Söta du, tag du gärna en cigarett när alla de andra damerna röka." Han gör det utan att ni behöver be eller

Sönderfrätta händer och kläder...

Se där resultatet av att använda perborat-haltiga tvättpulver!

Om Ni däremot

använder Barnängens *perboratfria Björn-Tvättpulver*, undviker Ni alla obehag och förluster samt erhåller en friskt doftande, bländvit tvätt.

Barnängens BJÖRN-TVÄTT-PULVER

Motto: Rådfråga Eder handlande.

Rekvirera Doktor Liljeblads broschyr i tvättfrågan hos Eder handlande.

GIFT

Er utan att först ha besökt

LJUNGGRENS

aldrig! Möbelaffärer

Femtio möblemang utställda.
15 Malmskillnadsg. 15, Stockholm.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i

Arvika Spinneri Affär

Oxtorsgatan 9 A, Stockholm.
Tel. 163.

Hemmets centrum

är kokspisen.

En god kokspis håller husmodern vid gott humör. THERMIA-kokspisen med förvärmning av förbränningsluften kokar o. gräddar fort samt väl. För-sänkta kokplattor. Inga sotiga kokkärl. Enastående låg bränsleåtgång. Billiga priser. Begär priskurant.

A/B. THERMIA-VERKEN,
ARVIKA 29.

fråga därom. Ty ser ni han skulle helt enkelt skämmas för sällskapet eljest. Jag vet en man — det är ju många är se'n förstås — som inte tillät sin unga, vackra fru att bära hatt, då hon dittills varit klädd i sjalett, som de förr i tiden begagnade. Hon var den enda bland alla deras bekanta, som inte var klädd i hatt. Och när de bekanta frågade, varför hon inte bar hatt, så sade mannen skrattande: "Hon får inte för mig." Och det var en klok liten fru, som inte bråkade för hattens skull, utan lydde sin man. Det kunde hon förresten gärna göra, ty sjaletten klädde henne ypperligt. Det säger sig själv att det inte dröjde synnerligen länge förrän han själv bad henne ändra huvudbonad, för att vara lik alla andra. Och så kommer er fästman också att göra när ni blivit gifta. Men bråkar Ni nu med honom, så är det inte omöjligt att hela er lycka går i putten bara för cigarrettens skull. "Liten tuva väler ofta stort lass" — säger med rätta ett ordspråk. Ebon.

Pärlvaskan.

På Ringeberga satt familjen samlad omkring det runda salsbordet.

Det var inte en vanlig post som denna gång skulle brytas — brevens antal uppgick till närmare ett hundratal och härledde från en annons om en gå-frun-tillhandaflicka.

Ju mer ingående brevens innehåll granskades ju mera tvekan och i sista hand var det husfadern som blev den bestämmande.

Det ställdes avsevärda anspråk på den nya "familjemedlemmen" — en hedersbeteckning i stället för en skälig ersättning i kontanter.

Valet föll på Ina Redelius som till sitt fördelaktiga yttre även presterade ett vackert betyg från skolan och sina föräldrars varma rekommendationer.

"Hon har alltid varit ett lydigt, arbetsamt och snällt barn", skrev hennes mor, "och till stor nytta och glädje i hemmet. Det är tyvärr av nöden vi släppa henne ifrån oss — syskonkretsen är stor och tiderna dåliga."

— Tror du inte, du får den nytan du önskar av denna Ina, sporde brukspatron sin fru, hon tycks vara van vid litet av varje, och vad som brister kan du ju påvisa. Man får kanske inte begära för mycket av en som ännu ej fyllt 20 år.

Ungdomarna hade försett sig på en dam av shingeltyp och försökte fåfängt framhålla henne.

Ina blev den utvalda.

Full av förväntan och med det mod ungdomen äger, hoppade Ina ur släden utanför Ringeberga trappa medan flera par nyfikna ögon stodo bakom gardinspringorna och kikade.

Hon visades till sitt rum och underrättades att kaffet serverades om en stund.

Tidigare än hon väntades öppnade hon salsdörren.

Hon möttes av fem par uppspärrade ögon och ett välkommen som i grader knappt översteg noll.

Att de ta mig så här främmande, tänkte Ina, icke anande att fortsättningen skulle bli densamma.

Dagen därpå sattes hon med fart in i sitt arbete och efter mindre än en vecka var orderlistan så vidlyftig att där ej rymdes ett nummer till.

Med den ambition Ina hade satte hon en ära i att medhinna allt.

Och det var inte lite. Allt ifrån morgonstädning, silverskurning, småbrödsbak och lagningar av flera slag ifrågasattes även läxläsning och musikalisk aftonunderhållning.

WB

Eau de Cologne

WURP & BOLL A.-B. - GÖTEBORG
Kungl. Hovleverantör

Några droppar av den exklusiva WB Eau de Cologne skänker vederkvickelse och spänstighet åt kropp och själ. — Dess utsökta doft är värdig och förnäm.

WB Eau de Cologne finnes i alla finare parfumeri-, färg- och kemikalieaffärer m. fl.

Ungaom, spänstig, glad och käck
armar utåt, uppåt sträck,
knäna böj, och höfter fäst,
Tulo tag ty den är bäst!

Tulo
DEN LILLE
HALSLÄKAREN

A.-B. Förenade Chokladfabr. Stlm.

stälde den viktiga frågan och erhöll ett strålande ja. Under kransbindningen på midsommarafon växlades ringarna.

Efter den dagen växlade stämningar på Ringeberga gård, i luften kom som något tryckt. Erland Widbäck hade bruksfrun tänkt sig som måg och nu hade Ina korsat hennes planer, den blanka ringen kunde hon inte se.

Främlingskapet betonades starkare för var dag som gick och Ina kände att ställningen blev ohållbar.

Hjärtat sammansnördes när hon tänkte på att lämna sin Erland, men dagen kom då ett farväl blev ofrånkomligt.

Och så ångade hon bort, följde av försäkningar om evig trohet och en snar återförening.

Men den evigheten blev kort.

Värmen för Ina svalnade medan Erland såg yngsta dottern på Spånga utvecklas från knopp till blomma. På henne överflyttades hans kärlek.

Efter den stunden drog ett moln över Inas liv. Färgen på kinderna försvann, ögonen fingo nytt uttryck och det ibland flyktiga leendet kom helt främmande vägar.

Det enda synliga minne hon bevarade från sin lyckliga tid var en liten pärlväska på vars silverlås i miniatyrbokstöver stod ingraverat — Din för livet. Det var Erlands gåva till henne på förlovningsdagen och i den glasklara pärlkransen såg Ina alltid ett återsken därifrån.

Samma år Ina fyllde 35 år fick hon ett litet arv. Längre hade hon längtat efter något eget och öppnade nu ett inackorderingshem i universitetsstaden. I sju av rummen residerade ungdom från olika håll och fakulteter, i det åttonde satt hon själv och såg åren glida bort medan pensionärerna växlade och bytte namn.

GRYCKSBO
KLIPPAN
LESSEBO

Begär alltid

Finbrukens handrivna brevpapper

i eleganta förpackningar
innehållande:

5 papper 5 kuvert	10 papper 10 kuvert	20 papper 20 kuvert	50 papper 40 kuvert
----------------------	------------------------	------------------------	------------------------

30 öre 60 öre 1:35 kr. 2 kr.

Finnes hos alla bok- och pappershandlare;
varom ej tillskriv Finbruken, Stockholm.

Stunderna hon fick över var hon permanent trött.

Det fanns gott om grannar och familjens sällskapsliv var ganska vittomfattande.

De enda av dessa som uttryckligen bjöd även Ina var kronofogdens på Spånga.

Där fanns gott om ungdom.

Två egna och en brorsdotter dessutom tre notarier, och där gick dansen till ljusan dag.

Dessa bjudningar gottgjorde allt vad Ina dessemellan fick lida.

Erland Widbäck fick tidigt ögonen öppna för Inas många goda egenskaper och såg i henne snart sin framtida lycka. Han fram-

Ibland hände det att en och annan minnesgod, som länge varit man i staten, vid något besök i lilla staden, sökte upp sitt gamla hemvist, och dessa besök strödde ljus över Inas tillvaro lång tid framåt.

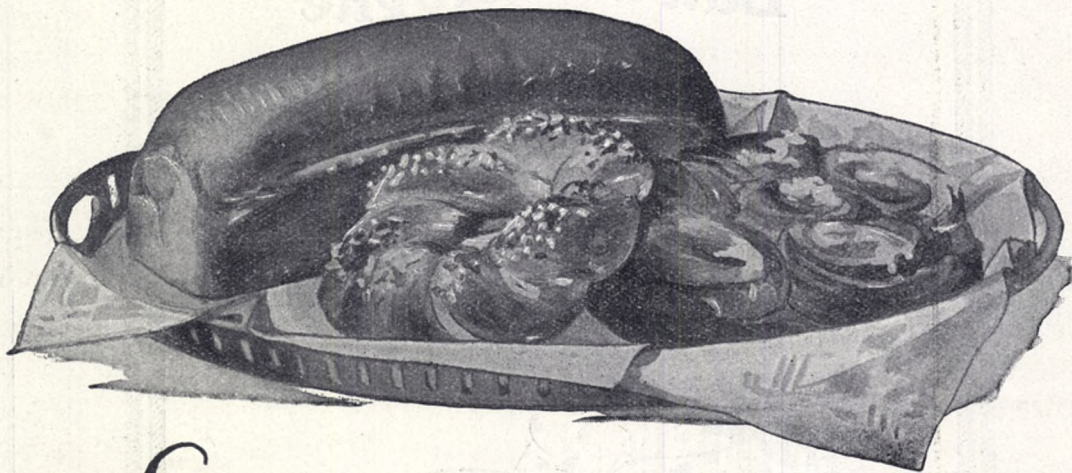
Var gång dörren stängdes efter någon av "de kära gossarne" grät

hon, ty vid dem alla växte hon fast och alla höll hon av.

I nära fyra decennier hade Ina Redelius bott i en och samma gård.

Där fanns en liten täppa stor som en herrgårdssal med ett par rabatter, ett gungbräde samt ett lusthus i dockformat.

LUNDINS

Tillskriv oss och vi sända Eder gratis och franco omgående vår receptbok.

En lyckat bak är till glädje för varje husmor. Degen jäser jämn och vacker och resultatet blir alltid tillfredsställande om man använder

H. E. EKSTRÖMS " JÄSTMJÖL "

ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK

GRUNDAD 1855

Tidning

Rena porer —
hudens hälsa.

Den säregna sammansättningen

som är utmärkande för Elfströms Svavel-Tjärtvål REPORIA, är en frukt av vetenskapliga rön och gammal erfarenhet. REPORIA-tvålen är *den enda*, som kan erbjuda Eder denna väl avvägda rikedom på milda, välgörande svavel- och tjärsubstanser. Ingen annan toalett-tvål kan ersätta den.

Även om Ni hittills icke ägnat någon uppmärksamhet åt vården av Eder hud och hy erbjuder REPORIA-tvålen Eder möjligheten att i samband med den dagliga toaletten tillföra huden närande och stimulerande ämnen, vilka uppfriska och rena Eder hy. Den behagligaste och mest välgörande metoden för daglig hudvård heter REPORIA-tvål och friskt vatten.

Tillverkningen står under kontroll av prof. L. Ramberg. För riskabla eftertänksamhet varnas på det eftertryckligaste. Säljes överallt i tvänne storlekar: à kr. 1:00 och 1:50 (badtvål).

Begär icke en svavel-tjärtvål;
begär Elfströms Svavel-Tjärtvål **Reporia**
(lagl. skyddat varumärke).

RADIUM

För bekämpande av gikt, ischias, led- och muskelreumatism, nervsmärtor, åderförkalkning och ålderdomssvaghet m. m. uthyra vid Radiumelement för framställning av radioaktivt vatten.

Prospekt kostnadsfritt.
Kontroll: Thor Ekecrantz, prof., John Rosengren, leg. läkare.

A.-B. Radiumelement
Radioaktiva vatten.

(Firman grundad 1909.)
Humlegårdsgatan 29, Tel. 38 13, Stockholm.

Lider Ni av Ischias?

Här finnes snar hjälp.

Hur svåra Edra plågor än må vara, så skall Sloans hejda dem och skänka Er en underbar känsla av lättnad och ro. Ingen ingnidning! Stryk endast linimentet helt lätt på det smärtande stället, det tränger in av sig självt, och Ni skall snart få känna, att Sloans fyllt sin uppgift. Hav en flaska till hands för att göra slut på alla plågor från reumatism, ländvärk, nervinflammation, vrickningar, slag och liknande obehag. Fås på alla Apotek.

Sloan's
Liniment
BORTTAGER SMÄRTA

Därinne hade hon sett många av bladens årgångar utvecklas och falla av medan hennes trogna tjänarinna gått omkring som en god tomte.

Båda tyckte de alltid att sommar'n var för lång i väntan på sina gossar.

När terminen på nytt började blev det liv i huset. Dörrar smälde, det visslades i trappor och förstugor och den utvädrade tobaksröken lade sig ånyo som ett moln över tillvaron.

Då var det som om livets puls-slag ökade, tyckte de.

Inas enda intresse för yttervärlden var huset mitt emot. Det var ett stort modernt komplex med många våningar och människor. Inom dess murar skedde ofta förändringar, hyresgäster växlade och ibland ströddes granris utanför. Allra roligast var det julafton när ljusen tändes i de olika hemmen och dansen började. Då gingo tankarna tillbaka i tiden, när ringdansen gick på Spånga.

Mer än en gång hade Ina mött Erland Widbäcks namn i tidnings-spalterna, allt ifrån hans förlovnings- och vigselannons till den sista utnämningen — landskamrerebefattningen i residensstaden. När pensionsåldern inföll hade hon ock reda på, om hans vidare livsförlopp visste hon inget...

Stilla som Inas liv glidit förbi gick hon bort — en helgdagsafton när flingorna föllo tätt och klockorna ringde.

Det enkla bohaget varibland återfunnos en gammal värdefull pjäs från föräldrahemmet försålades på stadsauktion.

Sekretären med den invecklade inredningen och ålderdomliga stilen inropades av en av grannarna mitt emot och placerades i för-maket i tredje våningen å vars namnplåt stod — Erland Widbäck.

Där fick den en värdig infattning bland en mängd andra dyrbara ting.

En dag vid en konstnärers granskning sprang plötsligt en fjäder upp visande vägen till ett litet lönnvalv.

I bleknat papper låg därinne, omsorgsfullt invirad en liten silverbeslagen pärlväska.

Metallen var kopparblå, men den färgrika pärlkransen skimrade ännu lika klar.

— En sådan förtjusande väska ropade husets fru — tänk en sådan har jag ofta önskat mig — det kan man kalla tur.

Hon började gnida beslaget och upptäckte de små bokstäverna.

Med förstoringsglasets hjälp läste Erland och hon orden som en gång kärleken dikterat.

Det klang en ton i Erlands bröst, en ton tiden kommit att dö bort.

Minnets famnade en ungdomsdröm och förstörde en av livets dyrbaraste stunder.

Tori Winge.

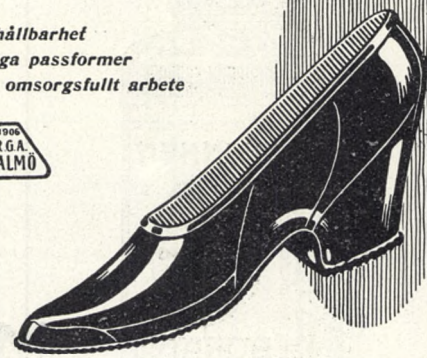
BOKNYTT

Österlandets Ideal heter en ny bok av den japanske skriftställaren Okakura Kakuzo, författaren till den för några år sedan till svenska översatta delikata "Boken om té", som på sin tid väckte alla esteters förtjusning. Kakuzo anses vara den förnämste nu levande auktoriteten på den orientalska arkeologiens och konsthistoriens områden och har i alltjämt växande grad gjort sitt inflytande gällande för en stark nationalisering av den japanska konsten i motsättning till den annars i Österlandet nu moderna pseudoeuropaiserande riktningen. Pris kr. 6:75.

Hur man blir smärt om livet. I en i dagarna på Wahlström &

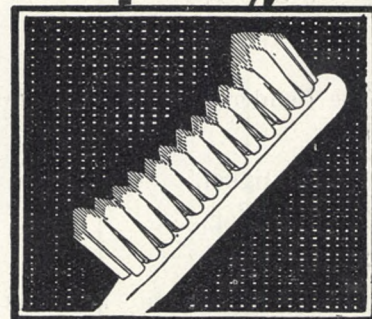
Malmö GALOSCHER

Enastående hållbarhet
Utomordentliga passformer
Prydligt och omsorgsfullt arbete

RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B.,
MALMÖ.

Pro-phy-lac-tic

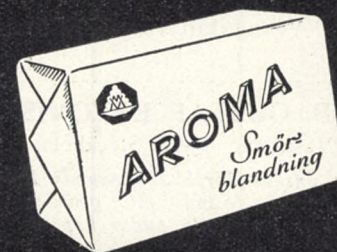
TANDBORSTEN
i den gula asken

Stockholms Nya Järnsängfabrik.

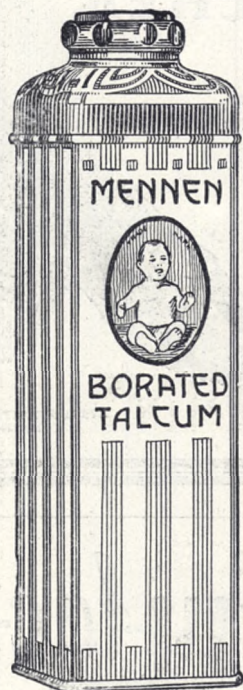
Rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfort-soffor, Täcken, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992, Norr 7181.

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med *Kammerjäger*, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skäktor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:65 och 1:25.

Tillförsäkra Eder
en god och billig
Smörblandning.
Köp alltid

Bemärk priset
på denna obestridligt
enastående kvalité.

MENNEN'S

Bor-Talkpuder

skyddar Babys hälsa

Tre fiender hota Er lilla rara Babys ömtåliga hud. De heta:

1. Fuktighet.
2. Skavning.
3. Infektion.

Fuktighet: Ingen handduk kan fullständigt avlägsna svett, urin och tvättvatten från Er Babys hudveck. Mennens Bor-Talkpuder verkar som millioner mikroskopiska tvättsvampar. Det absorberar för huden farlig fuktighet ur de mest dolda skrymslen.

Skavning: Mennens Bor-Talkpuder bildar en skyddande hinna över Babys ömtåliga hud och bevarar den mot gnidning av kläder och av skinn mot skinn i hudveck.

Infektion: Babys ömtåliga hud är ett lätt byte för allehanda infektion, om den icke skyddas av de utomordentligt verksamma beståndsdelarna i Mennens Bor-Talkpuder. Läkare, sköterskor och sjukhus anbefalla Mennens för småbarn. Mödrar! Börja i dag att använda Mennens för Edra småttingar.

Generalagenter:

A.-B. Gustaf Eneqvist,

Vasagatan 15—17, Stockholm.

A.-B. GUSTAF ENEQVIST,

Vasagatan 15-17, Stockholm.

Jag önskar försöka Mennens Bor-talkpuder. Sänd ett gratisprov. Var kan detta puder köpas?

Namn:

Adress:

Widstrands förlag utkommen bok med titeln "Fetma och Avmagring" av d:r Erik E. Faber, överläkare vid den även i Sverige välkända kuranstalten Montebello vid Helsingör i Danmark, framlägges en ny avmagringskur. D:r Faber framhåller, att i många fall fetman beror därpå, att folk ända från barndomen vant sig vid att äta för mycket. Man får veta, vilka sjukdomar och skavanker denna övernäring har i sitt följ. Försäkringsbolagens statistik visar också, att genomsnittsdödligheten är större bland de feta än bland de magra.

D:r Fabers kur grundar sig huvudsakligen på det faktum, att människan är allätare. Man får under kuren äta nästan allt, men blott små portioner av de mera kalorihaltiga rätterna. Det enda som undvikes, är absolut feta saker, kakor, tunga desserter, choklad, öl och vin. Måltiderna böra ej vara för få, åtminstone 3—4 om dagen. En stor del av boken upptages av en rikhaltig samling matrecept för avmagringsdiet, utarbetade av kökschefen på Montebello och där approvade. Priset är 5 kr.

I livets vår. Dantes "Vita Nuova" i svensk dräkt av professor Fredrik Wulff, andra översedda upplagan, har i dagarna utkommit på Hugo Gebers Förlag. När första upplagan av denna översättning av Dantes berömda ungdomsverk för cirka tjugofem år sedan utkom, lyckönskades professor Wulff allmänt ej blott till tolkningens vackra form, utan också till den utsökt fina smak och takt, varmed han återgivit originalets anda och mening. Den nu ättioårige översättaren har i denna nya upplaga ytterligare överarbetat sin text, så att allmänheten skulle få Dantes härliga ungdomsdikt, som alljämt räknas som en av världslitteraturens främsta stilistiska mästerverk, återgiven i en äktsvensk nutida stil.

Världslitteraturen, De stora mästerverken heter en på Bonniers förlag startad serie, vars arbeten utväljas av Fredrik Böök, Per Hallström och Martin Lamm, tre goda namn som man ser. Professor Böök har nyligen utgivit en liknande serie på Ahlén & Akerlunds förlag och denna serie kan alltså i viss mån anses som en fortsättning och förövrigt en förträfflig sådan. De volymer som hittills utgivits äro Cervantes Don Quijote, två band, övers. av Edv. Lidforss, Leo Tolstoj, Anna Karenina, två band övers. av Sigurd Agrell samt Lord Byron Don Juan, övers. av C. W. A. Strandberg.

Världslitteraturen är avsedd att utkomma fullständig under loppet av 3 å 4 år. Priset för varje volym är kr. 6:50.

Flera Pirandello-dramer på svenska. Till premiären av "Sex roller" på Dramatiska Teatern har Hugo Gebers Förlag med sin uppmärksammade serie: "Det nya dramat" införlivat Pirandellos "Henrik IV" och "Alla ha rätt". "Henrik IV", enligt mångas uppfattning Pirandellos starkaste drama, varierar på ett synnerligen originellt sätt vansinnighetsmotivet och behandlar liksom "För att skyla sin nakenhet" problemet om verkligheten och det överkliga. Dramat är antaget till spelnig av Dramatiska Teatern. "Alla ha rätt" är en tvösk Pirandello-pjäsa, livlig och djärv, och den skicklighet, med vilken förf. låter själva dramat framträda ur dialogen, ur konversationen mellan de olika personerna, är förbluffande. "Alla ha rätt" kommer att spelas på Komediteatern i Stockholm.

Ett monumentalverk nära sin fullbordan. Av Henrik Schücks Allmän Litteraturhistoria har Hugo Gebers Förlag i dagarna utsänt sjätte avdelningens första

Av SANGALLA té
rekommendera vi
våra kända märken
"Pekoo Souchong"
"Imperial", "Ordinary"
i originalförpackningar.
PERCY F. LUCK & Co.

BECHSTEIN
FLYGLAR II PIANINON
HOFFMANN'S
MALMSKILLNADSG. 25 B

KOLYNOS är den idealiska tandcreamen, ty den rengör grundligt tänderna utan att skada den för tändernas bestånd oskattbara emaljen. Dessutom har den en kraftigt antiseptisk och bakteriedödande verkan mot de miljontals bakterierna i munhålan. Den skyddar sålunda för tandvärk och tändernas förstöring. Begär alltid

KOLYNOS

LIV
FÖRSÄKRINGSBOLAGET
BALDER

STOCKHOLM

Sveriges äldsta, redan från början av de försäkrade allena ägda livförsäkringsbolag.

Låga premier

Höga premieåterbärningar

och vinster

Grundfast soliditet

Ansv.sum. 120,000,000 kr.

Salon d'Originelle

Damutstyrsalar, alltid sista nyheter.

Regeringsg. 22, Sthlm. Tel. Norr 26343.

Innehavare: SIGNHILD STENMARK

Ett
praktiskt
överplagg,

användbart i alla väder, är en Trelleborgs Gummikappa. Största omsorg nedlägges på elegant och gediget utförande i minsta detalj.

TRELLEBORGS
GUMMIKAPPOR

Garanterat vattentäta.

Finns i alla förstklassiga

ekiperingsaffärer.

TRELLEBORGS GUMMI-
FABRIKS A.-B.

Carl Larssons praktverk
"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"
 10 FÄRGTRYCKSPLANSCHER
 Inbunden med av konstnären komponerad pärm.
Kr. 5:—
 Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.
Iduns Expedition, Sthlm.

Aktiebolaget
Nådhammarbodarna
 24 VALHALLAVÄGEN 24
 Tel.: N. 209 11, N. 125 40, 810 41.
STOCKHOLM.
 Försäljer i parti och minut:
 Oskummad mjölk
 Barnmjölk (tuberkefri kontrollmjölk) Extra fin visp- och kaffebrädd. 1:ma SMÖR.

SOLO-KAFFE
 FRÅN
A. B. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
 ÄR DET BÄSTA
 JAVAKAFFET

貨店 中國 Kinamagasinet
 Råsidan 3.50, Dukar, Flygeltäcken, Kuddar, Konstsaker, Mattor m. m.
Birgerjarlsg. 12, Stockholm.
 Tel. 72435.

Bensintvätta
 Överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?
 Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.
 TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Bordsilver
 — Högsta kvalitet —
 Extra prima svenskt nysilver
 Lägsta pris
 Säljes på förmånligaste avbetalningsvillkor med full ombytesrätt.
 Rekvirera genast vår nyutkomna eleganta katalog. Agenter antagas.
Mellansvenska Partilagret
 Stockholm 3.

halyband. Denna avdelning är verkets sista och beräknas vara avslutad med ett andra halyband före utgången av innevarande år. Den nu föreliggande delen torde komma att ådraga sig ett alldeles speciellt intresse, då den behandlar Tysklands klassiska litteratur, en period i världslitteraturen, som är känd och älskad i vida kretsar i Sverige. Inledningsvis berör Schück den store Königsbergaren Immanuel Kant, från vilkens filosofiska system den högstämda idealism, som kännetecknar det nya Tysklands tänkare och skalder, ytterst stammar, samt Herder, som karakteriseras som en av århundradets idériaste personligheter. Det följande innehållet är uppdelat i tre stora huvudavdelningar: Sturm und Drang, Nyhumanismen och Nyromantiken. Inom det förstnämnda avsnittet fängsla särskilt kapitlen om den unge Goethe, enligt författarens uppfattning den epok av Goethes diktarbana, då han gjorde sin mest vägande insats och inledde den stora romantiska rörelsen. I detta sammanhang ges en synnerligen intressant redogörelse för Faustdramats tillblivelseprocess. I jämförelse med Goethe finner Schück Schiller mera tilltalande som personlighet, "mindre 'olympier', men också mindre självisk, mera mänsklig och mera verkligt human", och Schillers ungdomsdramatik, som kulminerar i Don Carlos, får en av uppenbar entusiasm präglad skildring. Den mera ingående karakteristiken av Goethe och Schiller fullföljes i Nyhumanismen, som behandlar dem i samverkan för Nyantikens ideal och lämnar en synnerligen översiktlig men kanske i flera avseenden kättersk framställning av de båda stormännens väldiga verksamhet inom litteraturens olika grenar. Kapitlen om Nyromantiken inledas av orienterande skizzer av de ledande filosoferna: Fichte, Schelling och Schleiermacher, varefter det Schlegelska kottieret biografieras mera utförligt med hänsyn till dess medlemmars och teoriers betydelse för svensk vitterhet. Sedan Schück diskuterat Nyromantikens estetiska principer, avslutas bandet med livfulla och färgstarka karakteristiker av E. T. A. Hoffmann och Heinrich von Kleist.

BREVLÅDA

Obemedlad 15-åring är nog obemedlad även ifråga om poesiens gåva. Eller i alla händelser om det finnes någon poetisk malmådra är det djupt och svårbrutet dit.

Den ensamma gamla. Uppgiv namn och adress innan insändaren kan införas.

När snön faller stiga poeterna i stället upp i det blå strängande sina vackra lyror. Härmed erkänns mottagandet av två dikter 1) Oktobersnö och 2) De första flingorna. Bägge ge uttryck åt det ganska odisputabla faktum att de första flingorna äro som vissa kvinnor ingenting att lita på.

— deras lott är döden då de offras för glöden av höstsol, flammande vred suckar "Best Larsing" utan att riktigt förklara varför höstsolen skall vara så rysligt ilsken. Mera vänligt uttrycker sig "Eve" i sitt fadervädel till oktobersnön: Vackra snö i oktober! Tusende hjärtan i kväll du glatt, fastän så kort blev din levnad i brådkommen vinternatt.

Nästa snöfall!
 Parus. Tack skildringen var ju känslig och målande men tyvärr för långdragen.

BARDIN'S
 berömda skönhetsmedel
BARDIN'S PÄRL-PUDER

BARDIN'S PUDER I FAST FORM.
 PÄRL-CREME.
 PARFYMER.
 "PELLIPHILE" MOT RYNKOR.
 BEVARAR ANSİKTETS UNGDOMLIGA UTSEENDE.

Fås i alla Parfymerier,
 en gros: hos Madsen & Wivel, Östergade 26, Köpenhamn,
 hos alla större grossister och i Paris 35 Boulevard des Capucines.

SÖKER NI
 MÖJLIGA ELLER OMÖJLIGA
 FÄRGER OCH KVALITÉER
 ELLER
 DE SISTA NYHETERNA I
SIDENBAND

GÅ DÅ TILL

MEETHS

49
 KUNGSGATAN

63
 DROTTNINGGATAN

STOCKHOLM

7dars

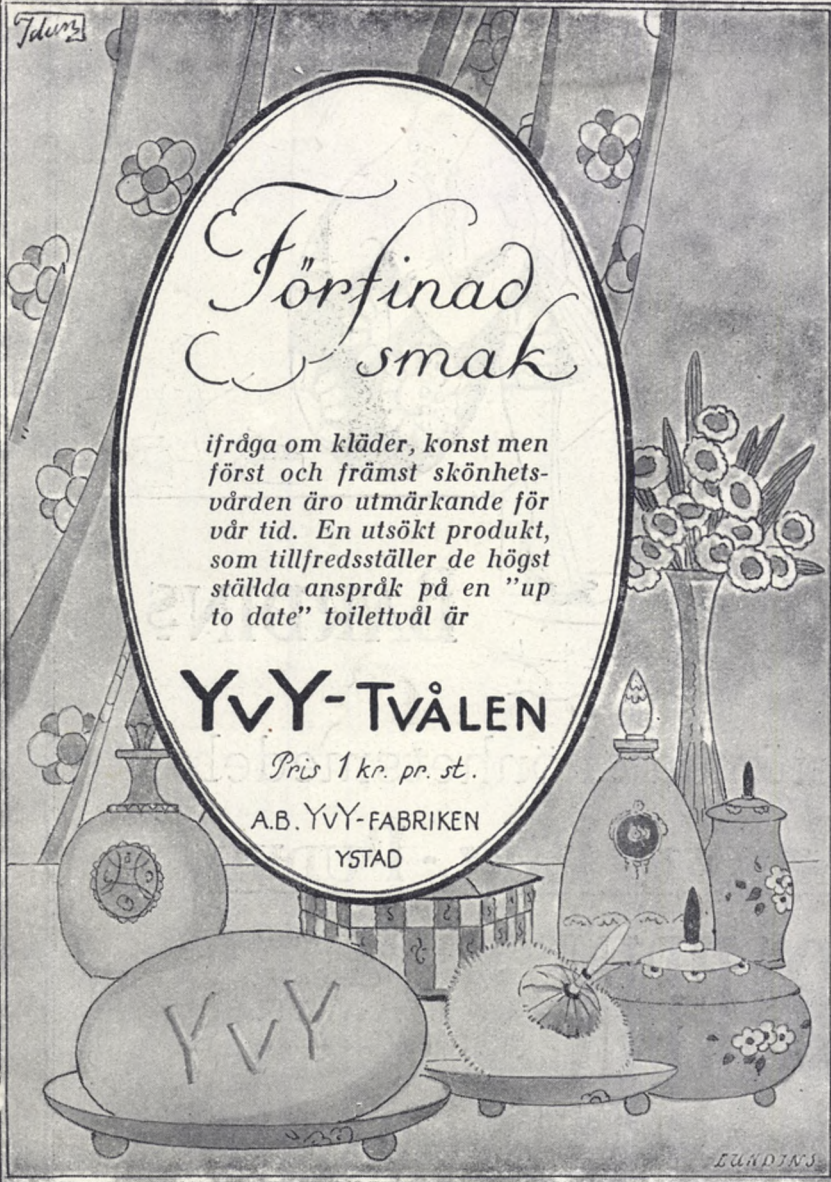
Förfinad smak

ifråga om kläder, konst men först och främst skönhetsvården äro utmärkande för vår tid. En utsökt produkt, som tillfredsställer de högst ställda anspråk på en "up to date" toilettvål är

YVY-TVÅLEN

Pris 1 kr. pr. st.

A.B. YVY-FABRIKEN
YSTAD

LUNDIN

Gundersen 31

Gyllenhammars HAVRE-MUST

ÄR DET
BÄSTA
SOM FINNS

PROSSDORF

Fråga
Eder handlande

vilken smörblandning som går mest, och han kommer att svara: Runa. Men det är ju också alldeles naturligt, ty ingen annan smörblandning har Runas friska delikata smörsmak och ypperliga konsistens.

Ej i Sveriges rike finnes Runas like.

RUNA

SVEA SMÖRBLANDADE MARGARIN
Nya Margarin A.B. Svea

Enda svenska fabrik som själu förädlar sin råvara.

TRE TORN

Galoscher

äro marknadens starkaste,
elegantaste och bästa
fabrikat. Efterfrå-
gas överallt.

HELSINGBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG